

PATVIRTINTA

Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros
centro direktoriaus 2019 m. d. įsakymu Nr.

VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SEKTORIAUS PROFESINIS STANDARTAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Viešojo administravimo sektoriaus profesinis standartas (toliau – Standartas) nustato viešojo administravimo sektorių ir pagrindinius veiklos procesus, sektoriaus kvalifikacijas ir jų aprašus.

2. Standarto rekvizitai:

2.1. standarto pavadinimas: Viešojo administravimo sektoriaus profesinis standartas;

2.2. standarto valstybinis kodas: PSO01.

3. Standarte vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme, Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo saugumo tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos policijos įstatyme, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos bendrojo pagalbos centro įstatyme, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos asmens ir turto apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos teismų įstatyme, Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatyme, Lietuvos Respublikos advokatūros įstatyme, Lietuvos Respublikos antstolių įstatyme, Lietuvos Respublikos notariato įstatyme, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statute, Lietuvos Respublikos muitinės įstatyme, Lietuvos Respublikos pataisos pareigūnų veiklos įstatyme.

II SKYRIUS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SEKTORIAUS APIBRĖŽIMAS PAGAL EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠIŲ KLASIFIKATORIŲ

4. Viešojo administravimo sektoriaus profesinis standartas apima šias veiklas pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, patvirtintą Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“:

4.1. bendroji viešojo valdymo veikla (84.11 klasė);

4.2. sveikatos priežiūros švietimo, kultūros ir kitų socialinių paslaugų, išskyrus socialinį draudimą, veiklos reguliavimas (84.12 klasė);

4.3. verslo veiklos reguliavimas ir parama efektyviau ją organizuoti (84.13 klasė);

4.4. užsienio reikalai (84.21 klasė);

4.5. gynybos veikla (84.22 klasė);

4.6. teisingumo ir teisminė veikla (84.23 klasė);

4.7. viešosios tvarkos ir apsaugos veikla (84.24 klasė);

4.8. priešgaisrinių tarnybų veikla (84.25 klasė);

4.9. privalomojo (valstybinio) socialinio draudimo veikla (84.30 klasė).

5. Pagrindinės viešojo administravimo sektoriaus veiklos sritys:

- 5.1. administracinių sprendimų priėmimas;
- 5.2. įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė;
- 5.3. įstatymų nustatytų administracinių paslaugų teikimas;
- 5.4. viešųjų paslaugų teikimo administravimas;
- 5.5. viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas.

III SKYRIUS

VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SEKTORIAUS KVALIFIKACIJOS

6. Viešojo administravimo sektoriui priskiriamos šios kvalifikacijos:

- 6.1. bendrojo pagalbos centro specialistas;
- 6.2. karys;
- 6.3. muitininkas;
- 6.4. pasienietis;
- 6.5. pataisos pareigūnas;
- 6.6. policininkas;
- 6.7. teisininkas;
- 6.8. ugniagesys gelbėtojas;
- 6.9. viešojo administravimo specialistas;
- 6.10. viešosios ekonomikos specialistas;
- 6.11. viešojo saugumo gynėjas;
- 6.12. viešojo saugumo specialistas.

7. Viešojo administravimo sektoriaus kvalifikacijos ir jų lygiai pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“ bei atitinkmuo pagal Europos Sąjungos Tarybos 2017 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendaciją dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandaros, kuria panaikinama 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos kūrimo (OL 2017 C189, p. 1), yra nurodomi Standarto 1 priede.

8. Viešojo administravimo sektoriaus kvalifikacijų aprašai pateikiami Standarto 2 priede.

Viešojo administravimo sektoriaus
profesinio standarto
1 priedas

VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SEKTORIAUS KVALIFIKACIJOS IR JŲ LYGIAI

Kvalifikacijos pavadinimas	Kvalifikacijos lygis (pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“, priedą)	Kvalifikacijos lygis (pagal Europos Sąjungos Tarybos 2017 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendaciją dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandaros, kuria panaikinama 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos kūrimo (OL 2017 C 189, p. 1))
Bendrojo pagalbos centro specialistas	IV	IV
Karys	IV	IV
Muitininkas	IV	IV
Pasienietis	IV	IV
Pataisos pareigūnas	IV	IV
Policininkas	IV	IV
Ugniagesys gelbėtojas	IV	IV
Viešojo saugumo gynėjas	IV	IV
Karys	V	V
Muitininkas	V	V
Viešojo saugumo specialistas	V	V
Karys	VI	VI
Teisininkas	VI	VI
Viešojo administravimo specialistas	VI	VI
Viešojo saugumo specialistas	VI	VI
Viešosios ekonomikos specialistas	VI	VI
Karys	VII	VII
Teisininkas	VII	VII
Viešojo administravimo specialistas	VII	VII
Viešosios ekonomikos specialistas	VII	VII
Karys	VIII	VIII

VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SEKTORIAUS KVALIFIKACIJŲ APRAŠAI

1. Kvalifikacijos pavadinimas: bendrojo pagalbos centro specialistas, Lietuvos kvalifikacijų lygis IV (pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“, priedą (toliau – LTKS))

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	<p>Veiklos objektas: pagalbos prašymų priėmimas, teiktinos pagalbos poreikio įvertinimas, pranešimo apie pagalbos poreikį parengimas ir perdavimas atitinkamoms skubiosios pagalbos tarnyboms, patarimų, patekusiems į nelaimės žmonėms, teikimas.</p> <p>Tipinės darbo priemonės: kompiuteris, ryšio technika bei įranga.</p> <p>Tipinės darbo sąlygos: dirbama uždaroje aplinkoje.</p> <p>Papildoma informacija: bendrojo pagalbos centro (toliau – BPC) specialistas savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, Lietuvos Respublikos BPC įstatymu, kitais BPC specialisto veiklą reglamentuojančiais dokumentais. Siekiantys įgyti kvalifikaciją asmenys turi būti tokios sveikatos būklės, kuri leistų eiti pareigas vidaus tarnybos sistemoje. Sveikatos būklės ir bendrojo fizinio pasirengimo reikalavimus nustato Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti pagalbos skambučių operatoriais BPC.</p>	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Pagalbos skambučių administravimas skubiosios pagalbos tarnybų telefono numeriu 112 (LTKS IV)	1.1. Priimti ir reaguoti į skubiosios pagalbos prašymus, įvertinti pagalbos poreikį.	Skubiosios pagalbos tarnybų (policijos, greitosios medicinos pagalbos tarnybos (toliau – GMP), priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų (toliau – PGP), aplinkos apsaugos pajėgų) struktūrų, uždavinių, veiklos organizavimo principų žinojimas. BPC veiklos paskirties, struktūros, veiklos principų, uždavinių teisinių pagrindų išmanymas. BPC kokybės kontrolės sistemos žinojimas. Skubiosios pagalbos tarnybų telefono numerio 112 paskirties ir veikimo reikalavimų išmanymas. Atsakymo į pagalbos skambučius ir reagavimo į pagalbos prašymus taisyklių

		<p>žinojimas ir tikslus jų taikymas. Gautų pagalbos pranešimų (prašymų) įvertinimas, teiktino pagalbos poreikio nustatymas. Pagalbos tarnybų kompetencijai priklausančių įvykių tipų, įvykių klasifikavimo žinojimas. Pagalbos tarnybų ir BPC bendradarbiavimo ypatumų, pranešimų apie pagalbos poreikį pagalbos tarnyboms perdavimo tvarkos žinojimas ir vykdymas. Pranešimų apie pagalbos poreikį pagalbos tarnyboms parengimas ir perdavimas. Pagalbos telefonu suteikimas.</p>
	<p>1.2. Dirbti su Bendrojo pagalbos centro informacine sistema.</p>	<p>Bendrojo pagalbos centro informacinės sistemos (toliau – BPC IS) struktūros ir saugos politikos žinojimas (saugaus darbo su BPC IS principai, asmens duomenų tvarkymo BPC taisyklės). Mokėjimas naudotis BPC IS: įvykio užregistravimas, skambinančiojo vietos nustatymas, įvykio suklasifikavimas, informacijos apie įvykį įvedimas, užregistruotų įvykių paieškos atlikimas, įvykio kortelės papildymas, naudojimasis BPC IS duomenimis, pagalbos prašymo pagalbos tarnyboms perdavimas, resursų nustatymas ir priskyrimas, įvykio stebėsenos vykdymas. BPC IS modulių galimybių žinojimas ir mokėjimas jais naudotis.</p>
<p>2. Pagalbos teikimas skambinančiajam iki pagalbos tarnybų atvykimo į įvykio vietą (LTKS IV)</p>	<p>2.1. Identifikuoti psichologinę ir suicidinę krizę, stresą ir jų keliamas rizikas.</p>	<p>Psichologinės krizės atpažinimas ir tinkamos pagalbos telefonu suteikimas. Psichologinės krizės etapų ir pagalbos suteikimo žinojimas. Suicidinės rizikos atpažinimas ir tinkamo pokalbio valdymas. Streso rūšys ir atskirų jo rūšių požymių atpažinimas. Streso mechanizmas ir stresą sukeliančių veiksnių atpažinimas. Kritinio įvykio stresas, kaupiamasis stresas, „perdegimo sindromas“ – atpažinimas ir valdymas.</p>

	<p>2.2. Taikyti pagrindinius pokalbio valdymo principus.</p>	<p>Psichologinės pagalbos principų žinojimas. Aktyvaus klausymosi technika, empatija. Pokalbiui padedančios ir trukdančios priežastys, pagrindinių BPC specialisto darbo principų žinojimas ir taikymas. Sudėtingų situacijų valdymas. Skambintojo agresijos priežastys ir jų valdymas. Fizinę negalią turinčių skambintojų poreikių žinojimas. Psichikos sutrikimų turinčių žmonių pokalbių valdymas. Pokalbių su stipriais emocijas patiriančiais skambintojais valdymas. Vaikų ir senyvo amžiaus žmonių raidos ypatumai ir pokalbio su jais valdymas. Skambučių dėl smurto artimoje aplinkoje valdymas.</p>
	<p>2.3. Įvertinti nukentėjusio gyvybines funkcijas ir teikti pirmosios pagalbos instrukcijas telefonu.</p>	<p>Bendrosios pirmosios medicininės pagalbos teikimo taisyklių žinojimas. Pirmosios pagalbos rinkiniai, individualios teikiančiojo pirmąją pagalbą apsaugos priemonės – mokėjimas jomis naudotis ir instrukuoti kitus. Žmogaus gyvybinių požymių nustatymas. Žmogaus gaivinimas. Žaizdos ir trauminiai sužalojimai, jų atpažinimas. Aplinkos veiksnių sukelti pažeidimai ir jų atpažinimas. Kvėpavimo sutrikimo sukeltos gyvybei pavojingos būklės atpažinimas. Pirmosios pagalbos teikimo tvarkos žinojimas ūmių, gyvybei pavojingų būklių metu. Gyvybei pavojingos psichikos būsenos, jų atpažinimas, pirmoji pagalba. Apsinuodijimai, nuodų patekimo būdai, pirmosios pagalbos suteikimas telefonu.</p>
<p>3. Priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų valdymas (LTKS IV)</p>	<p>3.1. Vykdyti operatyvųjį priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų valdymą.</p>	<p>Degimo, gaisrų vystymosi (dinamikos) ir gaisro gesinimo pagrindų žinojimas. Gaisrinės saugos reikalavimų žinojimas. Teisės aktų, reglamentuojančių gaisrų gesinimą, ir gelbėjimo darbų atlikimo pagrindų žinojimas. Gelbėjimo darbų atlikimo ypatumų,</p>

		<p>Priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų (toliau – PGP) vykdomos specifinės veiklos išmanymas. Vadovavimo gaisro gesinimui ir gelbėjimo darbams esmės supratimas. Parengties organizavimo Valstybinėje priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje išmanymas. PGP eksploatuojamos technikos žinojimas. Mokėjimas naudotis duomenimis, skirtais PGP valdyti (rikiuotė). Informacijos apie gaisrus ir gelbėjimo darbus rinkimas ir pildymas BPC IS. Budinčios pamainos dokumentų pildymas. Operacijų rajonų ir kitų žemėlapių skaitymas. Mokėjimas naudotis gaisrinių hidrantų sąrašais, bevandenių ir nepakankamai vandens turinčių rajonų žinojimas. PGP sutelkimo įvykiams, ekstremaliesiems įvykiams likviduoti skirtų planų, incidentų likvidavimo planų išmanymas. Pareigūnų, vykdančių PGP valdymą, teisių, pareigų ir funkcijų žinojimas. Mokėjimas įvertinti gautus pagalbos pranešimus, nustatyti teiktinos pagalbos poreikio apimtį. Sprendimų dėl PGP reagavimo į pranešimus apie pagalbos poreikį priėmimas, atitinkamų PGP išsiuntimas (aliarmavimas) į įvykio vietą, jų veiksmų koordinavimas ir turimos aktualios informacijos joms teikimas.</p>
	3.2. Naudoti radijo ir telefono ryšio priemones.	PGP ryšio priemonių naudojimas. Radijo ir telefoninio ryšio tarp PGP palaikymo tvarkos žinojimas. Keitimasis informacija radijo ryšio priemonėmis.
<p><i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i></p>	Vidurinis išsilavinimas.	

<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro nustatyta ir su ūkio ministru bei socialinės apsaugos ir darbo ministru suderinta asmens įgytų kompetencijų vertinimo tvarka.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

2. Kvalifikacijos pavadinimas: karys, LTKS IV

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	<p>Veiklos objektas: krašto gynyba.</p> <p>Tipinės darbo priemonės: individualios apsaugos priemonės, ginklai, speciali apranga, ryšio priemonės, naktinio matymo priemonės, darbo biure priemonės.</p> <p>Tipinės darbo sąlygos: darbas lauko sąlygomis, darbas padidinto pavojingumo aplinkoje. Karių pagrindinis atributas yra uniforma su skiriamaisiais ženklais, nurodančiais karinį laipsnį, priklausymą pajėgų rūšiai ir daliniui, apdovanojimus ir turimas kompetencijas.</p> <p>Papildoma informacija: karys savo veikloje vadovaujasi Karo tarnybos statutu, Kariuomenės drausmės statutu, Kovinių ginklų naudojimo Lietuvos kariuomenėje statutu, Karinės jėgos naudojimo statutu, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais kario veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Sveikatos būklės reikalavimus nustato krašto apsaugos ir sveikatos apsaugos ministrai. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės vykdyti manevrinių dalinių kario veiklą, ginkluotės ar technikos operatoriaus veiklą, ginkluotės ar technikos remontininko veiklą.</p>	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Individualūs kovos veiksmai (LTKS IV)	1.1. Vykdyti individualius kovos veiksmus.	Topografijos, pirmosios medicinos pagalbos, taktikos, ginkluotės ir šaudybos, atominės, biologinės ir cheminės saugos ir ginkluotės žinojimas, ryšių technikos žinios ir kiti įgūdžiai.

	1.2. Taikyti paramos kovos veiksams priemonės.	Kovos veiksmuose dalyvaujančių dalinių aprūpinimas būtina įranga, technikos ir sužeistųjų evakavimas, paramos kovos veiksams naudojamos įrangos ir technikos valdymas ir remontavimas.
2. Kovos veiksmai mažuose padaliniuose (LTKS IV)	2.1. Taikyti specialiąsias kovos priemones ir būdus.	Karinės specialybės atitinkančios veiklos vykdymas, patikėtos įrangos ir technikos priežiūra ir naudojimas, padalinio vado nurodymų vykdymas.
	2.2. Vykdyti kovos veiksmus komandos sudėtyje.	Kovos veiksmų taktikos metodų taikymas veikiant grandyje, skyriuje, būryje, kuopoje.
<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Manevrinių dalinių kario veikla (LTKS IV)	1.1. Vykdyti kovos veiksmus, veikiant mūšio lauke skyriaus sudėtyje ir savarankiškai.	Taiklusis šaudymas, šaudymo rezultatų stebėjimas ir ugnies koregavimas. Ugnies pozicijos įrengimas. Šarvuotų kovos priemonių ir inžinerinių įrenginių naikinimas.
	1.2. Vykdyti kario veiksmus, būtinus išgyventi ekstremaliomis sąlygomis, susijusius su pirmosios medicininės pagalbos užtikrinimu, įrangos ir technikos eksploatavimu, priežiūra ir naudojimo dokumentacija.	Išgyvenimas ekstremaliomis sąlygomis. Orientavimasis vietovėje ir oro erdvėje. Maskuotės. Pirmosios medicinos pagalbos suteikimas, teisingas slaugymas, mediciniškas sužeistųjų (nukentėjusiųjų) rūšiavimas, jų evakavimas iš mūšio lauko į sužeistųjų surinkimo punktus. Naudojimasis reglamentuotais radijo ryšio dokumentais. Radijo ryšio palaikymas pagal radijo ryšio organizavimo procedūras, ryšininko dokumentų pildymas. Tinkamas ginkluotės priežiūros atlikimas. Kovingos technikos eksploatavimas ir priežiūra įvairiomis sąlygomis ir metų laiku. Saugus žmonių ir pavojingų krovinių vežimas. Važiavimas kolonoje skirtingomis kelio ir klimato sąlygomis bet kuriuo paros metu. Naudojimasis maršruto schema.

2. Ginkluotės ar technikos operatoriaus veikla (LTKS IV)	2.1. Vykdyti ginkluotės ar technikos operatoriaus kovos veiksmus.	Taikinių aptikimas, lydėjimas ir sunaikinimas.
	2.2. Vykdyti ginkluotės ar technikos operatoriaus veiksmus, susijusius su ginkluotės, technikos, įrenginių ir inventoriaus valdymu, gelbėjimosi priemonėmis.	Priskirtos ginkluotės valdymas; ginkluotės ir technikos, įrenginių ir inventoriaus priežiūra, panaudojimas, tausojimas ir išsaugojimas. Individualios ir kolektyvinės gelbėjimosi ir apsaugos priemonių panaudojimas.
3. Ginkluotės remontininko veikla (LTKS IV)	3.1. Planuoti ginklų ir ginklų sistemų remonto darbus.	Kariuomenėje naudojamų ginklų ir ginklų sistemų poreikio remonuoti vertinimas, remonto darbų planavimas ir atlikto remonto įvertinimas ir remonto veiklos tobulinimas.
	3.2. Remontuoti ginklus ir ginklų sistemas.	Kariuomenėje naudojamų ginklų ir ginklų sistemų remontas. Esamų įrenginių ir įrankių naudojimas pagal paskirtį.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Lietuvos Respublikos pilietybė, atitikti minimaliems sveikatos ir fizinio parengtumo reikalavimams, išklaustyta bazinis kario kursas, ne jaunesnis kaip 18 metų amžius, tinkumas eiti kario pareigas pagal amžių, kaip jį nustato galiojantys teisės aktai, pagrindinis išsilavinimas.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacijos vienetų sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami Lietuvos kariuomenės organizuojamuose arba jos pripažįstamuose mokymuose sąjungininkų ir partnerių valstybėse. Kvalifikacijos vienetų sudarančios kompetencijos įstatymų nustatyta tvarka privalomai tobulinamos mokymų ir pratybų metu.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį pagal nustatytas specializuotas Lietuvos Kariuomenės organizuojamas arba jos pripažįstamas (sąjungininkų ir partnerių valstybėse) mokymų programas.	
<i>Kvalifikacijos atitikti Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.	

3. Kvalifikacijos pavadinimas: muitininkas, LTKS IV

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos finansinių interesų, rinkos, visuomenės ir aplinkos apsauga nuo nesąžiningos ir neteisėtos tarptautinės prekybos daromos žalos. Tipinės darbo priemonės: muitinės ir kitos informacinės sistemos, rentgeno kontrolės sistema, paprastos tikrinimo
------------------------------------	--

	<p>techninės priemonės (tikrinimo įrankių lagaminas, lankstus prožektorius, guminis plaktukas, stetoskopas ir t. t.) ir sudėtingesnės tikrinimo techninės priemonės (endoskopas, tankio matuoklis ir t. t.) ir kt. Muitininko atributai yra uniforma ir pareigas patvirtinantis pažymėjimas ir (arba) muitinės posto pareigūno identifikavimo ženklas.</p> <p>Tipinės darbo sąlygos: dirbama uždaroje patalpose ir atvirose erdvėse.</p> <p>Papildoma informacija: muitininkas savo veikloje vadovaujasi Sąjungos muitinės kodeksu, Europos Komisijos deleguotaisiais ir įgyvendinimo reglamentais, Lietuvos Respublikos muitinės įstatymu, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutu, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymu, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais muitinės veiklą. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti muitininkais muitinės postuose.</p>	
<p><i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i></p>	<p><i>Kompetencijos</i></p>	<p><i>Kompetencijų ribos</i></p>
<p>1. Bendrieji ir specialieji muitinės veiklos įgyvendinimo aspektai taikant muitinės procedūras, tikrinant muitinės dokumentus, vykdant muitinės priežiūrą ir susijusias veiklas (LTKS IV)</p>	<p>1.1. Įgyvendinti muitinės veiklą pagal organizacines vertybes, profesinius standartus ir elgesio kodekso normas, taikant muitų teisės aktus ir muitinės veiklą reglamentuojančius teisės aktus bei atsižvelgiant į kontekstą.</p>	<p>Vidaus tarnybos principų išmanymas; muitinės pareigūnų įgaliojimų, teisių, pareigų, garantijų ir atsakomybių, Lietuvos muitinės istorijos žinojimas; antikorupcinio elgesio vertybių puoselėjimas; viešųjų ir privačių interesų derinimas; specialiųjų etikos kodeksų normų, organizacinių vertybių, profesinių standartų žinojimas ir vadovavimasis jais. Veikimas savarankiškai pagal organizacines vertybes, profesinius standartus ir elgesio kodekso normas. Pagarbos žmogui ir valstybei demonstravimas. Lietuvos Respublikos muitinės struktūros ir pagrindinių veiklos sričių, Sąjungos muitų teritorijos geografinės erdvės, specialiųjų fiskalinių teritorijų žinojimas; prekių deklaravimo, jo būdų ir formų išmanymas; prekių deklaravimui skirtų registrų ir klasifikatorių naudojimas; muitinei pateikiamų dokumentų ir jų, užpildymo ir pažymėjimo reikalavimų žinojimas. Pagrindinių nacionalinių, Europos Sąjungos ir</p>

		<p>tarptautinių teisės aktų normų žinojimas ir taikymas kasdienėje praktinėje veikloje. Teisinės atsakomybės rūšių žinojimas. Muitinės priimamų sprendimų ar atliekamų veiksmų pagrindimas ir paaiškinimas Europos Sąjungos sieną kertantiems asmenims. Veikimas savarankiškai pagal vadovų nustatytas gaires.</p>
	<p>1.2. Atlikti muitinės paslaugų teikimo ir susijusias užduotis, dirbant savarankiškai, komandoje ir bendradarbiaujant.</p>	<p>Savarankiškas veiklos atlikimas, vadovaujantis nustatytais atlikimo instrukcijomis ir užtikrinant veiklos atlikimo procedūrų ir rezultatų kokybę. Gebėjimas prisitaikyti prie pokyčių darbo vietoje, kuriuos sąlygoja technologijų ir darbo organizavimo kaita. Saugus ir atsakingas savo pareigų atlikimas. Tarnavimas valstybei. Kultūringas bendravimas su muitinės klientais, amžių, lytį ir kultūros lygį atitinkančios kalbos vartojimas. Melo požymių žinojimas ir atpažinimas. Kokybiškų paslaugų teikimas, vykdant muitinės veiklą; pagarbos kitoms kultūroms, socialinėms grupėms ir joms priskiriamų asmenų įvairovei demonstravimas. Bendradarbiavimas ir su ne komandoje dirbančiais žmonėmis, bendradarbiaujančių institucijų žmonėmis, kitomis organizacijomis. Pirmosios medicininės pagalbos teikimas prireikus. Streso valdymo priemonių pritaikymas, mandagus bendravimas su muitinės klientais, tinkamas darbas esant dideliame spaudimui, tempui, įvairiomis oro sąlygomis, išlikimas ramiam ir priežiūros užtikrinimas esant įtemptai padėčiai, teigiamo ir pasitikėjimo savo jėgomis požiūrio rodymas. Konfliktų bei prieštaravimų suvaldymas. Aktyvus klausymasis ir bendro požiūrio radimas, vadovo nurodymų vykdymas.</p>

	1.3. Saugiai valdyti su muitinės veikla susijusią informaciją ir duomenis.	Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, užtikrinančių informacijos ir asmens duomenų saugumą, žinojimas, laikymasis ir vykdymas. Informacijos konfidencialumo principų žinojimas ir laikymasis. Veikimas savarankiškai pagal vadovų nustatytas gaires.
	1.4. Įforminti muitinės procedūras prekėms, deklaracijas ir kitus dokumentus.	Muitinės procedūrų rūšių žinojimas (išleidimas į laisvą apyvartą, specialiosios procedūros: tranzitas, muitinis sandėliavimas, tikslinis naudojimas, perdirbimas, prekių išvežimas iš Sąjungos muitų teritorijos). Savarankiškas muitinės procedūros prekėms įforminimas, muitinės deklaracijų įvedimas į muitinės informacines sistemas, įskaitant ir kitus šių sistemų apdorojamus duomenis, taip pat šių duomenų tvarkymas, analizavimas, perdavimas ir priėmimas; kartu su muitinės deklaracija muitiniam įforminimui pateikiamų dokumentų pažinimas ir patikrinimas, vadovaujantis teisės aktais.
	2.1. Atlikti prekių tarifinį klasifikavimą.	Prekių tarifinio klasifikavimo patikrinimas, naudojantis nomenklatūromis, vadovaujantis bendraisiais prekių klasifikavimo principais, savarankiškai pritaikant Bendrąsias aiškinimo taisykles; privalomosios tarifinės informacijos (PTI) žinojimas, prekių mėginių (pavyzdžių) ėmimas.
2. Prekių tarifinio klasifikavimo patikrinimas, prekių kilmės ir muitinės vertės nustatymas, garantijų taikymas, muitų, mokesčių ir rinkliavų rinkimas (LTKS IV)	1.5. Taikyti muitinės priežiūros priemones, susijusias su prekių įvežimu, laikinuoju saugojimu, reeksportu, išvežimu.	Muitinės priežiūros priemonių savarankiškas taikymas, naudojant įvežimo bendrąją deklaraciją; prekių laikinojo saugojimo, reeksporto, išvežimo bendrosios deklaracijos ypatumų žinojimas.
	2.2. Tikrinti prekių kilmės dokumentus.	Kilmės dokumentų konkrečiam susitarimui pažinimas ir pritaikymas, savarankiškas prekių kilmės dokumentų muitinis tikrinimas; lengvatinio maito tarifo taikymas, vadovaujantis teisės

		aktais, kai pagrindžiama šių prekių kilmė.
	2.3. Nustatyti prekių muitinę vertę.	Prekių muitinės vertės nustatymas, sandorio vertės metodo bei antrinių muitinio įvertinimo metodų taikymas; išlaidų, detalizuojančių prekių muitinę vertę, žinojimas; prekių pristatymo sąlygų nustatymas; muitinės vertės deklaravimo patikrinimas, vadovaujantis teisės aktais.
	2.4. Rinkti muitus, mokesčius ir rinkliavas bei taikyti garantijas.	Apskaičiuotų muitų ir kitų mokesčių savarankiškas patikrinimas; garantijų taikymas; muitų, kitų mokesčių ir rinkliavų rinkimas, vadovaujantis teisės aktais. Muitinės informacinių sistemų (Internetinės integruoto muitų tarifo (TARIC) duomenų bazės, Lietuvos Respublikos integruoto tarifo (LITAR) duomenų bazės, Mokesčių apskaičiavimo ir patikros sistemos (MAPS) ir Tarifinių kvotų duomenų bazės (QUOTA)) naudojimas.
3. Prekių, transporto priemonių, keleivių ir bagažo muitinis tikrinimas, reikalavimų, draudimų ir apribojimų taikymas (LTKS IV)	3.1. Atlikti per muitinės postą gabenamų ar muitinės poste deklaruojamų prekių, transporto priemonių, keleivių ir bagažo muitinį tikrinimą.	Fizinių asmenų (keleivių) ir jų daiktų, transporto priemonių muitinis tikrinimas. Keleivių, prekių ir transporto priemonių muitiniam tikrinimui atrinkimas. Rizikos požymių nustatymas ir jų įvertinimas. Stebėjimo, dokumentų tikrinimo, asmenų apklausos metodų taikymas. Asmenų (keleivių) aprangos ir kūno apžiūra, asmenų (keleivių) daiktų (bagažo) tikrinimas, transporto priemonių tikrinimas, siuntų tikrinimas. Prekių sulaikymo ar administracinio nusižengimo protokolo surašymas.
	3.2. Analizuoti rizikas, susijusias su muitiniu tikrinimu.	Lokalus rizikos vertinimas. Darbas su NAS – Numerių atpažinimo sistema ir RIKS – Rizikos informacine kontrolės sistema.
	3.3. Taikyti muitinei pavestus saugumo ir saugos reikalavimus, draudimus ir apribojimus.	Strateginių ir dvejopos paskirties prekių identifikavimas. Pavojingų krovinių vežimo kontrolės ir tikrinimo reikalavimų išmanymas. Narkotikų, tabako ir alkoholio

		kontrolė. Ginklų, šaudmenų ir jų dalių gabenimo kontrolė. Veterinarinė, fitosanitarinė, ozono sluoksnį ardančių medžiagų, atliekų gabenimo, grynųjų pinigų, vaistų gabenimo kontrolė. Saugomų nykstančių gyvūnų ir augalų, numatytų Nykstančių gyvūnų ir augalų (CITES) apsaugos konvencijoje, žinojimas. Prekių, pažeidžiančių intelektinės nuosavybės savininkų teises, bei kultūros vertybių išvežimo kontrolė.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Vidurinis išsilavinimas.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Pareigūnų pirminį profesinį mokymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutas, jis vykdomas statutinėse profesinio mokymo įstaigose pagal LTKS IV lygio formaliojo profesinio mokymo programas. Muitininkui būtina atitikti bendrojo fizinio pasirengimo reikalavimus, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos teisės aktai.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų siekiant nurodytos kvalifikacijos mokantis pagal formaliojo profesinio mokymo programą Muitinės mokymo centre, vertinimas vykdomas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Atitinka Europos Sąjungos muitinės kompetencijų sistemą. Sąsaja reglamentuota 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL 2013 L 269, p. 1) su paskutiniais pakeitimais.	

4. Kvalifikacijos pavadinimas: pasienietis, LTKS IV

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: valstybės sienos apsauga ir kontrolė. Tipinės darbo priemonės: informacinės technologijos sistemos, transporto ir specialiosios priemonės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės, šaunamieji ginklai. Pasieniečio pareigūno atributai yra uniforma ir pareigas patvirtinantis pažymėjimas ar tarnybinis ženklas. Tipinės darbo sąlygos: dirbama uždaroje patalpose ir atvirose erdvėse.
------------------------------------	---

	Papildoma informacija: pasienietis savo veikloje vadovaujasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodeksu (Šengeno sienų kodeksas (toliau – ŠSK)) (OL 2016 L 77 p. 1), Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymu, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais valstybės sienos apsaugos veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti pasieniečiais valstybės sienos apsaugos tarnybos padaliniuose (pasienio rinktinėse, pasienio užkardose).	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Bendrieji valstybės sienos apsaugos aspektai (LTKS IV)	1.1. Apsaugoti žmogaus teises ir laisves užtikrinant sienos saugumą.	Specialiųjų nacionalinių, Europos Sąjungos ir tarptautinių teisės aktų, politikos dokumentų ir procedūrų, užtikrinančių žmogaus teises valstybės sienos apsaugos metu, žinojimas, taikymas ir vykdymas. Veikimas savarankiškai pagal vadovų nustatytas gaires.
	1.2. Laikytis profesinės etikos, standartų ir gerbti žmogaus savybių, parodančių jo prigimtinę ar visuotinai pripažintą socialinės grupės tapatybę, įvairovę.	Specialiųjų etikos kodeksų normų, organizacinių vertybių ir profesinių standartų žinojimas ir vadovavimasis jais. Veikimas savarankiškai pagal organizacines vertybes, profesinius standartus ir elgesio kodekso normas. Pagarbos demonstravimas socialinių grupių ir joms priskiriamų asmenų įvairovei.
	1.3. Taikyti valstybės sienos apsaugą užtikrinančius nacionalinius, Europos Sąjungos ir tarptautinius teisės aktus, taisykles ir procedūras.	Pagrindinių nacionalinių, ES ir tarptautinių teisės aktų, politikos nuostatų ir procedūrų žinojimas ir taikymas kasdienėje praktinėje veikloje. Specialiųjų nacionalinių, ES ir tarptautinių teisės aktų, politikos dokumentų ir procedūrų žinojimas ir taikymas kasdienėje praktinėje veikloje. Gebėjimas pagrįsti ir paaiškinti valstybės sieną kertantiems asmenims priimamus sprendimus ar atliekamus veiksmus strateginio pobūdžio dokumentais ir procedūromis. Veikimas savarankiškai pagal vadovų

		nustatytas gaires. Prireikus jėgos ir saviginos veiksmų panaudojimas, laikantis įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų.
	1.4. Bendradarbiauti su nacionaliniais, Europos Sąjungos ir tarptautiniais partneriais.	Esminių procesų, taisyklių ir procedūrų, užtikrinančių sąveiką ir bendradarbiavimą su ES agentūromis ir kitomis organizacijomis, žinojimas. Funkcijų vykdymas pagal bendradarbiavimo susitarimus su partneriais ir kitomis agentūromis. Prireikus valstybės sienos apsaugos tarnybų bendradarbiavimui įsteigtų tinklų funkcijų vykdymas nacionaliniu lygiu.
	1.5. Pagarbiai ir profesionaliai bendrauti vykdant pasienio formalumus.	Specialiųjų etikos kodeksų normų, organizacinių vertybių ir profesinių standartų taikymas, siekiant palengvinti teisėtą asmenų judėjimą per sienas. Amžių, lytį ir kultūros lygį atitinkančios kalbos vartojimas. Kokybiškų paslaugų teikimas, vykdant asmenų, kertančių sieną, patikrą. Veikimas savarankiškai pagal vadovų nustatytas gaires. Tinkamas komunikavimas užsienio kalbomis.
	1.6. Saugiai valdyti su sienos apsauga susijusią informaciją ir duomenis.	ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, užtikrinančių informacijos ir asmens duomenų saugumą, žinojimas, laikymasis ir vykdymas. Informacijos konfidencialumo principų žinojimas ir laikymasis. Veikimas savarankiškai pagal vadovų nustatytas gaires.
	1.7. Suderinti skirtingas kultūrinės ir socialines-ekonomines nuostatas, atsirandančias asmenims kertant valstybės sieną ir vykdant sienos apsaugą.	Kultūrų skirtingumo ir sugyvenimo principų bei būklės žinojimas. Pagarbos kitoms kultūroms demonstravimas, parodant atitinkamus skirtingų šalių kultūrinius įgūdžius. Pagarbos demonstravimas socialinių grupių ir joms priskiriamų asmenų įvairovei. Veikimas savarankiškai pagal

		vadovų nustatytas gaires. Sprendimų ir veiksmų susiejimas su nustatyta politika ir procedūromis ir, jei būtina, pranešimas apie tai.
	1.8. Tobulinti profesinį meistriškumą.	Mokymosi ir asmenybės tobulėjimo galimybių žinojimas ir naudojimas jomis. Saugus ir atsakingas pareigų atlikimas. Atsakomybės prisiėmimas už asmeninę gerovę ir atsparumą korupcijai ir kitoms pareigūno ir tarnybos autoritetą žeminančioms apraiškoms sienos apsaugoje.
2. Valstybės sienos kontrolė (LTKS IV)	2.1. Vykdyti sienos stebėjimą.	Sienos apsaugos juostos aplinkos ir geografinių ypatumų žinojimas. Patruliavimo ir sienos stebėjimo būdų, taktikos ir metodų žinojimas ir tinkamas taikymas. Neteisėtos tarpvalstybinės veiklos ir sudaromų kliūčių jai aptikti užkardymas, taikant nustatytų procedūrų ir reagavimo būdus. Pasienio stebėjimas taikant nustatytus būdus, metodus ir taktiką visų rūšių pasienio ruožuose pagal nacionalinius reikalavimus. Patruliavimas pasienyje, siekiant kuo veiksmingiau užkardyti neteisėtą tarpvalstybinę veiklą, įskaitant neteisėtą sienos kirtimą ir tarpvalstybinį nusikalstamumą. Sienų kontrolės sistemų ir technologijų naudojimas. Pagarbių ir gerų santykių su vietos bendruomenėmis palaikymas. Veikimas saugiai, atsakingai ir profesionaliai. Prireikus, jėgos ir savigynos veiksmų panaudojimas, laikantis įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų.
	2.2. Atlikti pasienio tikrinimus.	Pagrindinių dokumentų, susijusių su tarpvalstybine veikla, žinojimas ir vadovavimasis jais. Specialių gairių ir teisės aktų dėl prieglobsčio, grąžinimo, repatriacijos, išsiuntimo ir

		<p>sulaikymo procesų, procedūrų žinojimas ir jų taikymas, laikantis pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių. Kelionės dokumentų saugumo požymių nustatymas. Situacijų, neleidžiančių atvykti, gyventi ar keliauti Europos Sąjungoje, atpažinimas. Pažintinių ir praktinių įgūdžių spektro taikymas, vykdant tikrinimus kertant sieną pagal ŠSK ir (arba) taikytinus nacionalinės teisės aktus. Pasienio apklausų įprastomis aplinkybėmis atlikimas. Sistemingas asmenų, jų turimų daiktų ir transporto priemonių apieškojimas, laikantis įstatymų ir gerbiant kiekvieno asmens pagrindines teises. Kelionės dokumentų galiojimo ir naudojimo ištyrimas ir įvertinimas bei poreikio juos perduoti detaliai tyrimui nustatymas. Patikrinimo kertant sieną technologijų ir įrangos valdymas, ir patikros rezultatų interpretavimas nustatyta tvarka. Funkcijų atlikimas taikant nustatytą profiliavimo metodiką. Netikėtų konkrečių pasienio tikrinimo problemų sprendimas. Prireikus, jėgos ir savigynos veiksmų panaudojimas, laikantis įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų. Tinkamas komunikavimas užsienio kalbomis.</p>
	<p>2.3. Valdyti sienos kontrolės rizikas ir krizines situacijas.</p>	<p>Rizikų ir grėsmių savo ir kitų saugai, saugumui, gerovei žinojimas ir atpažinimas bei jų valdymas. Informacijos vykdant atvirą ar slaptą veiklą surinkimas ir dalijimasis ja oficialiais kanalais. Gebėjimas savarankiškai išspręsti nuspėjamas konfliktines situacijas. Prireikus, jėgos ir savigynos veiksmų panaudojimas, laikantis įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų.</p>

	2.4. Užtikrinti asmenų ir turto saugumą vykdant pasienio kontrolę.	Rizikos ir grėsmių savo ir kitų saugai, saugumui, gerovei žinojimas ir atpažinimas ir jų valdymas. Nacionaliniu lygiu nustatytų būtinų paieškos, saugos ir gelbėjimo procedūrų taikymas sienos apsaugos metu. Prireikus, jėgos ir savigynos veiksmų panaudojimas, laikantis įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų.
3. Administracinių nusižengimų nustatymas ir tyrimas bei nusikalstamų veikų požymių atpažinimas pasienio teritorijose (LTKS IV)	3.1. Atlikti pirminius procesinius veiksmus įtarus nusikalstamą veiką ar administracinį nusižengimą.	Teisės aktų žinojimas ir vadovavimasis jais, atliekant pirminius procesinius veiksmus dėl nusikalstamos veikos ar administracinio nusižengimo. Įtariamų pažeidimų tyrimo taisyklių ir procedūrų laikymasis, renkant ir vertinant visą svarbią informaciją ir įrodymus. Apklausų atlikimas, siekiant išsiaiškinti įvykio aplinkybes, naudojant nustatytus apklausos metodus ir būdus. Įrodymų išsaugojimo metodų taikymas. Tyrimų ataskaitų pagal nustatytas gaires ir praktiką rengimas. Asmenų sulaikymas, vadovaujantis nustatytomis sulaikymo procedūromis, nepažeidžiant asmens pagrindinių teisių ir laisvių. Dalyvavimas tyrime bendradarbiaujant su kitomis agentūromis. Įrodymų pateikimas teismo posėdyje ar administraciniame procese.
	3.2. Atlikti ribotos apimties informacijos apie nusikalstamas veikas sienos apsaugos srityje gavimo ir perdavimo procedūras.	Kriminalinės žvalgybos informacijos rinkimas, siekiant padėti kriminalinės žvalgybos padaliniams ir pareigūnams nustatyti ar užkardyti tarpvalstybinę nusikalstamą veiklą ar administracinius nusižengimus.
4. Sienos apsaugos kokybės valdymas (LTKS IV)	4.1. Įgyvendinti pagrindines sienos apsaugos taisykles ir procedūras, dirbant individualiai, grupėse ir komandose.	Pagrindinių individualaus ir komandinio darbo principų laikymasis. Veiksmingas darbas grupėse ir komandose, pasiskirstant vaidmenimis ir prisiimant atsakomybę.

	4.2. Teikti pasiūlymus įgyvendinant pagrindines sienos apsaugos taisykles ir procedūras.	Netinkamo elgesio organizacijos viduje atpažinimas ir pranešimas apie tai. Pavaldžių pareigūnų, atliekančių įprastas užduotis, priežiūra ir instruktavimas įgijus patirties. Mokymosi ir asmenybės tobulėjimo galimybių žinojimas ir naudojimas jomis.
5. Valstybės gynimas karo metu (LTKS IV)	5.1. Vykdyti kovinius veiksmus karinio padalinio (skyriaus) sudėtyje.	Kario - motorizuoto šaulio veiksmai, atliekami karinėse pratybose (taikos metu), karo padėties metu ir ginkluotos kovos (karinės operacijos) metu.
	5.2. Orientuotis vietovėje.	Orientavimasis vietovėje pagal gamtos požymius, žemėlapius ir kitą įrangą (globalios paieškos sistemos prietaisus, kompasus, kreivėmačius ir pan.).
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Vidurinis išsilavinimas.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Pareigūnų pirminį profesinį mokymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutas, jis vykdomas statutinėse profesinio mokymo įstaigose pagal LTKS IV lygio formaliojo profesinio mokymo programas. Pasieniečiui būtina atitikti bendrojo fizinio pasirengimo reikalavimus, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos teisės aktai.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų siekiant nurodytos kvalifikacijos mokantis pagal profesinio mokymo programą Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Pasieniečių mokykloje, vertinimas vykdomas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Atitinka Europos Sąjungos sienos apsaugos sektoriaus kvalifikacijų sandarą. Sąsaja reglamentuota Šengeno sienų kodeksu (Reglamentas (ES) 2016/399, 16 straipsnis) ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų agentūros reglamentu (Reglamentas (ES) 2016/1624, 36 straipsnis).	

5. Kvalifikacijos pavadinimas: pataisos pareigūnas, LTKS IV

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: laisvės atėmimo vietų apsauga ir jose laikomų asmenų priežiūros ir socialinės reabilitacijos užtikrinimas.
------------------------------------	--

	<p>Tipinės darbo priemonės: specialiosios priemonės (antrankiai, lazdos, dujos) ir šaunamieji ginklai. Pataisos pareigūno atributai yra uniforma ir pareigas patvirtinantis pažymėjimas.</p> <p>Tipinės darbo sąlygos: patalpos (koridoriai, kameros, kabinetai), laukas (pastatų vidiniai kiemai, įvažiavimo / išvažiavimo teritorija).</p> <p>Papildoma informacija: pataisos pareigūnas savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutu, Lietuvos Respublikos pataisos pareigūnų veiklos įstatymu, Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcija, Tipinėmis minimalios elgesio su kaliniais taisyklėmis, Europos kalėjimų taisyklėmis, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti jaunesniaisiais specialistais, atsakingais už suimtųjų ar nuteistųjų priežiūrą šalies tardymo izoliatoriuose ir pataisos namuose.</p>	
<p><i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i></p>	<p><i>Kompetencijos</i></p>	<p><i>Kompetencijų ribos</i></p>
<p>1. Suimtųjų ir nuteistųjų apsaugos ir priežiūros užtikrinimas (LTKS IV)</p>	<p>1.1. Atlikti atvykusių suimtųjų ir nuteistųjų kratą, perduoti jų vertingus daiktus saugojimui.</p> <p>1.2. Prižiūrėti ir stebėti suimtuosius ir nuteistuosius.</p>	<p>Režimo reikalavimų ypatumai ir jų užtikrinimas. Procedūrų atvykus suimtajam ar nuteistajam į tardymo izoliatorių ar pataisos namus atlikimas: nuteistųjų, jų daiktų, įstaigos patalpų bei teritorijų kratų ir apžiūrų atlikimas, siekiant užkardinti nuteistiesiems neleidžiamų turėti daiktų turėjimą ir patekimą į įstaigą. Apžiūros ir kratos atlikimo taktikos nuostatų taikymas. Suimtojo ir (ar) nuteistojo asmens teisių užtikrinimas. Inžinerinių ir techninių apsaugos priemonių naudojimas ir apsaugos užtikrinimas. Dokumentinės medžiagos apie atliktas kratas, pastebėtus įstaigoje nustatytos tvarkos, režimo reikalavimų pažeidimus ir nusikaltimus, pildymas ir posto dokumentacijos saugojimas.</p> <p>Priežiūros reikalavimų ypatumai ir jų užtikrinimas. Dinaminės apsaugos principų laikymasis. Kamerų, spynų, langų, durų ir vartų veikimo mechanizmų ir jų veikimo ypatumų išmanymas. Apsaugos užtikrinimas. Suimtųjų</p>

		<p>ir (ar) nuteistųjų paskirstymas į gyvenamąsias patalpas. Dienotvarkės užtikrinimas. Pareigūnų duodamų nurodymų užtikrinimas. Saugojimo, panaudojimo bei saugaus elgesio su ginklu taisyklių laikymasis, esant būtinumui psichinės, fizinės prievartos, specialiųjų priemonių ir šaunamojo ginklo panaudojimas.</p>
	<p>1.3. Budėti įkalinimo įstaigų teritorijose.</p>	<p>Kamerų, spynų, langų, durų ir vartų veikimo mechanizmų ir jų veikimo ypatumų išmanymas. Apsaugos užtikrinimas. Saugojimo, panaudojimo bei saugaus elgesio su ginklu taisyklių laikymasis, esant būtinumui psichinės, fizinės prievartos, specialiųjų priemonių ir šaunamojo ginklo panaudojimas, kilus nuteistųjų tarpusavio muštynėms ar riaušėms, užpuolus darbuotoją, nuteistajam bandant nusižudyti ar pabėgti, kilus gaisrui ir kitais atvejais, reikalaujančias papildomų pajėgų ir skubaus atvykimo į nurodytą vietą, visomis techninėmis priemonėmis (radijo ryšiu, telefonu, pavojaus iškvietimo mygtuku) specialistų informavimas. Neatidėliotinių priemonių taikymas siekiant nutraukti neteisėtus nuteistųjų veiksmus, bandymus žalotis ar žudyti bei gaisro atveju, siekiant užtikrinti asmenų saugumą ar išvengti didesnių materialinių nuostolių atsiradimo.</p>
<p>2. Suimtųjų ir nuteistųjų priėmimo į įkalinimo įstaigą, perkėlimo, pristatymo bei jų paleidimo iš įkalinimo įstaigos vykdymas (LTKS IV)</p>	<p>2.1. Konvojuoti suimtuosius ir nuteistuosius.</p>	<p>Konvojavimo organizavimas ir konvojaus sudėties numatymas. Konvojavimo paraiškos pildymas. Konvojavimo vykdymas. Konvojavimo taisyklių laikymasis ir tinkama konvojuojamųjų ar lydymų nuteistųjų priežiūra ir apsauga. Atskirų konvojavimo rūšių ypatumų taikymas konvojavimo metu. Šaunamųjų</p>

		ginklų, fizinės ir kitokios prievartos panaudojimas konvojavimo metu: pagrindai ir įforminimas.
	2.2. Vykdyti nuteistųjų ir suimtųjų paleidimą iš pataisos įstaigos.	Paleidimo iš pataisos įstaigų pagrindai, tvarka ir paleidimo organizavimas. Dokumentacijos pildymas paleidžiant asmenį iš įstaigos.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Vidurinis išsilavinimas.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Pareigūnų pirminį profesinį mokymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutas, jis vykdomas statutinėse profesinio mokymo įstaigose pagal LTKS IV lygio formaliojo profesinio mokymo programas. Pataisos pareigūnui būtina atitikti bendrojo fizinio pasirengimo reikalavimus, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos teisės aktai.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų siekiant nurodytos kvalifikacijos mokantis pagal profesinio mokymo programą, vertinimas vykdomas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.	

6. Kvalifikacijos pavadinimas: policininkas, LTKS IV

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	<p>Veiklos objektas: asmens, visuomenės saugumo ir viešosios tvarkos užtikrinimas.</p> <p>Tipinės darbo priemonės: specialiosios priemonės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės, ir šaunamieji ginklai. Policininko pareigūno atributai yra uniforma ir pareigas patvirtinantis pažymėjimas.</p> <p>Tipinės darbo sąlygos: dirbama uždaroje patalpose ir atvirose erdvėse, naudojant tarnybinį transportą, specialiąsias priemones ir įrangą, prirėkus ir ginklus situacijose, galinčiose sukelti pavojų jo ar aplinkinių sveikatai ir gyvybei.</p> <p>Papildoma informacija: policininkas savo veikloje vadovaujasi Vidaus tarnybos statutu, Policijos įstatymu, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais policijos veiklą reglamentuojančiais dokumentais. Siekiantys įgyti kvalifikaciją asmenys turi būti tokios sveikatos būklės, kuri leistų eiti pareigas vidaus tarnybos sistemoje. Sveikatos būklės reikalavimus nustato vidaus reikalų ir sveikatos apsaugos ministrai. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti patruliais ir postiniais policijos įstaigose.</p>	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Visuomenės saugumo ir viešosios tvarkos užtikrinimas (LTKS IV)	1.1. Apsaugoti žmogaus teises ir laisves.	Tarptautinių ir nacionalinių žmogaus teisių ir laisvių apsaugos standartų žinojimas ir taikymas atliekant tarnybines funkcijas. Viešųjų ir privačių teisių bei laisvių žinojimas ir jų derinimas bendraujant su piliečiais. Asmens teisių užtikrinimas atliekant operatyvaus valdymo uždavinius ir dirbant su policijos registrais ir informacinėmis sistemomis.
	1.2. Patruliuoti viešose vietose.	Policijos priežiūros reikalaujančių viešųjų vietų nustatymas. Savarankiškas patruliavimo maršruto struktūros nustatymas. Patruliavimo būdų ir priemonių pasirinkimas pagal nustatytas taktikos gaires. Patruliuojančių pareigūnų komunikacija, tarpusavio pagalba ir sinergija. Naudoti policijos prievartos priemones nustatytose ribose.
	1.3. Atstatyti viešąją tvarką ir rimtį, reikalui esant naudoti prievartą.	Saugumo viešose vietose ir viešuose renginiuose kriterijų taikymas, pajėgų, būtinų jam užtikrinti, įvertinimas ir

		<p>pranešimas. Policijos pareigūno taktikos pasirinkimas atkuriant tvarką ir užtikrinant žmonių saugumą viešose vietose ir masiniuose renginiuose. Policijos prievartos priemonių naudojimas viešose vietose ir renginiuose nustatyta tvarka. Situacijų, kai būtina policijos intervencija, vertinimas. Policijos pareigūno taktikos pasirinkimas teroristinio išpuolio, netikėtų nevaldomo smurto proveržių ir įkaitų paėmimo metu. Policijos pareigūno taktikos pasirinkimas išlaisvinant įkaitus. Policijos priemonių naudojimas ypatingose policijos operacijose (teroristų neutralizavimas, įkaitų išlaisvinimas, netikėti nevaldomo smurto proveržiai). Policijos prievartos priemonių naudojimas nustatytose ribose.</p>
	<p>1.4. Padėti asmenims dėl jų fizinio ar psichinio bejėgiškumo, taip pat asmenims, nukentėjusiems nuo nusikalstamų veikų, administracinių nusižengimų, ekstremaliųjų situacijų ar panašių veiksnių.</p>	<p>Policijos pareigūno taktikos pasirinkimas technogeninėse, taip pat didelio masto transporto priemonių, avarijose ir stichinių nelaimių (potvynių, audrų, liūčių, karstinių įgriuvų ir pan.) metu. Pagalbos būdų žinojimas ir neatidėliotinos pagalbos teikimas asmenims, tapusiems socialinių neramumų (užpuolimų, pogromų, tyčinių padegimų) ar nusikaltimų prieš asmenį ir stichinių nelaimių aukomis. Pagalba asmenims, kai ji būtina dėl jų fizinio ar psichinio bejėgiškumo.</p>
<p>2. Nusikalstamų veikų ir administracinių nusižengimų prevencija (LTKS IV)</p>	<p>2.1. Atlikti viešųjų vietų kriminogeninį vertinimą, stebėjimą ir kontrolę.</p>	<p>Bendrosios ir situacinės nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos turinio žinojimas ir užduočių vykdymas. Teritorijos kriminogeninio žemėlapiu sandaros žinojimas ir naudojimas vykdant tarnybines užduotis E-policija platformoje. Teritorijų kriminogeninės būklės vertinimas savarankiškai pasirenkant policijos priemones. Išskirtinio kriminogeniškumo</p>

		teritorijų kontrolė patruliuojant ar vykdant postinę tarnybą. Užduočių vykdymas dirbant su policijos rėmėjais ir kitais savanoriais. Policijos prievartos priemonių naudojimas nustatytose ribose.
	2.2. Saugoti visuomenės saugumo požiūriu svarbius objektus.	Policijos saugomų objektų visuomeninio ir politinio statuso žinojimas ir savarankiškas jų apsaugos taktikos pasirinkimas. Saugomų objektų apsaugos išteklių, būdų ir priemonių pasirinkimas pagal nustatytą jų apsaugos teisinį režimą. Policijos prievartos priemonių naudojimas nustatytose ribose.
	2.3. Stebėti policijos priežiūrai perduotus asmenis ir kontroliuoti kaip jie laikosi jiems nustatytų apribojimų.	Individualios nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos turinio žinojimas ir pavestų užduočių vykdymas. Policijos įstaigos priežiūrimų asmenų pagal kategorijas ir jiems taikomų apribojimų žinojimas ir šių asmenų stebėjimo, priežiūros kontrolės užduočių vykdymas. Policijos prievartos priemonių naudojimas nustatytose ribose.
	2.4. Atlikti pristatytų į policijos įstaigą ir policijos areštinėje laikomų asmenų priežiūrą ir konvojuoti asmenis.	Asmens pristatymo į policijos įstaigą ir sulaikymo uždarant į policijos areštinę atlikimas. Apžiūros ir kratos atlikimo taktikos pasirinkimas. Policijos įstaigoje ar policijos areštinėje laikomo asmens teisių ir saugumo užtikrinimas. Inžinerinių ir techninių apsaugos priemonių naudojimas ir apsaugos užtikrinimas. Asmenų konvojavimas. Konvojavimo taisyklių laikymasis ir tinkama konvojuojamųjų apsauga. Atskirų konvojavimo rūšių ypatumų ir taktikos taikymas konvojavimo metu. Policijos prievartos priemonių naudojimas nustatytose ribose.

	2.5. Atlikti mobilią kelių transporto eismo saugumo kontrolę.	Kelių transporto eismo saugumo reikalavimų (Saugaus eismo automobilių keliais įstatymas ir Kelių eismo taisyklės) žinojimas ir jų laikymosi priežiūros vykdymas. Mobilios kelių eismo priežiūros priemonių naudojimas.
3. Administracinių nusižengimų atskleidimas ir tyrimas bei nusikalstamų veikų požymių atpažinimas (LTKS IV)	3.1. Kvalifikuoti ir tirti administracinius nusižengimus.	Administracinių nusižengimų, kurie nustatomi, tiriami ir nagrinėjami policijoje, nustatymas, protokolo surašymas ir nusižengimo bylos teisenos veiksmai. Kitų administracinių nusižengimų, kurie nustatomi policijos darbo metu ir kuriuos nagrinėja kitos viešojo administravimo institucijos, nustatymas ir bylos parengimas perduoti pagal žinybingumą. Administracinio nusižengimo bylos nagrinėjimas ir nuobaudos skyrimas Administracinių nusižengimų kodekse nustatytais atvejais ir tvarka. Policijos prievartos priemonių naudojimas nustatytose ribose.
	3.2. Atlikti pirminius veiksmus įvykio vietoje.	Asmenų, padariusių nusikalstamą veiką ir užklyptų įvykio vietoje arba žinant jų buvimo vietą sulaikymas arba persekiojimas. Įvykio vietos nustatymas ir jos apsaugos organizavimas. Pirminių procesinių veiksmų (apžiūrų, pareiškimų, apklausų, daiktų paėmimo) atlikimas įvykio vietoje. Bendravimas su nukentėjusiais ir liudytojais siekiant sumažinti nusikaltimu ar kita neteisėta veika sukeltą įtampą. Policijos prievartos priemonių naudojimas nustatytose ribose.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Vidurinis išsilavinimas.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos</i>	Pareigūnų pirminį profesinį mokymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutas, jis vykdomas statutinėse	

<i>Sjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	profesinio mokymo įstaigose pagal LTKS IV lygio formaliojo profesinio mokymo programas. Policininkui būtina atitikti bendrojo fizinio pasirengimo reikalavimus, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos teisės aktai.
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų siekiant nurodytos kvalifikacijos mokantis pagal profesinio mokymo programą, vertinimas vykdomas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

7. Kvalifikacijos pavadinimas: ugniagesys gelbėtojas, LTKS IV

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	<p>Veiklos objektas: gaisrų prevencijos vykdymas, jų gesinimas, pagalbos kitais kritiniais atvejais teikimas, žmonių gyvybės ir turto apsauga, gelbėjimo darbų atlikimas.</p> <p>Tipinės darbo priemonės: gaisrinė ir gelbėjimo technika bei įranga. Ugniagesio gelbėtojo pareigūno atributai yra uniforma ir pareigas patvirtinantis pažymėjimas.</p> <p>Tipinės darbo sąlygos: dirbama uždaroje ir atviroje, neretai sveikatai pavojingoje aplinkoje.</p> <p>Papildoma informacija: ugniagesys gelbėtojas savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos ir civilinės saugos įstatymais, kitais ugniagesio gelbėtojo veiklą reglamentuojančiais dokumentais. Siekiantys įgyti kvalifikaciją asmenys turi būti tokios sveikatos būklės, kuri leistų eiti pareigas vidaus tarnybos sistemoje. Sveikatos būklės reikalavimus nustato vidaus reikalų ministras. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti ugniagesiais gelbėtojais valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos padalinuose.</p>	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Žmonių ir turto gelbėjimas (LTKS IV)	1.1. Naudoti gelbėjimo aukštyje (gylyje) įrangą.	Gelbėjimo darbų aukštyje (gylyje) įrangos apibūdinimas. Saugus darbas su gelbėjimo darbų aukštyje (gylyje) įranga, panaudojant savisaugos priemones.
	1.2. Gelbėti žmones ir (arba) turtą aukštyje (gylyje).	Gelbėjimo darbų aukštyje (gylyje) planavimas. Žmonių ir turto gelbėjimas, taikant gelbėjimo aukštyje (gylyje) taktikos principus.

	1.3. Naudoti gelbėjimo nuo vandens (ledo) paviršiaus įrangą.	Gelbėjimo nuo vandens (ledo) paviršiaus įrangos apibūdinimas. Saugus darbas naudojant gelbėjimo nuo vandens (ledo) paviršiaus įrangą.
	1.4. Gelbėti žmones ir (arba) turtą nuo vandens (ledo) paviršiaus.	Nėrimo ir plaukimo technikos naudojimas, gelbėjant nuo vandens paviršiaus. Žmonių ir (arba) turto gelbėjimas, taikant gelbėjimo darbų nuo vandens (ledo) paviršiaus taktiką.
2. Gaisrų gesinimas (LTKS IV)	2.1. Naudoti gaisrų gesinimo ir gelbėjimo transporto priemones ir įrangą.	Gaisrų gesinimo transporto priemonių ir gaisrų gesinimo įrangos naudojimas. Pirminės gaisro gesinimo priemonės. Kvėpavimo organų apsaugos aparatų naudojimas netinkamoje kvėpuoti aplinkoje.
	2.2. Taikyti gaisrų eigos ir jų gesinimo principus.	Degimo proceso teorijos žinojimas. Degimo nutraukimo būdai. Gaisro gesinimo organizavimo principai. Ugniagesio gelbėtojo apsaugos priemonių saugaus naudojimo principai. Radijo ryšio priemonių veikimas ir naudojimas gaisro vietoje. Pajėgų ir priemonių išsidėstymas gaisro vietoje. Vandens šaltinių gaisrams gesinti žinojimas. Statinių konstrukcijų gaisro vietoje ardymo išmanymas.
	2.3. Gesinti gaisrus ir ieškoti nukentėjusiųjų gaisro vietoje.	Gaisro žvalgybos vykdymas. Nukentėjusiųjų gaisro vietoje paieška. Gaisrų gesinimo ypatumai įvairios paskirties objektuose. Gaisrų gesinimas nepalankiomis sąlygomis. Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų darbo vietai žinojimas ir laikymasis.
3. Gelbėjimo darbų vykdymas eismo įvykyje (LTKS IV)	3.1. Taikyti gelbėjimo darbų eismo įvykyje taktiką.	Teisės aktų, reglamentuojančių priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų veiksmus, likviduojant eismo įvykių padarinius, žinojimas. Gelbėjimo darbų eismo įvykyje taktika. Galimų pavojų eismo įvykio vietoje vertinimas ir likvidavimas.

	3.2. Naudoti gelbėjimo įrangą eismo įvykiuose.	Rankinės ir elektrinės gelbėjimo darbų įrangos naudojimas. Hidraulinės gelbėjimo darbų įrangos naudojimas. Pneumatinės gelbėjimo darbų įrangos naudojimas.
	3.3. Vykdyti gelbėjimo darbus eismo įvykiuose.	Skirtingų transporto priemonių konstrukciniai ypatumai, jų žinojimas. Standartinių procedūrų, likviduojant eismo įvykių padarinius, išmanymas ir vykdymas. Ugniagesio gelbėtojo apsaugos priemonės. Automobilio stabilizavimo priemonės. Oro pagalvių blokavimo priemonės.
4. Pirmosios pagalbos nukentėjusiajam teikimas (LTKS IV)	4.1. Teikti pirmąją pagalbą nukentėjusiems.	Žmogaus gyvybiniai požymiai. Žmogaus gaivinimas. Sužalojimų pobūdžio nustatymas ir pirmosios pagalbos teikimas. Pirmosios pagalbos suteikimas eismo įvykio metu, apsinuodijus ir kitais pavojingais gyvybei atvejais.
	4.2. Teikti pirmąją psichologinę pagalbą.	Emocinių išgyvenimų svarba, aktualūs elgesio motyvacijos dėsniumai ugniagesio gelbėtojo darbe. Streso ir nerimo įveikimo būdai po kritinių, trauminių įvykių ugniagesio gelbėtojo darbe.
5. Gelbėjimo darbų vykdymas cheminiuose, radiologiniuose ir kituose įvykiuose (LTKS IV)	5.1. Taikyti gelbėjimo darbų cheminiuose, radiologiniuose ir kituose įvykiuose taktiką.	Teisės aktų, reglamentuojančių cheminių, radiologinių kitų įvykių padarinių lokalizavimą žinojimas. Pavojingų krovinių klasifikacijos bei jų ženklavimo žinojimas. Radioaktyvių medžiagų tipų bei jų ženklinimo žinojimas. Meteorologinių sąlygų įtakos cheminių, radiologinių ir kitų įvykių išplitimui išmanymas.
	5.2. Vykdyti gelbėjimo darbus cheminiuose, radiologiniuose ir kituose įvykiuose.	Cheminio ir radiologinio įvykio lokalizavimo taktika (vykimo maršruto sudarymas, pajėgų sutelkimo vietos numatymas, saugaus darbo zonų nustatymas, reikiamo apsaugos lygio pasirinkimas). Cheminių įvykių metu kylančių pavojų lokalizacija ir likvidacija. Radioaktyviųjų medžiagų fizinių ir cheminių savybių poveikio žmogaus

		organizmui mažinimas. Kitų įvykių plitimo apribojimas.
	5.3. Naudoti cheminių, radiologinių ir kitų įvykių padarinių lokalizavimo įrangą.	Apsaugos priemonės dirbant cheminiuose ir radiologiniuose įvykiuose. Cheminių, radiologinių ir kitų įvykių padarinių lokalizavimo įranga, jos naudojimas. Cheminiai ir radiaciniai matavimo prietaisai. Švarinimo įranga.
6. Darbas priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje (komandoje) (LTKS IV)	6.1. Atlikti transporto priemonių ir įrangos techninę priežiūrą.	Ugniagesio gelbėtojo pareigų transporto priemonių ir įrangos techninės priežiūros metu žinojimas ir vykdymas.
	6.2. Valdyti asmeninį profesinį tobulėjimą.	Profesinio tobulėjimo sričių identifikavimas. Profesiniai normatyvai su gaisrų gesinimo transporto priemonėmis ir įranga. Profesiniai normatyvai su gelbėjimo įranga. Profesiniai normatyvai tiekiant gesinamąsias medžiagas. Profesiniai normatyvai su kvėpavimo organų apsaugos aparatais. Bendrasis fizinis pasirengimas.
	6.3. Vykdyti ugniagesio gelbėtojo pareigas būdinčioje pamainoje.	Priešgaisrinės gelbėjimo komandos pamainos veiklos ypatumai. Ugniagesio gelbėtojo pareigos pamainų pasikeitimo metu. Ugniagesio gelbėtojo pareigos užtikrinant vidaus tvarką komandoje. Ugniagesio gelbėtojo pareigos budint pamainoje.
	6.4. Vykdyti gaisrų prevenciją visuomenėje.	Gaisrų prevencijos pagrindų išmanymas. Darbas su visuomene gaisrų prevencijos srityje (konsultavimas, mokymas dirbti su pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis).
7. Automobilinės platformos valdymas (LTKS IV)	7.1. Valdyti automobilinės platformos mechanizmus.	Automobilinės platformos parengimas darbui. Automobilinės platformos mechanizmų valdymas.
	7.2. Gelbėti žmones ir (arba) turtą aukštyje automobiline platforma.	Nukentėjusiųjų aukštyje gelbėjimas. Vandens tiekimas į gaisro vietą.
8. Automobilių kopėčių valdymas (LTKS IV)	8.1. Valdyti automobilių kopėčių mechanizmus.	Automobilių kopėčių (keltuvo) ir kėlimo platformos parengimas

		darbui. Automobilinių kopėčių (keltuvo) mechanizmų valdymas.
	8.2. Gelbėti žmones ir (arba) turtą ir gesinti gaisrus automobalinėmis kopėčiomis.	Nukentėjusiųjų aukštyje gelbėjimas. Vandens ir putų tiekimas į gaisro vietą.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Vidurinis išsilavinimas. Kvalifikacija suteikiama įgijus 1-6 kvalifikacijos vienetus sudarančias kompetencijas bei 7-tą arba 8-tą kvalifikacijos vienetą sudarančias kompetencijas.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Pareigūnų pirminį profesinį mokymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutas, jis vykdomas statutinėse profesinio mokymo įstaigose pagal LTKS IV lygio formaliojo profesinio mokymo programas. Ugniagesiui gelbėtoju būtina atitikti bendrojo fizinio pasirengimo reikalavimus, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos teisės aktai.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų siekiant nurodytos kvalifikacijos mokantis pagal profesinio mokymo programą, vertinimas vykdomas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.	

8. Kvalifikacijos pavadinimas: viešojo saugumo gynėjas, LTKS IV

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	<p>Veiklos objektas: viešosios tvarkos atkūrimas, asmenų lydėjimas ir apsauga, valstybės objektų apsauga, asmenų paieška.</p> <p>Tipinės darbo priemonės: specialios apsaugos priemonės, specialiosios priemonės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės, ginkluotė, specialioji technika ir įranga. Viešojo saugumo gynėjo atributai yra uniforma ir pareigas patvirtinantis pažymėjimas.</p> <p>Tipinės darbo sąlygos: dirbama uždaroje patalpose ir atvirose erdvėse, naudojant tarnybinį transportą, specialiąsias priemones ir įrangą, prireikus ir ginklus situacijose, galinčiose sukelti pavojų jo ar aplinkinių sveikatai ir gyvybei.</p> <p>Papildoma informacija: gynėjas savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais valstybės objektų ir asmenų apsaugos veiklą reglamentuojančiais dokumentais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos struktūriniuose padaliniuose.</p>
------------------------------------	---

<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Riaušių malšinimas ir saugomų objektų ir viešųjų vietų kontrolės atstatymas (LTKS IV)	1.1. Atstatyti viešąją tvarką ir rimtį.	Saugumo viešose vietose ir viešuose renginiuose kriterijų žinojimas ir intervencijos būdų bei pajėgumų, būtinų saugumui užtikrinti, įvertinimas. Nepaklusimo teisės saugos pareigūnams, grupinio chuliganizmo, smurto eskalavimo ir riaušių požymių žinojimas ir tinkamas reagavimas. Veikimas vienam ir padalinyje malšinant riaušes viešose vietose ir atkuriant viešąją tvarką ir rimtį. Viešojo saugumo tarnybos taktikos, atkuriant tvarką ir užtikrinant žmonių saugumą viešose vietose ir masiniuose renginiuose, žinojimas ir mokėjimas ją pritaikyti. Prievartos priemonių ir jų naudojimo viešose vietose ir renginiuose aplinkybių, sąlygų ir tvarkos žinojimas, jų pasirinkimas ir naudojimas. Teroristinių išpuolių, netikėtų nevaldomo smurto proveržių, įkaitų paėmimo atpažinimas ir veikimas šiose situacijose.
	1.2. Malšinti riaušes kardomojo suėmimo ir laisvės atėmimo vietose.	Veikimas vienam ir padalinyje specialiomis priemonėmis malšinant riaušes kardomojo suėmimo ir laisvės atėmimo vietose. Efektyvi ir saugi patalpų ir erdvių kardomojo suėmimo ir laisvės atėmimo vietose apžiūra ir pasislėpusių asmenų paieška. Asmeninio saugumo priemonių žinojimas ir naudojimas. Asmenų ir daiktų apžiūrėjimas. Prievartos priemonių ir jų naudojimo kardomojo suėmimo ir laisvės atėmimo vietose aplinkybių, sąlygų ir tvarkos žinojimas, jų pasirinkimas ir naudojimas.
2. Įtariamųjų padarius nusikalstamą veiką ar laisvės	2.1. Pervežti suimtuosius ir nuteistuosius asmenis į	Ginkluota nuteistųjų ir suimtųjų asmenų sargyba pagal specialią

bausmę atliekančių asmenų konvojavimas (LTKS IV)	laisvės atlikimo vietas ir iš jų.	schema ir planą, pervežant iš kardomojo suėmimo vietų į laisvės atėmimo bausmės atlikimo vietas ir atgal. Saugomų asmenų evakuacija užpuolimo atveju.
	2.2. Pervežti suimtuosius ir nuteistuosius asmenis į teismą ar ikiteisminio tyrimo įstaigą ir iš jų.	Ginkluotas suimtųjų ir kaltinamųjų lydėjimas į teismo posėdžius ar ikiteisminio tyrimo įstaigas ir jų fizinis saugojimas transporto priemonėse, teismo posėdžių salėje ir kitose patalpose. Saugomų asmenų evakuacija užpuolimo atveju.
3. Valstybinės reikšmės objektų apsauga (LTKS IV)	3.1. Užtikrinti ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugą nuo pašalinių asmenų ir (arba) objektą pažeisti galinčių medžiagų ar įrenginių.	Ginkluota ypatingos svarbos infrastruktūros objekto apsauga, stebint objekto aplinką, perimetrą, vamzdynus ir akvatoriją. Asmenų ir daiktų patekimo ir judėjimo saugomame objekte stebėjimas. Objekto gynyba specialiosiomis priemonėmis ir ginklu, užkardant arba atsakant į puolimą, kuriuo siekiama užimti, pažeisti ar sunaikinti saugomą objektą.
	3.2. Užtikrinti kitų kritinės infrastruktūros objektų apsaugą nuo pašalinių asmenų ar pavojingų medžiagų.	Ginkluota kritinės infrastruktūros objekto apsauga, stebint objekto perimetrą. Inžinerinių ir techninių apsaugos sistemų stebėjimas. Asmenų ir daiktų patekimo į objektą kontrolė. Asmenų ir daiktų judėjimo objekte stebėjimas. Ginkluota objekto gynyba, užkardant arba atsakant į puolimą, kuriuo siekiama užimti, pažeisti ar sunaikinti saugomą objektą.
	3.3. Užtikrinti specialiais teisės aktais nustatytą valstybės saugomų objektų saugumą nuo fizinio poveikio.	Objekto perimetro stebėjimas sargyboje arba nuotolyje techninėmis priemonėmis. Asmenų ir daiktų patekimo į objektą stebėjimas. Esant būtinumui prievartos priemonių naudojimas, siekiant užkardyti ar nutraukti neteisėtą poveikį objektui.
4. Asmenų paieška (LTKS IV)	4.1. Vykdyti iš laisvės atėjimo vietų ar konvojavimo metu pabėgusių asmenų paiešką.	Pabėgusių asmenų paieškos užduočių gyvenamosiose ir kitose teritorijose vykdymas pagal nustatytą tvarką veikiant vienam arba grupėje. Pabėgusių asmenų

		sulaikymo taktikos pasirinkimas. Prievartos naudojimas sulaikant pabėgusį asmenį teisės aktais nustatyta apimtimi ir tvarka.
	4.2. Vykdyti dingusių ir teisėsaugos ieškomų asmenų paiešką.	Dingusių ir teisėsaugos ieškomų asmenų paieškos užduočių vykdymas veikiant grupėje teisės aktais ar bendradarbiavimo susitarimais nustatytose ribose ir tvarka. Dingusių asmenų sulaikymo taktikos pasirinkimas. Orientavimasis vietovėje pagal gamtos požymius, žemėlapius ir kitą įrangą (globalios paieškos sistemos prietaisus, kompasus, kreivėmačius ir pan.).
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Vidurinis išsilavinimas.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Pareigūnų pirminį profesinį mokymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutas, jis vykdomas statutinėse profesinio mokymo įstaigose pagal LTKS IV lygio formaliojo profesinio mokymo programas. Viešojo saugumo gynėjui būtina atitikti bendrojo fizinio pasirengimo reikalavimus, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos teisės aktai.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų siekiant nurodytos kvalifikacijos mokantis pagal profesinio mokymo programą, vertinimas vykdomas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.	

9. Kvalifikacijos pavadinimas: karys, LTKS V

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: krašto gynyba. Tipinės darbo priemonės: individualios apsaugos priemonės, ginklai, speciali apranga, ryšio priemonės, naktinio matymo priemonės, darbo biure priemonės. Karių pagrindinis atributas yra uniforma su skiriamaisiais ženklais, nurodančiais karinį laipsnį, priklausymą pajėgų rūšiai ir daliniui, apdovanojimus ir turimas kompetencijas.
------------------------------------	---

	<p>Tipinės darbo sąlygos: darbas lauko ir ekstremaliomis sąlygomis, darbas padidinto pavojingumo aplinkoje.</p> <p>Papildoma informacija: karys savo veikloje vadovaujasi Karo tarnybos statutu, Kariuomenės drausmės statutu, Kovinių ginklų naudojimo Lietuvos kariuomenėje statutu, Karinės jėgos naudojimo statutu, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais kario veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Sveikatos būklės reikalavimus nustato krašto apsaugos ir sveikatos apsaugos ministrai. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės vykdyti karo inžinerijos techniko veiklą; ginkluotės, ginklų sistemų, specialiosios įrangos ar technikos techniko veiklą; žvalgybos ir kontržvalgybos specialisto veiklą; karo policininko veiklą.</p>	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Karių mokymas (LTKS V)	1.1. Perduoti specialiąsias karybos žinias ir įgūdžius jaunesniam kariniam personalui.	Karių supažindinimas su siekiamais mokymų uždaviniais, mokymų programos vykdymas, karių motyvavimas, užduočių kariams nustatymas, jų įvykdymo vertinimas.
	1.2. Vertinti ir motyvuoti jaunesnįjį karinį personalą.	Vadovavimas karių grandžiai ar skyriui, tiesioginio vado įsakymų vykdymas, skyriaus ar grandies veiklos planavimas ir vykdymas. Grandies ar skyriaus karių motyvavimas, ataskaitų apie grandies ar skyriaus karių veiklos rezultatus rengimas ir pristatymas.
2. Administracinės ir valdymo bei kontrolės paramos mažų kariuomenės padalinių vadams ir dalinių štabų specialistams (karininkams) teikimas (LTKS V)	2.1. Administruoti padalinį.	Pagrindinių administracinės teisės žinių taikymas organizuojant ir administruojant padalinio veiklą, padalinio veiklos dokumentacijos pildymas.
	2.2. Teikti paramą karinių padalinių vadams taikos, krizių ir karo metu.	Pagrindinės lyderystės įgūdžiai, ugdymo vadybos gebėjimai, topografija ir navigacija, rikiuotė, karybos ir taktikos įgūdžiai, kiti kariuomenės reikalaujami specifiniai įgūdžiai reikalingi eiti pareigoms.
	2.3. Planuoti ir komandoje vykdyti kovos veiksmus taikant karinio sprendimų priėmimo procedūrą.	Mažo padalinio kovos veiksmų planavimas; plano įgyvendinimas tiesiogiai vadovaujant kariams.

<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Karo inžinerijos techniko veikla (LTKS V)	1.1. Vykdyti sprogdinimo darbus ir sprogmenų neutralizavimą.	Savarankiškas savo ir pavaldinių darbo planavimas ir organizavimas. Būrio ar skyriaus karinės technikos, ginkluotės, ryšio priemonių, žvalgybos prietaisų naudojimas. Pratybų būrio ar skyriaus kariams vedimas. Inžinerinių žvalgybos užduočių vykdymas, gautos informacijos apdorojimas ir pateikimas, kitų inžinerinio aprūpinimo užduočių vykdymas. Sprogstamųjų medžiagų užtaisų ir sprogdinimo priemonių kiekio apskaičiavimas, sprogdinant įvairias konstrukcijas iš medžio, gelžbetonio, plieno. Pastatų ir statinių sprogdinimo darbų atlikimas. Išsivietavimas vietovės valymas nuo nesprogusių standartinių karinių šaudmenų bei jų neutralizavimas. Darbas su išminavimo ir sprogdinimo įranga. Gautos informacijos apie surastus, sunaikintus standartinius karinius sprogstamuosius užtaisus bei jais užterštos vietovės apdorojimas. Gautos informacijos apie surastus, sunaikintus standartinius cheminius sprogstamuosius užtaisus apdorojimas. Savadarbių užtaisų, pagamintų naudojant šiuolaikinius standartinius sprogstamuosius užtaisus, neutralizavimas.
	1.2. Įrengti užtvartas, perkėlas, kelius ir fortifikacijas.	Įvairių tipų fortifikacinių statinių įrengimas; keltų ir tiltų, naudojant tabelinę padalinio įrangą, statymas. Gruntinių kelių tiesimas bei remontavimas.
2. Ginkluotės, ginklų sistemų, specialiosios įrangos ar technikos techniko veikla (LTKS V)	2.1. Vykdyti orlaivių ginkluotės, gelbėjimosi ir desantavimo įrangos eksploatavimą ir techninę priežiūrą.	Ginkluotės gedimų, gedimų atsiradimo priežasčių bei jų šalinimo būdų nustatymas ir įvertinimas. Paraiškų medžiagoms, reikalingoms ginkluotės gedimams pašalinti, ruošimas. Atsarginių dalių ir

		<p>materialinių vertybių tinkamo panaudojimo kontrolė. Ginkluotės, gelbėjimosi ir desantavimo įrangos eksploatavimas bei priežiūra; ginkluotės, gelbėjimosi ir desantavimo įrangos gedimų pašalinimas. Ginkluotės, gelbėjimosi ir desantavimo įrangos techninės dokumentacijos pildymas. Ginkluotės panaudojimas visuose režimuose. Pilnas ginkluotės techninių galimybių išnaudojimas mūšyje. Teisingų sprendimų priėmimas nenumatytose ir avarinėse situacijose, užtikrinant visus kovinio komplekso panaudojimo etapus. Ginkluotės vietinės reikšmės remontų atlikimas. Individualių ir kolektyvinių gelbėjimosi ir apsaugos priemonių panaudojimas.</p>
	<p>2.2. Vadovauti pavaldinių veiksmams ir kontroliuoti teisingą operacijų atlikimą pagal eksploatacijos instrukcijas bei vykdyti savo pavaldinių kovinį rengimą.</p>	<p>Sumanus vadovavimas komandai, organizuojant ginkluotės ir technikos, įrenginių ir inventoriaus priežiūrą, panaudojimą, tausojimą ir išsaugojimą. Vykdomų remonto darbų (įskaitant terminus ir jų kokybę), įrangos eksploatavimo bei priežiūros kontrolė. Tinkama elgsena su įrankiais ir įranga, kuri naudojama vykdant remonto darbus. Savo pavaldinių kovinio rengimo vykdymas, jų mokymo remonto užduočių vykdymui organizavimas.</p>
<p>3. Žvalgybos ir kontržvalgybos specialisto veikla (LTKS V)</p>	<p>3.1. Rengti žvalgybos operacijų planavimo, informacijos rinkimo, analizės produktus.</p>	<p>Žvalgybinės informacijos rinkimas ir kaupimas, žvalgybinių pranešimų rašymas. Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (toliau – NATO) ir Krašto apsaugos sistemos struktūros žinios. NATO žvalgybos ir saugumo doktrinų pagrindai. Užsienio valstybių žvalgybos tarnybų struktūra ir veiklos metodai. Asmenų, kurių darbas</p>

		<p>susijęs su įslaptintos informacijos naudojimu ar apsauga, instruktavimas. Darbas specializuotomis kompiuterinėmis programomis. Įslaptintų bylų archyvų kaupimas ir tvarkymas. Naudojimas kompiuterine ir šifruoto faksimilinio ryšio technika klasifikuotai informacijai perduoti ir priimti. Fizinės apsaugos priemonių įgyvendinimas.</p>
	<p>3.2. Rengti kontržvalgybos operacijų planavimo, informacijos rinkimo, analizės produktus.</p>	<p>Kontržvalgybinės informacijos rinkimo, kaupimo ir analizės principai. Kontržvalgybos ir operatyvinių padalinių veiklos organizavimo pagrindai. Kontržvalgybinių operacijų, operatyvinių tyrimų organizavimo ir vedimo pagrindai. Užsienio valstybių žvalgybos tarnybų struktūra ir veiklos metodai. Asmenų, kurių darbas susijęs su įslaptintos informacijos naudojimu ar apsauga, instruktavimas. Darbas specializuotomis kompiuterinėmis programomis. Įslaptintų bylų archyvų kaupimas ir tvarkymas. Naudojimas kompiuterine ir šifruoto faksimilinio ryšio technika klasifikuotai informacijai perduoti ir priimti. Fizinės apsaugos priemonių įgyvendinimas.</p>
<p>4. Karo policininko veikla (LTKS V)</p>	<p>4.1. Konvojuoti, palydėti, reguliuoti karinio transporto eismą ir žymėti kelius.</p>	<p>Konvojavimas, palyda; karinio transporto eismo reguliavimas; kelių (judėjimo maršrutų) laikinas žymėjimas.</p>
	<p>4.2. Užtikrinti viešąją tvarką ir apsaugą, susijusią su karo policininko veiklos sritimis.</p>	<p>Įvykio vietos apsaugos organizavimas; viešosios tvarkos palaikymas; ryšio palaikymo organizavimas; asmenų apsaugos vykdymas.</p>
<p><i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i></p>	<p>Lietuvos Respublikos pilietybė, atitiktis minimaliems sveikatos ir fizinio parengtumo reikalavimams, išklaustas bazinis kario kursas, ne jaunesnis kaip 18 metų amžius, tinkumas eiti kario pareigas pagal amžių, kaip jį nustato galiojantys teisės aktai, vidurinis išsilavinimas.</p>	

<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacijos vienetus sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami išėjus Lietuvos kariuomenės organizuojamus arba jos pripažįstamus mokymus sąjungininkų ir partnerių valstybėse, iš profesinės veiklos patirties. Kvalifikacijos vienetai įstatymų nustatyta tvarka privalomai tobulinami mokymų ir pratybų metu.
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį pagal nustatytas specializuotas Lietuvos Kariuomenės organizuojamas arba jos pripažįstamas (sąjungininkų ir partnerių valstybėse) mokymų programas.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

10. Kvalifikacijos pavadinimas: muitininkas, LTKS V

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	<p>Veiklos objektas: Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos finansinių interesų, rinkos, visuomenės ir aplinkos apsauga nuo nesažiningos ir neteisėtos tarptautinės prekybos daromos žalos.</p> <p>Tipinės darbo priemonės: Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos muitinės ir kitos informacinės sistemos, pažangios muitinio tikrinimo techninės priemonės. Muitininko atributai yra uniforma ir pareigas patvirtinantis pažymėjimas ir (arba) muitinės posto pareigūno identifikavimo ženklas.</p> <p>Tipinės darbo sąlygos: dirbama uždaroje patalpose ir atvirose erdvėse.</p> <p>Papildoma informacija: muitininkas savo veikloje vadovaujasi Sąjungos muitinės kodeksu, Komisijos deleguotaisiais ir įgyvendinimo reglamentais, Lietuvos Respublikos muitinės įstatymu, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutu, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymu, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais muitinės veiklą. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti muitininkais muitinės postuose.</p>	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Bendrieji ir specialieji muitinės veiklos įgyvendinimo aspektai vykdant kontrabandos, muitų taisyklių pažeidimų prevenciją ir susijusias veiklas (LTKS V)	1.1. Įgyvendinti muitinės veiklą pagal organizacines vertybes, profesinius standartus ir elgesio kodekso normas, taikant muitų teisės aktus ir muitinės veiklą reglamentuojančius teisės	Lietuvos Respublikos muitinės vizijos, pagrindinių veiklos sričių, sąžiningos ir atviros prekybos skatinimo principų, prekių tiekimo grandinės saugumo užtikrinimo priemonių, Lietuvos Respublikos strateginių uždavinių žinojimas; prekių muitinio statuso įrodymų patikrinimas; muitinei pateikiamų

	aktus bei atsižvelgiant į kontekstą.	dokumentų žinojimas. Lietuvos antikorupcinės politikos išmanymas. Elgimasis tinkamai galimo papirkimo atveju. Atvejų fiksavimas specialioje formoje, kada tarp pateikiamų forminti muitinės ar asmens dokumentų randami įdėti grynieji pinigai, kuriuos palieka krovinių ar keleivinių automobilių vairuotojai bei kiti asmenys. Atsakomybės už korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus žinojimas. Teigiamo muitinės įvaizdžio formavimas. Viešųjų ir privačių interesų derinimas.
	1.2. Taikyti teisinę atsakomybę už atskirus pažeidimus vykdant muitinės veiklą.	Teisinės atsakomybės rūšių žinojimas, jų atskyrimas; skirtingų atsakomybės rūšių už muitų teisės aktų pažeidimus taikymas. Muitų teisės aktų pažeidimų identifikavimas, teisingas jų kvalifikavimas, teisinės atsakomybės taikymas. Kriminalinės žvalgybos ir ikiteisminio tyrimo veiklos pagrindų muitinėje žinojimas.
	1.3. Įforminti administracinių nusižengimų tyrimo rezultatus ir surašyti prekių sulaikymo protokolus.	Tinkamas administracinių teisės pažeidimų prekių sulaikymų įforminimas, procesinių dokumentų surašymas. Darbas su informacinėmis sistemomis, surašant prekių sulaikymo protokolus. Pavaldžių pareigūnų mokymas ir instruktavimas administracinių nusižengimų kvalifikavimo, protokolo surašymo ir kitais administracinio nusižengimo proceso klausimais.
2. Importo, eksporto ir tranzito procedūrų taikymas, dokumentų muitinis tikrinimas ir įforminimas (LTKS V).	2.1. Įforminti muitinės deklaracijas ir kitus dokumentus, taikant muitinės procedūras.	Darbas su muitinės informacinėmis sistemomis (Muitinės deklaracijų apdorojimo sistema, Nacionaline tranzito kontrolės sistema). Muitinės procedūrų taikymas (apimant išleidimą į laisvą apyvartą, specialiąsias procedūras: tranzitą, muitinį sandėliavimą, tikslinį naudojimą, perdirbimą, prekių

		išvežimą iš Sąjungos muitų teritorijos). Deklaravimui pateiktų duomenų tvarkymas, analizavimas, perdavimas ir priėmimas; kartu su muitinės deklaracija muitiniam įforminimui pateikiamų dokumentų patikrinimas. Iškilusių problemų, susijusių su muitinės deklaracijų ir kitų dokumentų įforminimu, sprendimo priėmimo proceso organizavimas, kolegų konsultavimas dėl muitinės formalumų taikymo.
	2.2. Vykdyti muitinės priežiūrą, susijusią su prekių įvežimu, laikinuoju saugojimu, reeksportu, išvežimu.	Muitinės priežiūros vykdymas kol nustatomas prekių muitinės statusas. Užtikrinimas, kad prekės nepaimtos iš muitinės priežiūros be muitinės leidimo. Muitinės priežiūros priemonių taikymas, naudojant įvežimo bendrąją deklaraciją, atliekant laikinai saugomų prekių muitinės priežiūrą, reeksportą, naudojant išvežimo bendrąją deklaraciją; sudėtingesnių muitinės priežiūros priemonių taikymo atvejų sprendimo priėmimo proceso organizavimas.
3. Prekių tarifinis klasifikavimas, jų kilmės ir muitinės vertės nustatymas, muitų ir kitų mokesčių apskaičiavimas, priemonių, kurios užtikrintų įsipareigojimų muitinei įvykdymą taikymas, muitų, mokesčių ir rinkliavų rinkimas (LTKS V)	3.1. Atlikti prekių tarifinį klasifikavimą.	Sprendimų priėmimas dėl prekių tarifinio klasifikavimo naudojantis nomenklatūromis, vadovaujantis bendraisiais prekių klasifikavimo principais, pritaikant Bendrąsias aiškinimo taisykles; kolegų konsultavimas apie privalomąją tarifinę informaciją (PTI); sudėtingesnių prekių tarifinio klasifikavimo situacijų sprendimas; prekių mėginių (pavyzdžių) ėmimas. LR integruoto tarifo (LITAR) ir darbo su prekių mėginiais (pavyzdžiais) sistemos (MĖGIS)) naudojimas.
	3.2. Nustatyti prekių kilmę.	Nustatymas, ar ekonominės veiklos vykdytojo pateikti prekių kilmės įrodymai atitinka reikalavimus; posto ar pamainos viršininko informavimas apie

		iškiliąs problemas nustatant prekių kilmę; sprendimo priėmimas dėl lengvatinio maito tarifo taikymo sudėtingesnių kilmės dokumentų pateikimo atveju.
	3.3. Priimti sprendimus dėl prekių maitinės vertės.	Sprendimų priėmimas dėl prekių maitinės vertės, kai sandorio vertės metodus negali būti taikomas; naudojimas Prekių maitinio įvertinimo informacinė sistema (PREMI IS); apskaičiuotų išlaidų, detalizuojančių prekių maitinę vertę, patikrinimas; deklaruojamos prekių maitinės vertės kontrolė, vadovaujantis teisės aktais; posto ar pamainos viršininko informavimas apie iškilias problemas nustatant prekių maitinę vertę; sudėtingesnių prekių maitinės vertės nustatymo atveju sprendimas.
	3.4. Rinkti maitus, mokesčius ir rinkliavas bei taikyti garantijas.	Skolos maitinei atsiradimo atveju nustatymas; apskaičiuotų maitų ir kitų mokesčių patikrinimas; sprendimų priėmimas dėl garantijų taikymo; maitų, kitų mokesčių ir rinkliavų rinkimas vadovaudamasis teisės aktais. Maitinės informacinių sistemų (Internetinės integruoto maitų tarifo (TARIC) duomenų bazės, Lietuvos Respublikos integruoto tarifo (LITAR) duomenų bazės, Mokesčių apskaičiavimo ir patikros sistemos (MAPS) ir Tarifinių kvotų duomenų bazės (QUOTA)) naudojimas. Problemų, iškilusių dėl maitų ir mokesčių apskaičiavimo ir garantijų taikymo, sprendimo priėmimo proceso organizavimas.
4. Prekių, transporto priemonių, keleivių ir bagažo maitinis tikrinimas, reikalavimų, draudimų ir apribojimų taikymas (LTKS V)	4.1. Atlikti per maitinės postą gabenamų ar maitinės poste deklaruojamų prekių, transporto priemonių,	Sprendimų priėmimas dėl maitinės kontrolės. Savarankiška asmenų (keleivių) aprangos ir kūno apžiūra, asmenų (keleivių) daiktų (bagažo) tikrinimas, transporto priemonių (lengvųjų ir

	keleivių ir bagažo muitinį tikrinimą.	krovininių automobilių, traukinių vagonų, orlaivių, laivų, jūrinių konteinerių) tikrinimas, siuntų tikrinimas.
	4.2. Naudoti ir prižiūrėti pažangią tikrinimo įrangą muitinės postuose.	Pažangios tikrinimo įrangos eksploatavimas. Informacijos, gautos tikrinimo įrangos pagalba, fiksavimas. Tikrinimo įrangos parametrų išmanymas; įrangos pažeidimų fiksavimas. Radiacinės saugos normų išmanymas, veiklos su jonizuojančios spinduliuotės šaltiniais reikalavimų žinojimas.
	4.3. Analizuoti rizikas, susijusias su muitiniu tikrinimu.	Darbas su Europos Sąjungos ir nacionalinėmis rizikos informacinėmis kontrolės sistemomis (CRMS – Sąjungos rizikos valdymo informacinė sistema, RIF – Rizikos informacijos sistema, NAS – Numerių atpažinimo sistema ir RIKS – Rizikos įvertinimo ir kontrolės sistema). Pagrindinių rizikos profilių ir kriterijų taikymas.
	4.4. Taikyti muitinei pavestus saugumo ir saugos reikalavimus, draudimus ir apribojimus.	Strateginių, karinės paskirties prekių identifikavimas. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolė. Ginklų, šaudmenų ir jų dalių, pavojingų krovinų gabenimo kontrolė. Žuvininkystės produktų gabenimo ir žemės ūkio produktų eksporto kontrolė. Muitinės priežiūros priemonių ginant intelektinės nuosavybės savininkų teises taikymas. Veiklos vykdymas savarankiškai, priimant sprendimus draudimų ir apribojimų taikymo srityje.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>		Vidurinis išsilavinimas, LTKS IV lygio kvalifikacija ir baigta Muitinės mokymo centro vykdoma švietimo programa.
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar</i>		Pareigūnų profesinį mokymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutas, jis vykdomas statutinėse profesinio mokymo įstaigose. Muitininkui būtina atitikti

<i>Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	bendrojo fizinio pasirengimo reikalavimus, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos teisės aktai.
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų siekiant nurodytos kvalifikacijos mokantis pagal tęstinio profesinio mokymo programą, vertinimas vykdomas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Atitinka Europos Sąjungos muitinės kompetencijų sistemą. Sąsaja reglamentuota 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL 2013 L 269, p. 1).

11. Kvalifikacijos pavadinimas: viešojo saugumo specialistas, LTKS V

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	<p>Veiklos objektas: asmens, visuomenės ir valstybės interesų apsauga, koordinuojant tiesioginių vykdytojų veiksmus fiziškai, užtikrinant gyvenamosios aplinkos saugumą arba vykdant specialios kompetencijos reikalaujančias funkcijas.</p> <p>Tipinės darbo priemonės: specialiosios priemonės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės, ir įranga, šaunamieji ginklai ir sprogmenys. Viešojo saugumo specialisto atributai yra uniforma ir (arba) pareigas patvirtinantis pažymėjimas.</p> <p>Tipinės darbo sąlygos: dirbama uždaroje patalpose ir atvirose erdvėse, tiesioginiai veiksmai arba pavaldžių tiesioginių vykdytojų veiksmų koordinavimas naudojant tarnybinių transportą, specialiąsias priemones ir įrangą, prireikus ir ginklus bei sprogmenis.</p> <p>Papildoma informacija: viešojo saugumo specialistas savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais atskirų viešąjį saugumą užtikrinančių institucijų (policijos, valstybės sienos apsaugos tarnybos, viešojo saugumo tarnybos, vadovybės apsaugos departamento) veiklą reglamentuojančiais dokumentais. Kvalifikaciją įgijęs asmenys galės dirbti policijos, valstybės sienos apsaugos ir viešojo saugumo tarnybos patrulių ar postinių grupių ir pamainų vadovais, valstybės vadovų apsaugos objektų, Antiteroristinių operacijų rinktinės „Aras“ ir viešojo saugumo tarnybos specialios paskirties padalinių specialistais.</p>	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Visuomenės saugumo ir viešosios tvarkos užtikrinimas (LTKS V)	1.1. Saugoti ir ginti žmogaus teises ir laisves.	Savarankiškas veiklos organizavimas pagal tarptautinius ir nacionalinius žmogaus teisių ir laisvių apsaugos standartus. Pavaldinių mokymas ir instruktavimas žmogaus teisių

		apsaugos klausimais. Viešųjų ir privačių teisių ir laisvių santykio išmanymas ir jų derinimas organizuojant pavaldinių veiklą.
	1.2. Organizuoti patruliavimą viešosiose vietose.	<p>Policijos kontroliuotinių viešųjų vietų, patruliavimo maršrutų struktūros nustatymas ir pavaldžių patrulių paskyrimas į maršrutus. Patruliavimo būdų ir priemonių parinkimas. Patrulių komunikacijos, tarpusavio pagalbos ir sinergijos kontrolė. Pavaldžių patrulių mokymas patruliavimo taktikos srityse.</p>
	1.3. Kontroliuoti pasienį.	<p>Valstybės sienos sargybos ir pasienio tikrinimo pamainos organizavimas. Valstybės sienos sargybą ir pasienio tikrinimą vykdančių pavaldinių instruktavimas ir mokymas. Sienos kirtimo dokumentų tikrumo tyrimų atlikimas. Sprendimų priėmimas dėl detalios asmens, daiktų ir transporto priemonių apžiūros.</p>
	1.4. Atstatyti viešosios tvarkos ir rimties kontrolę, reikalui esant naudoti prievartą.	<p>Viešųjų vietų ir viešųjų renginių saugumo būklės įvertinimas, teisėsaugos pajėgų poreikio nustatymas ir informavimas apie tai. Policijos, valstybės sienos apsaugos tarnybos, viešojo saugumo tarnybos pareigūno taktikos, atkuriant tvarką ir užtikrinant žmonių saugumą viešose vietose ir masiniuose renginiuose, žinojimas ir pavaldžių pareigūnų mokymas šiose srityse. Pavaldinių naudojamų prievartos priemonių kontrolė ir jų naudojimo viešose vietose ir renginiuose aplinkybių, sąlygų ir tvarkos vertinimas. Situacijų, kai būtina koordinuota intervencija viešajai tvarkai ir rimčiai atkurti, vertinimas. Viešąją tvarką palaikančių ir jų veiklą koordinuojančių pareigūnų veiksmų atlikimas teroristinio išpuolio, netikėtų nevaldomo</p>

		<p>smurto proveržių ir įkaitų paėmimo ir jų išlaisvinimo metu. Pavaldžių pareigūnų mokymas pasirinkti ir naudoti prievartos priemonės atstatant viešosios tvarkos ir rimties kontrolę.</p>
	<p>1.5. Teikti pagalbą asmenims, tapusiems teisės pažeidimų ar stichinių ir panašių nelaimių aukomis.</p>	<p>Pavaldžių pareigūnų veiksmų koordinavimas, teikiant pagalbą technogeninių, taip pat didelio masto transporto priemonių avarijose ir stichinių nelaimių (potvynių, audrų, liūčių, karstinių įgriuvų ir pan.) metu.. Pagalbos organizavimas ir tiesioginis pagalbos teikimas asmenims, tapusiems socialinių neramumų (užpuolimų, pogromų, tyčinių padegimų) ar nusikaltimų prieš asmenį aukomis.</p>
<p>2. Nusikalstamų veikų ir administracinių teisės pažeidimų prevencija (LTKS V)</p>	<p>2.1. Stebėti ir kontroliuoti viešąsias vietas ir objektus bei atlikti jų kriminogeninį vertinimą.</p>	<p>Bendrosios ir situacinės nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos vykdymas, šios veiklos organizavimas. Duomenų teikimas teritorijos kriminogeniškumo žemėlapiui ir naudojimas šiuo žemėlapiu E-policija platformoje, pavaldinių mokymas. Teritorijų kriminogeninės būklės vertinimas ir pavaldinių veiksmų organizavimas. Policijos rėmėjų ir kitų savanorių mokymas, užduočių paskyrimas.</p>
	<p>2.2. Organizuoti visuomenės saugumo požiūriu svarbių objektų apsaugą.</p>	<p>Pavestų saugoti objektų saugumo rizikų vertinimas, atsižvelgiant į jų teisinį režimą, turimus apsaugos išteklius, būdus ir priemones. Apsaugos užduočių skyrimas pavaldiems pareigūnams ir jų vykdymo kontrolė.</p>
	<p>2.3. Stebėti policijos priežiūrai perduotus asmenis ir kontroliuoti, kaip jie laikosi apribojimų.</p>	<p>Individualiosios nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos organizavimas. Pavaldinių mokymas rizikos grupės asmenims taikomų apribojimų priežiūros klausimais. Priežiūrai perduotų asmenų stebėjimo ir priežiūros priemonių organizavimas.</p>

3. Administracinių nusižengimų atskleidimas ir tyrimas bei nusikalstamų veikų požymių atpažinimas (LTKS V)	3.1. Kvalifikuoti administracinius nusižengimus.	Administracinių nusižengimų, kurie nustatomi, tiriama ir už kuriuos skirti nuobaudas turi pavaldūs pareigūnai, tyrimų organizavimas. Sprendimų priėmimas dėl administracinių nusižengimų bylų perdavimo pagal žinybingumą. Pavaldžių pareigūnų mokymas ir instruktavimas administracinių nusižengimų kvalifikavimo, protokolo surašymo ir kitais administracinio nusižengimo proceso klausimais. Institucijos atstovavimas nagrinėjant skundus dėl administracinės nuobaudos paskyrimo teisme.
	3.2. Atlikti pirminius ikiteisminio tyrimo veiksmus.	Įvykio vietos nustatymas ir jos apsaugos organizavimas. Įvykio vietos apžiūra naudojant pagrindines pėdsakų fiksavimo ir daiktinių įrodymų paėmimo priemones. Pirminių ikiteisminio tyrimo veiksmų įvykio vietoje atlikimas ir bylos perdavimas sprendimui dėl ikiteisminio tyrimo eigos priimti. Nukentėjusiųjų ir kitų asmenų, galinčių pateikti tyrimui reikšmingos informacijos, apklausa įvykio vietoje.
4. Valstybės vadovų ir aukšto rango valstybės svečių apsauga (LTKS V)	4.1. Užtikrinti fizinį valstybės vadovų asmens saugumą.	Valstybės vadovų apsauga nuo nesankcionuotų kontaktų jiems esant viešosiose erdvėse ar vykstant tarnybiniu transportu. Valstybės vadovų evakavimas neįprastinių ar ekstremalių įvykių metu. Valstybės vadovų fizinė apsauga ir lydėjimas vizitų į užsienio valstybes metu. Įstatyme nustatytais atvejais ir tvarka, prievartos priemonių ir šaunamųjų ginklų naudojimas valstybės vadovų užpuolimui perspėti ar atremti.
	4.2. Užtikrinti valstybės vadovų įstaigų ir jų darbo vietų saugumą.	Valstybės vadovų įstaigų perimetro stebėjimas fiziškai ir specialiomis nuotolinio stebėjimo priemonėmis. Stebėjimo informacijos analizė. Asmenų ir

		daiktų patekimo į įstaigą kontrolė. Fizinė valstybės vadovų apsauga darbo vietose. Įstaigos puolimo atrėmimas ginklu ir specialiomis priemonėmis.
	4.3. Užtikrinti valstybės vadovų gyvenamųjų vietų saugumą.	Valstybės vadovų gyvenamųjų vietų (pastatų, teritorijų) perimetro stebėjimas, patekimo į juos kontrolė ir užpuolimo atrėmimas ginklu bei specialiomis priemonėmis. Vadovų ir jų šeimos narių evakuacija užpuolimo atveju.
	4.4. Padėti užtikrinti užsienio valstybių vadovų saugumą, jų vizitų Lietuvoje metu.	Bendradarbiavimas su analogiškoms užsienio tarnybomis rengiant aukšto rango vizitus ir jiems vykstant.
5. Antiteroristinių operacijų ir specialios kompetencijos reikalaujančių užduočių vykdymas (LTKS V)	5.1. Vykdyti antiteroristines operacijas.	Specialiųjų priemonių, įrangos ir ginkluotės parengimas operacijai. Asmeninių kompetencijų apimčių operacijoje įsivertinimas ir dalyvavimas sudarant operacijos planą. Nustatytos komunikacijos tvarkos palaikymas operacijos metu. Operacijos plane numatytų užduočių vykdymas. Vadovavimasis žmogaus teisių apsaugos standartais. Prievartos priemonių, ginklų ir sprogmenų naudojimas įstatymo nustatyta apimtimi.
	5.2. Rinkti ir analizuoti informaciją apie terorizmo grėsmes.	Informacijos apie terorizmo grėsmes ir rizikos veiksnius rinkimas, analizė ir perdavimas pagal pavaldumą. Įstatymų ar susitarimų nustatytais atvejais ir tvarka, bendradarbiavimas su kitomis institucijomis renkant, analizuojant ir keičiantis informacija apie terorizmo grėsmes.
	5.3. Sulaikyti asmenis, įtariamus padarius arba besirengiančius daryti nusikaltimus.	Kovinių užduočių vykdymas sulaikymo operacijų metu. Sulaikymo užduočių vykdymo organizavimas ir valdymas. Vadovavimasis žmogaus teisių apsaugos standartais sulaikant asmenis. Būtinų kriminalinės žvalgybos veiksmų atlikimas

		sulaikymo operacijos organizavimo tikslais.
	5.4. Išlaisvinti įkaitus ir neutralizuoti sprogmenis.	Kovinių užduočių vykdymas ekstremaliomis ir didelio pavojaus asmens gyvybei ir sveikatai sąlygomis: sulaikant pavojingus ir (arba) ginkluotus nusikaltėlius; išlaisvinant įkaitus; neutralizuojant sprogstamuosius įtaisus.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Vidurinis išsilavinimas, įgyta LTKS IV lygio kvalifikacija ir baigti mokymai pagal nustatytą švietimo programą.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Pareigūnų profesinį mokymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutas, jis vykdomas statutinėse profesinio mokymo įstaigose. Viešojo saugumo specialistui būtina atitikti bendrojo fizinio pasirengimo reikalavimus, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos teisės aktai.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų siekiant nurodytos kvalifikacijos mokantis pagal profesinio mokymo programą, vertinimas vykdomas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka.	
<i>Kvalifikacijos atitikties Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.	

12. Kvalifikacijos pavadinimas: karys, LTKS VI

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	<p>Veiklos objektas: krašto gynyba.</p> <p>Tipinės darbo priemonės: individualios apsaugos priemonės, ginklai, speciali apranga, ryšio priemonės, naktinio matymo priemonės, darbo biure priemonės. Karių pagrindinis atributas yra uniforma su skiriamaisiais ženklais, nurodančiais karinį laipsnį, priklausymą pajėgų rūšiai ir daliniui, apdovanojimus ir turimas kompetencijas.</p> <p>Tipinės darbo sąlygos: darbas lauko ir ekstremaliomis sąlygomis, darbas padidinto pavojingumo aplinkoje, darbas biure.</p> <p>Papildoma informacija: karys savo veikloje vadovaujasi Karo tarnybos statutu, Kariuomenės drausmės statutu, Kovinių ginklų naudojimo Lietuvos kariuomenėje statutu, Karinės jėgos naudojimo statutu, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės</p>
------------------------------------	---

	apsaugos reikalavimais, kitais kario veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Sveikatos būklės reikalavimus nustato krašto apsaugos ir sveikatos apsaugos ministrai. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės vykdyti taktinio lygmens karininko veiklą; taktinio lygmens puskarininkio veiklą; karo inžinieriaus veiklą; ginklų ar technikos inžinieriaus veiklą; žvalgybos ar kontržvalgybos karininko veiklą.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Karių mokymas (LTKS VI)	1.1. Perduoti specialiąsias karybos žinias ir įgūdžius jaunesniam kariniam personalui.	Karių supažindinimas su siekiamais mokymų uždaviniais, mokymų programos vykdymas, karių motyvavimas, užduočių kariams nustatymas, jų įvykdymo vertinimas.
	1.2. Vertinti ir motyvuoti jaunesnįjį karinį personalą.	Karinė lyderystė, karių motyvavimas ir vertinimas, ataskaitų apie karių veiklos rezultatus rengimas ir pristatymas.
2. Administracinės ir valdymo bei kontrolės paramos mažų kariuomenės padalinių vadams ir dalinių štabų specialistams (karininkams) teikimas (LTKS VI)	2.1. Teikti paramą karinių padalinių vadams taikos, krizių ir karo metu.	Pagrindinės lyderystės įgūdžiai, paremti žiniomis ir patirtimi, ugdymo vadybos gebėjimai, topografija ir navigacija, rikiuotė, karybos ir taktikos įgūdžiai, paremti žiniomis ir patirtimi, kiti kariuomenės reikalaujami specifiniai įgūdžiai, reikalingi eiti pareigoms.
	2.2. Vadovauti kariniams padaliniams taikos, krizių ir karo metu.	Padalinių valdymo procedūrų taikymas, mažųjų padalinių taktikos panaudojimas ir pritaikymas, teritorinės gynybos, krizių valdymo operacijų planavimas ir organizavimas.
	2.3. Vadovauti ginklų rūšies padaliniams.	Vadovavimas ginklų rūšies padaliniui: karyba, instruktavimas, lyderystė, tarptautinio ir nacionalinio saugumo pagrindai, taktika, karo topografija.
	2.4. Planuoti ir koordinuoti kovos veiksmus taikant karinio sprendimų priėmimo procedūrą.	Mažo padalinio kovos veiksmų planavimas, smulkesnių padalinio dalių kovos veiksmų koordinavimas, valdymas ir vadovavimas.
3. Padalinio administravimas ir administracinės paramos	3.1. Vykdyti padalinio administravimą,	Pagrindinių teisės ir procesų vadybos žinių taikymas, susijęs su

kitiems specialistams teikimas (LTKS VI)	vadovaujantis nustatytu reglamentavimu.	štabo specialisto (puskarininkio) funkcijų atlikimu.
	3.2. Teikti administracinę paramą kariuomenės dalinio, pajėgų rūšies, jungtinių pajėgų ar kariuomenės štabų specialistams.	Vadovavimas mažiems padaliniais, lyderystė: gebėjimas efektyviai vadovauti didelėms komandoms, kariuomenės nustatyti gebėjimai pagal specializaciją.
<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Taktinio lygmens karininko veikla (LTKS VI)	1.1. Planuoti kovos veiksmus, taikant karinio sprendimų priėmimo procedūrą.	Reikalingų duomenų gautam operaciniam įsakymui vykdyti surinkimas ir analizė, veiksmų eigos variantų parinkimas, pagrindinio veiksmų eigos varianto išskyrimas ir patvirtinimas, vado įsakymo parengimas ir patvirtinimas.
	1.2. Vadovauti, vykdant kovines užduotis.	Vadovavimas daliniui, vykdant kovinę užduotį, įsakyme iškelto tikslo siekimas, teikiant nurodymus, kurių reikalauja padėtis, atsižvelgiant į priešininko veiksmus, atsirandančias galimybes ir disponuojamus išteklius.
2. Taktinio lygmens puskarininkio veikla (LTKS VI)	2.1. Planuoti administracinės paramos veiksmus, taikant karinio sprendimų priėmimo procedūrą.	Duomenų dalinio vadui suteikimas, įsakymo perdavimas ir paaiškinimas kariams, su įsakymu susijusios dokumentacijos tvarkymas, vadovavimas kariams, vykdant įsakymą.
	2.2. Vadovauti kariams, vykdant kasdienę veiklą.	Padalinio veiklos dokumentacijos pildymas, karių pareigų vykdymo kontrolė, karių motyvavimas.
3. Karo inžinieriaus veikla (LTKS VI)	3.1. Organizuoti ir planuoti inžinerinės paramos užduotis.	Sprendimų atitinkamuose reglamentuojančiuose formatuose priėmimas ir įforminimas, jų vykdymo kontrolė. Projektų ir grafinių dokumentų rengimas, naudojantis kompiuterine įranga ir tradicinėmis priemonėmis. Informacijos kaupimas ir analizė, teisingas jos vertinimas bei siūlymų teikimas aukštesniesiems vadams dėl priimamų sprendimų bei projektų.

	3.2. Vadovauti, vykdant karo inžinerijos užduotis.	Karo inžinerijos padalinių veiklos koordinavimas vykdant užduotis. Sprendimų priėmimas dėl užduoties įvykdymo būdų didelio neapibrėžtumo ir priemonių numatytoms užduotims įgyvendinti trūkumo.
4. Ginklų, ginklų sistemų, specialiosios įrangos ar technikos inžinieriaus veikla (LTKS VI)	4.1. Prižiūrėti ginkluotę, ginklų sistemas, specialiąją įrangą ar techniką.	Ginkluotės, ginklų sistemų, specialiosios įrangos ar technikos priežiūros vykdymas. Ginkluotės, ginklų sistemų, specialiosios įrangos ar technikos gedimų nustatymas ir pašalinimas. Ginkluotės, ginklų sistemų, specialiosios įrangos ar technikos apskaitos vedimas, dalyvavimas atliekant jų analizę bei išvadų ir rekomendacijų teikimas gedimų šalinimui. Įvykių ir incidentų tyrimas; įrangos būklės informacijos rinkimas ir jos analizė. Ginkluotės, ginklų sistemų, specialiosios įrangos ar technikos būklės gerinimo siūlymų teikimas.
	4.2. Organizuoti ginkluotės, ginklų sistemų, specialiosios įrangos ar technikos priežiūrą.	Ginkluotės priežiūros planavimas, organizavimas ir kontrolė. Organizavimas ir dalyvavimas rengiant norminius dokumentus, reglamentuojančius ginkluotės aptarnavimą, priežiūrą bei remontą ir jų vykdymo kontrolė. Ginkluotės priemonių gedimų nustatymas ir pašalinimas. Gedimų apskaitos vedimas, dalyvavimas atliekant jų analizę bei išvadų teikimas.
5. Žvalgybos ir kontržvalgybos karininko veikla (LTKS VI)	5.1. Planuoti žvalgybą ir kontržvalgybą, rinkti, kaupti ir analizuoti žvalgybinę informaciją bei rengti žvalgybos produktus.	NATO ir krašto apsaugos struktūra. NATO saugumo doktrinų pagrindai. Planavimo ir kontržvalgybinės informacijos rinkimo, sisteminimo ir analizės principai. Kontržvalgybos ir operatyvinių padalinių veiklos organizavimo pagrindai. Kontržvalgybos operacijų, operatyvinių tyrimų organizavimo ir vykdymo pagrindai. Užsienio valstybių žvalgybos tarnybų

		struktūra, taktika ir veiklos metodai. Savo sprendimų užduotims vykdyti įforminimas ir įsakymų rengimas.
	5.2. Užtikrinti dalinio saugumą.	Personalo saugumo, fizinio saugumo ir informacijos apsaugos priemonių organizavimas (planavimas) ir vykdymas.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Lietuvos Respublikos pilietybė, atitiktis minimaliems sveikatos ir fizinio parengtumo reikalavimams, išklaustyta bazinis kario kursas, ne jaunesnis kaip 18 metų amžius, tinkumas eiti kario pareigas pagal amžių, kaip jį nustato galiojantys teisės aktai, vidurinis išsilavinimas (puskarininkams) arba aukštasis išsilavinimas (karininkams).	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacijos vienetus sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami išėjus pažengusio lyderio kursus, iš profesinės veiklos patirties. Kvalifikacijos vienetai įstatymų nustatyta tvarka privalomai tobulinami mokymų ir pratybų metu.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį pagal nustatytas specializuotas Lietuvos Kariuomenės organizuojamas arba jos pripažįstamas (sąjungininkų ir partnerių valstybėse) mokymų programas.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.	

13. Kvalifikacijos pavadinimas: teisininkas, LTKS VI

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	<p>Veiklos objektas: teisės aktų ir dokumentų rengimas ir teisinių paslaugų teikimas.</p> <p>Tipinės darbo priemonės: kompiuteris, speciali programinė įranga atsižvelgiant į atskirų teisininko specializacijų veiklos ypatumus ir kt. Ikiteisminio tyrimo pareigūno atributai yra uniforma ir pareigas patvirtinantis pažymėjimas. Antstolio atributai yra pareigas patvirtinantis pažymėjimas.</p> <p>Tipinės darbo sąlygos: dirbama patalpoje, būdingas individualus ir komandinis darbas.</p> <p>Papildoma informacija: teisininkas savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais teisininko darbus reglamentuojančiais dokumentais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti teisininkais teisinės paslaugas teikiančiose įstaigose, įmonėse, organizacijose; ikiteisminio tyrimo pareigūnais (tyrėjais) policijos ir kitose ikiteisminio tyrimo įstaigose, antstoliais antstolių kontorose.</p>
------------------------------------	--

<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Teisės aktų ar jų projektų ir teisinių dokumentų rengimas ir teisės aiškinimas (LTKS VI)	1.1. Kurti teisės aktus ar jų projektus.	Teisėkūra. Teisėkūros subjektai ir principai. Teisėkūros būdai ir rūšys. Teisėkūros juridinė technika. Teisės normos struktūra. Teisės normų klasifikacija. Reikalavimai, keliami teisės aktų formai ir turiniui. Teisės aktų hierarchija. Teisės aktų rūšys. Teisės aktų rengimo taisyklės. Teisės aktų projektų rengimo ypatumai. Teisės aktų priėmimo tvarka. Teisės aktų galiojimas. Teisės aktų keitimo tvarka. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Teisės aktų sisteminimas ir jo rūšys. Teisės šakos. Teisės aktai, reglamentuojantys atskiras teisės šakas.
	1.2. Rengti teisinius dokumentus.	Dokumentų rūšys. Reikalavimai, keliami dokumento formai ir turiniui. Dokumentų rengimo taisyklės. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka.
	1.3. Teikti siūlymus ir pastabas dėl dokumentų ir teisės aktų normų pakeitimo ir tobulinimo.	Siūlymų ir pastabų dėl teisinių dokumentų ir teisės aktų teikimo tvarka. Teisės aktų priėmimo tvarka. Teisės aktų galiojimas. Teisės aktų nauja redakcija ir jos teikimas. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka.
	1.4. Aiškinti teisės aktų normas ir dokumentų nuostatas.	Teisės aiškinimo priežastys. Teisės aiškinimo sąvoka ir stadijos. Teisės aiškinimo būdai. Teisės aiškinimo rūšys. Teisės aiškinimo aktai: sąvoka ir rūšys. Teisės aktų rūšys. Teisės normų rūšys.
2. Teisinių veiksčių atlikimas ir teisinių ginčų sprendimas (LTKS VI)	2.1. Taikant teisės aktų normas, atlikti teisinius veiksmus ir priimti sprendimus.	Atskiros teisės šakos. Teisės aktai, reglamentuojantys atskiras teisės šakas. Teisinių veiksčių atlikimo tvarka ir vieta. Atliekamų veiksčių rūšys ir ypatumai. Atliekamų veiksčių subjektai. Teisės aktai, reglamentuojantys atliekamus veiksmus. Sprendimų priėmimo tvarka. Sprendimų priėmimo

		terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Dokumentų surašymo (užpildymo) tvarka. Dokumentų blankai. Teisės aktai, reglamentuojantys atliekamus veiksmus. Dokumentų surašymo tvarka. Teisės normų įgyvendinimas. Teisės taikymas. Teisės taikymo stadijos ir principai. Atstovavimas ir jo rūšys.
	2.2. Nustatyta tvarka rinkti reikšmingus duomenis ir juos vertinti.	Teisės aktai, reglamentuojantys duomenų rinkimą. Teisininko etikos laikymasis, renkant duomenis. Reikšmingi duomenys ir jų panaudojimas. Duomenų rinkimo būdai ir tvarka. Leistinumai ir liečiamumas. Įrodymai ir jų rūšys. Įrodymų rinkimo būdai. Įrodymų vertinimas.
	2.3. Spręsti teisinius ginčus.	Teisinių problemų nustatymas, analizė, sprendimas: teisinės situacijos ar ginčo kvalifikavimas bei siūlymas pateikti situacijos ar ginčo šalims situacijos ar ginčo sureguliuojimo būdus ir priemones. Ginčų sprendimo būdai ir tvarka. Ginčų sprendimo terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Apskundimo tvarka ir terminai. Atstovavimas ir jo rūšys. Teisininko etikos nuostatos ir profesinės etikos laikymasis teisininko veikloje.
	2.4. Konsultuoti asmenis ir nustatyta tvarka teikti informaciją asmenims teisiniais klausimais.	Asmenų informavimas teisiniais klausimais. Konsultavimas. Teisinės pagalbos teikimas. Asmenų supažindinimo su dokumentais ir teisės aktais tvarka. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Teisininko etikos laikymasis teikiant informaciją asmenims.
3. Teisinių procesų planavimas, organizavimas ir veiklos kokybės užtikrinimas (LTKS VI)	3.1. Planuoti veiklą teisiniuose procesuose.	Veiklos planų sudarymas ir veiklos rezultatų planavimas. Planavimo principų taikymas veikloje. Planų rūšys. Tolygaus darbo krūvio skaičiavimas. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka.
	3.2. Organizuoti veiklą teisiniuose procesuose.	Veiklos organizavimas. Veiklos organizavimo principų taikymas.

		<p>Darbo formos. Darbo organizacinis pobūdis. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Darbo krūvio paskirstymas. Darbo krūvio vaidmuo ir įtaka darbo rezultatui. Darbo krūvio paskirstymas ir skaičiavimas. Tolygaus darbo krūvio skaičiavimo metodika. Darbo tolyginimo būdai. Bendradarbiavimas su įstaigomis, įmonėmis, organizacijomis. Keitimosi informacija pagrindai ir tvarka. Teisės aktai, reglamentuojantys informacijos pateikimą. Informacijos pateikimo terminai.</p>
	<p>3.3. Kontroliuoti pavaldžių darbuotojų veiklą ir vertinti jų veiklos kokybę.</p>	<p>Veiklos ir darbo rezultatų santykis. Veiklos analizė. Darbo rezultatų apibendrinimas. Įstaigos ar padalinio veiklos ataskaitų rengimas. Reikalavimai, keliami ataskaitos turiniui ir formai. Pavaldžių darbuotojų kontrolės būdai. Priemonės veiklos efektyvumui didinti. Veiklos kokybės vertinimo kriterijų taikymas ir veiklos vertinimo procesas. Rekomendacijos dėl veiklos turinio ir formos. Metodinė veikla ir veiklos efektyvinimo galimybės. Teisininko etikos vaidmuo jo veikloje.</p>
<p><i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i></p>	<p><i>Kompetencijos</i></p>	<p><i>Kompetencijų ribos</i></p>
<p>1. Antstolio veikla (LTKS VI)</p>	<p>1.1. Vykdyti įstatymų nustatytus vykdomuosius dokumentus.</p>	<p>Vykdyimo proceso teisinis reglamentavimas. Vykdytinų dokumentų pildymas. Vykdomojo dokumento pildymo tvarka. Teismo sprendimų vykdymas. Skolos išieškojimas. Skolininko teisės ir pareigos. Skolininko pareiga pateikti informaciją apie turimą turtą. Išieškotojo teisės ir pareigos. Raginimo įvykdyti sprendimą turinys. Raginimo įvykdyti sprendimą įteikimo tvarka. Vykdyimo veiksmai</p>

		<p>skolininkui įteikus ar išsiuntus raginimą įvykdyti sprendimą. Terminas įvykdyti sprendimą. Raginimo siuntimo tvarka. Raginimo įvykdyti sprendimą įteikimas, kai nežinoma skolininko buvimo vieta. Atvejai, kada raginimas įvykdyti sprendimą skolininkui nesiunčiamas. Įstatyme nustatytų priverstinio vykdymo priemonių taikymas. Antstolio reikalavimų privalomumas. Priverstinio vykdymo priemonių vykdymo tvarka. Turto paieškos procedūra. Turtas, iš kurio negali būti išieškoma. Asmens turtinės padėties tikrinimas. Duomenų apie asmenį gavimas. Turto arešto akto turinys. Skolininko turto aprašymas. Įpareigojimas areštuotą turtą pristatyti į nurodytą vietą. Įpareigojimas asmenį atlikti kitus veiksmus ar susilaikyti nuo jų atlikimo. Informacinių ir elektroninių ryšių technologijų naudojimo vykdymo procese ypatumai. Vykdymo veiksmų atidėjimas, vykdomosios bylos sustabdymas, vykdomojo dokumento gražinimas. Vykdomosios bylos nutraukimas ir jo tvarka. Vykdomųjų dokumentų gražinimas. Vykdomosios bylos užbaigimas. Įsiskolinimo padengimas. Turto vertė. Išieškotojo teisėti interesai. Kreipimasis į teismą. Turto administratoriaus paskyrimas. Prašymas nustatyti skolininko turto administravimo ir gautų pajamų paskirstymo tvarką. Turto administravimo rūšys. Turto paprastojo administravimo turinys. Turto visiško administravimo turinys. Administruojamo turto aprašo sudarymas ir draudimas. Turto administravimo pabaiga. Turto administratoriaus įgaliojimų</p>
--	--	--

		<p>pabaiga. Turto administravimo pabaigos pasekmės. Turto realizavimo tvarka. Areštuoto turto realizavimas. Turto priverstinis pardavimas iš varžytynių. Skolininko turto realizavimo būdai. Varžytinės. Varžytinių dalyviai. Varžytinių tvarka. Dalyvavimo varžytinėse sąlygos. Varžytinių protokolai. Lėšų paskirstymas. Išieškotojo veiksmai. Turto pardavimo iš varžytynių aktas. Turto pardavimo iš varžytynių, perdavimo išieškotojui, turto pardavimo be varžytynių aktų pripažinimas negaliojančiais. Kito turto išieškojimas. Išieškojimo iš skolininko darbo užmokesčio ar kitų pajamų tvarka. Nepiniginio pobūdžio sprendimų bendroji vykdymo tvarka. Vertybinių popierių arešto ir realizavimo ypatumai. Išieškojimo iš skolininko darbo užmokesčio ar kitų pajamų tvarka.</p>
	<p>1.2. Konstatuoti faktines tiriamos situacijos aplinkybes renkant įrodymus ir įteikti dokumentus Lietuvos Respublikoje esantiems fiziniams ir juridiniams asmenims.</p>	<p>Antstolio atliekami procesiniai veiksmai. Faktinių aplinkybių fiksavimas: smulkus aplinkybių, daiktų ar turto, jų būklės aprašymas faktinių aplinkybių konstatavimo protokole. Įrodymų užfiksavimas. Oficialus rašytinis įrodymas. Faktinių aplinkybių konstatavimo protokolo turinys. Vaizdo ar garso įrašymo priemonės. Sprendimų vykdymo instrukcija. Pretenzijos pagrįstumo nustatymas ir atsakymas į nepagrįstos pretenzijos pateikimą. Kito asmens reikalavimų pagrįstumo ir sąžiningumo nustatymas. Procesinių ir kitų dokumentų įteikimas. Darbas su užsakovų prašymais, teismo pavedimais. Svarbią teisinę reikšmę turinčius įvykiai. Dokumentų perdavimo (įteikimo) tvarka. Dokumentų įteikimo efektyvumas.</p>

	1.3. Konsultuoti klientus.	Asmenų informavimas teisiniais klausimais. Teisinės pagalbos teikimas. Asmenų supažindinimo su dokumentais ir teisės aktais tvarka. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Antstolio profesinė etika ir jos vaidmuo. Reikalavimai, keliami dokumento formai ir turiniui. Dokumentų rengimo taisyklės. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Prašymai ir skundai ir jiems keliami formos ir turinio reikalavimai. Teisinių dokumentų turinys.
	1.4. Realizuoti įkeistą kilnojamąjį turtą aukciono tvarka.	Prievolės užtikrinimas. Įkeitimu užtikrintos prievolės nevykdymas. Turto suradimas, įvertinimas, teisinio statuso patikrinimas. Reklamos organizavimas. Hipotekos procedūra. Kreditoriaus reikalavimo pateikimas. Įkeisto kilnojamojo turto aukcionas ir jo organizavimas. Aukciono procedūros ypatumai.
	1.5. Tarpininkauti vykdant turtines prievoles.	Kreditoriaus teisės ir pareigos. Skolininko teisės ir pareigos. Mokumas. Atsiskaitymų tvarka. Skolininko finansinės galimybės. Skolos išieškojimo procedūra. Prašymas išieškoti skolą. Ikiteisminio skolų išieškojimo sutarties sudarymas ir jos turinys. Prievolių vykdymo principai. Turtinės prievolės. Prievolės įvykdymo būdai. Prievolės vykdymas. Prievolių įvykdymo užtikrinimas. Prievolių pabaiga.
	1.6. Teikti bankroto administravimo paslaugas.	Duomenų teikimas apie bankrutuojančią įmonę spaudai ir Vyriausybės institucijoms. Bankrutuojančios įmonės turto valdymas, naudojimas, apsaugos užtikrinimas. Vadovavimas bankrutuojančios įmonės ūkinei komercinei veiklai. Kreditorių susirinkimų šaukimas. Bankroto procedūra. Įmonių bankroto įstatymo nuostatų taikymas. Pareiškimas dėl bankroto bylos

		<p>iškėlimo įmonei. Pareiškimo teismui dėl bankroto bylos iškėlimo pateikimo pagrindai. Bankroto bylos iškėlimas. Nemokumas. Bankroto administratoriaus paskyrimas. Bankroto administravimas. Bankroto procesas. Bankroto bylos nutraukimo atvejų išmanymas.</p>
	1.7. Atlikti mediaciją.	<p>Civilinio ginčo šalys ir tvarka. Mediacijos procedūra. Mediatoriaus veiksmai mediacijoje. Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymas. Taikinimo tarpininkų skyrimo procedūros išmanymas. Taikinamojo tarpininkavimo vykdymas. Taikinimo procedūra. Taikinamojo tarpininkavimo pabaiga. Taikos sutarties sudarymo procedūros išmanymas.</p>
2. Ikiteisminio tyrimo pareigūno veikla (LTKS VI)	2.1. Priimti sprendimus dėl ikiteisminio tyrimo pradžios.	<p>Baudžiamojo proceso paskirtis. Ikiteisminio tyrimo subjektai ir jų įgaliojimai. Ikiteisminio tyrimo įstaigos. Ikiteisminio tyrimo pradžia. Ikiteisminio tyrimo pareigūnų veiksmai pradedant ikiteisminį tyrimą. Prokuroro veiksmai pradedant ikiteisminį tyrimą. Rekomendacijų dėl ikiteisminio tyrimo pradžios ir jos registravimo tvarkos nuostatų išmanymas. Patikrinamieji veiksmai ir jų reikšmė. Atsisakymo pradėti ikiteisminį tyrimą atvejų ir sąlygų išmanymas. Nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą rengimas ir jo turinio išmanymas Pranešimo dėl atsisakymo pradėti ikiteisminio tyrimo pateikimas prokurorui ir suinteresuotiems asmenims.</p>
	2.2. Organizuoti nusikalstamos veikos tyrimą.	<p>Ikiteisminio tyrimo planavimas. Planavimo rūšys. Planų rūšys. Ikiteisminio tyrimo plano ir jo struktūrinių dalių išmanymas ir sudarymas. Ikiteisminio tyrimo plano sudarymas. Atskaitomybė</p>

		<p>už plane numatytų veiksmų įgyvendinimą. Ikiteisminio tyrimo veiksmo etapai (stadijos). Pasirengimas ikiteisminio tyrimo veiksmui: efektyvių ikiteisminio tyrimo veiksmo taktinių būdų ir fiksavimo, transporto priemonių paruošimas ir numatymas. Konvojavimas.</p>
	<p>2.3. Atlikti ikiteisminio tyrimo ir kitus proceso veiksmus ir vykdyti prokuroro ir padalinio vadovo nurodymus.</p>	<p>Ikiteisminio tyrimo pareigūno atliekant ikiteisminį tyrimą įgaliojimai ir jų vykdymas. Ikiteisminio tyrimo veiksmai ir jų rūšys. Ikiteisminio tyrimo veiksmų stadijos (etapai). Veiksmų atlikimo tvarka ir taktika. Ikiteisminio tyrimo veiksmų atlikimo eigos ir rezultatų fiksavimas. Ikiteisminio tyrimo pareigūno profesinė etika ir jos vaidmuo atliekant ikiteisminį tyrimą. Procesinių prievartos priemonių rūšys. Procesinių prievartos priemonių skyrimo tvarka ir pagrindai. Tarnybinio pranešimo parengimas. Ikiteisminio tyrimo pabaiga. Prokuroro įgaliojimai ikiteisminiame tyrime ir jų vykdymas. Ikiteisminio tyrimo teisėjo įgaliojimai. Prašymo atlikti ikiteisminio tyrimo ir kitus proceso veiksmus parengimas ir pateikimas. Ikiteisminio tyrimo terminų laikymasis. Ikiteisminio tyrimo terminų pratęsimo sąlygų, priežasčių ir atvejų išmanymas. Pranešimo apie ikiteisminio tyrimo eigą pateikimo tvarka. Prokurorų konkrečių nurodymų įvykdymas ir pranešimas prokurorui apie įvykdytus veiksmus. Padalinio vadovo nurodymų vykdymas.</p>
	<p>2.4. Vykdyti nusikalstamų veikų prevenciją pagal atliekamos veiklos pobūdį.</p>	<p>Nusikalstamų veikų prevencijos aprašo nuostatos. Prevencijos priemonių vykdymo tvarka. Nacionalinės ir tarptautinės nusikalstamų veikų prevencijos</p>

		<p>programos. Programų įgyvendinimas. Siūlymų dėl nusikalstamų veikų prevencijos programų turinio ir įgyvendinimo tvarkos teikimas.</p>
	<p>2.5. Rengti teisės aktus ar jų projektus.</p>	<p>Teisės aktų, susijusių su ikiteisminiu tyrimu, rengimas. Bendradarbiavimas su kitomis ikiteisminio tyrimo įstaigomis keičiantis informacija dėl teisės aktų rengimo ir keitimo. Pasiūlymų ir pastabų teikimas rengiant teisės aktų projektus darbo grupėse, sudarytose iš kelių ikiteisminio tyrimo įstaigų. Teisėkūros subjektai ir principai. Teisėkūros būdai ir rūšys. Teisėkūros juridinė technika. Teisės normos struktūra. Teisės normų klasifikacija. Reikalavimai, keliami teisės aktų formai ir turiniui. Teisės aktų rūšys. Teisės aktų projektų rengimo ypatumai. Teisės aktų rengimo taisyklės. Teisės aktų priėmimo tvarka. Teisės aktų galiojimas. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Teisės aktų sisteminimas ir jo rūšys. Teisės aktai, reglamentuojantys atskiras teisės šakas. Siūlymų dėl teisės aktų projektų rengimo, panaikinimo ar pataisų teikimo tvarka. Ikiteisminio tyrimo klaidų analizė ir jų šalinimas. Gerosios ikiteisminio tyrimo praktikos formavimas. Ikiteisminio tyrimo efektyvinimas ir veiklos modeliai. Rekomendacijų dėl ikiteisminio tyrimo veiklos efektyvinimo parengimas ir pateikimas.</p>
	<p>2.6. Organizuoti ir kontroliuoti ikiteisminio tyrimo padalinių ir pavaldžių tyrėjų veiklą (skirta padalinio vadovui).</p>	<p>Ikiteisminio tyrimo pareigūno teisės ir pareigos. Darbo ir veiklos kontrolės organizavimas. Ikiteisminio tyrimo bylų skirstymas. Darbo krūvio nustatymas. Žodiniai ir rašytiniai nurodymai, duodami ikiteisminio tyrimo bylose. Ikiteisminio tyrimo padalinio krūvio skaičiavimas.</p>

		Ikiteisminio tyrimo pareigūno darbo krūvio skaičiavimas. Darbo krūvio tolyginimas. Ikiteisminio tyrimo bylos apimties ir sudėtingumo vertinimas. Tyrimo grupės sudarymas ir jos sudėtis. Tyrimo grupės veiksmų koordinavimas. Rezoliucijos / nutarimo sudaryti tyrimo grupę surašymas. Sprendimo panaikinti tyrimo grupę arba keisti jos sudėtį priėmimas. Informacijos analizė ir apibendrinimas. Ataskaitų rengimas. Ataskaitų forma ir turinys. Ataskaitų pateikimo terminai.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>		Aukštasis teisės studijų krypties išsilavinimas, profesinio bakalauro arba bakalauro laipsnis.
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>		Asmuo, siekiantis tapti anstoliu, privalo: turėti ne žemesnį kaip aukštąjį teisės studijų krypties universitetinį išsilavinimą (vienpakopį ar bakalauro aukštąjį universitetinį išsilavinimą); turėti ne mažesnę kaip dvejų metų darbo stažą dirbant antstolio padėjėju arba ne mažiau kaip penkerius metus dirbant teisinį darbą ar antstoliu; laimėti viešą konkursą; išlaikyti kvalifikacinį egzaminą.
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>		Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas teisės aktų nustatyta tvarka.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>		Netaikoma.

14. Kvalifikacijos pavadinimas: viešojo administravimo specialistas, LTKS VI

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: viešojo administravimo veikla. Tipinės darbo priemonės: kompiuteris, telefonas, internetas, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų bei ES institucijų informacinės sistemos ir registrai, įvairios techninės priemonės, reikalingos pavestoms funkcijoms atlikti. Tipinės darbo sąlygos: individualus ir komandinis darbo pobūdis, darbas viešojo administravimo įstaigos patalpose, darbas asmenų aptarnavimo vietoje, darbas kontroliuojame ar prižiūrimame subjekte (jei yra nustatyta pagal įgaliojimus).
------------------------------------	--

	Papildoma informacija: viešojo administravimo specialistas savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, Europos Sąjungos teisės aktuose, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose viešojo administravimo veiklą, nustatytais reikalavimais. Kvalifikaciją įgijęs asmenys galės dirbti valstybės ar savivaldybių institucijose ir įstaigose, valstybių ir savivaldybių įmonėse, viešosiose įstaigose, asociacijose, kurios įgalios atlikti viešąjį administravimą, taip pat kitose viešojo sektoriaus organizacijose, kurioms viešojo administravimo įgaliojimai nėra suteikti.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Administracinis reglamentavimas (LTKS VI)	1.1. Rengti norminių teisės aktų projektus.	Teisėkūros procesą reglamentuojančių teisės aktų, dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos taisyklių taikymas. Teisėkūros principų laikymasis. Teisės akto projekto formai, struktūrai, turiniui ir kalbai keliamų reikalavimų išmanymas. Teisės akto projekte numatomo naujo teisinio reguliavimo poveikio įvertinimas ekonomikai, valstybės finansams, socialinei aplinkai, viešajam administravimui, teisinei sistemai, kriminogeninei situacijai, korupcijos mastui, aplinkai, administracinei naštai, regionų plėtrai ir kitoms sritims.
	1.2. Derinti norminių teisės aktų projektų turinį su suinteresuotaisiais asmenimis.	Bendravimas su teisės akto projekto rengimo grupės (komisijos) nariais. Konsultavimasis ir bendravimas su kitais suinteresuotais asmenimis (valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, gyventojais, jų grupėmis ir kt.). Suinteresuotų asmenų pateiktų pastabų ir pasiūlymų parengtiems teisės aktų projektams vertinimas ir argumentuotos pozicijos dėl šių pastabų ir pasiūlymų rengimas.
	1.3. Dirbti su teisės aktų ir kitomis valstybės ir	Darbas su Teisės aktų registru ir informacinėmis sistemomis,

	savivaldybių institucijų ir įstaigų informacinėmis sistemomis ir registrais.	kuriose yra kaupiama informacija apie teisės aktus ar rengiamus teisės aktų projektus, taip pat kitomis informacinėmis sistemomis, kurias valdo ar tvarko Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, atlikdamos joms teisės aktais pavestas funkcijas, ES institucijų informacinėmis sistemomis ir registrais, viešojo administravimo įstaigos vidaus administravimui naudojamomis informacinėmis sistemomis.
2. Įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė (LTKS VI)	2.1. Atlikti numatytus kontrolės veiksmus, kaip pagal įgaliojimus priskirti (pavaldūs) subjektai įgyvendina įstatymus ir administracinius sprendimus.	Kontrolę reglamentuojančių teisės aktų taikymas. Konfliktinių situacijų sprendimas.
	2.2. Atlikti numatytus priežiūros veiksmus, kaip pagal įgaliojimus priskirti (nepavaldūs) subjektai įgyvendina įstatymus ir administracinius sprendimus.	Priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų taikymas. Konfliktinių situacijų sprendimas.
3. Administracinių paslaugų teikimas (LTKS VI)	3.1. Priimti administracinių paslaugų gavėjų prašymus ir skundus.	Bendravimas su administracinių paslaugų gavėjais. Prašymų ir skundų priėmimo ir administracinių paslaugų gavėjų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių taikymas. Viešojo administravimo principų (lygiateisiškumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, atsakomybės už priimamus sprendimus ir kt.) laikymasis.
	3.2. Nagrinėti administracinių paslaugų gavėjų prašymus ir skundus.	Prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose procedūrų vykdymas. Neteisėto poveikio apraiškų atpažinimas. Administracinių paslaugų teikimą ir jų apmokėjimo sąlygas reglamentuojančių teisės aktų taikymas.

	3.3. Teikti administracinių paslaugų gavėjams informaciją, juos konsultuoti.	Administracinių paslaugų gavėjų konsultavimas ar informacijos teikimas jiems atvykus į viešojo administravimo įstaigą ar elektroninėmis priemonėmis.
4. Viešųjų paslaugų teikimo administravimas (LTKS VI)	4.1. Vykdyti administruojamų viešųjų paslaugų teikimo stebėseną ir analizę.	Viešųjų paslaugų teikimo reikalavimų vykdymo stebėseną. Stebėsenos rodiklių analizę. Viešųjų paslaugų teikimo kokybės analizę. Viešųjų ir administracinių paslaugų stebėsenos ir analizės informacinės sistemos naudojimas.
	4.2. Vykdyti administruojamų viešųjų paslaugų teikimo kontrolę.	Viešųjų paslaugų teikimo kontrolės proceso įgyvendinimas. Bendravimas su viešąsias paslaugas teikiančiais subjektais. Bendravimas su viešųjų paslaugų gavėjais.
5. Viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas (LTKS VI)	5.1. Pagal įgaliojimus stebėti viešojo administravimo kokybę viešojo administravimo subjekto lygiu.	Pokyčių stebėjimas, analizė viešojo administravimo įstaigos lygiu, jų įvertinimas, neigiamų pasekmių prevencijos priemonių numatymas. Pasiūlymų dėl viešojo administravimo institucijos veiklos planavimo ir organizavimo rengimas. Dalyvavimas atliekant vidaus administravimo kontrolę.
	5.2. Įgyvendinti vidaus administravimo teisės normas.	Teisės aktuose ir viešojo administravimo įstaigos vidaus administravimo dokumentuose numatytos vidaus administravimo veiklos vykdymas. Vadovo (jei yra pavaldumas) nurodymų vykdymas.
	5.3. Dalyvauti komisijų, darbo grupių veikloje, bendradarbiauti su suinteresuotaisiais asmenimis.	Darbas grupėje. Asmeninės ir kolektyvinės atsakomybės prisiėmimas. Bendradarbiavimas ir suinteresuotų šalių įtraukimas įgyvendinant viešojo administravimo procesus.
	5.4. Rengti vidaus administravimo dokumentus, ataskaitas.	Dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos taisyklių taikymas. Asmeninės atsakomybės už savo veiklos rezultatus prisiėmimas.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai</i>	Aukštasis viešojo administravimo studijų krypties arba kitų studijų krypčių (verslo ir viešosios vadybos, teisės, socialinių	

<i>jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	mokslų studijų kryptių grupių ir kitų) išsilavinimas, profesinio bakalauro arba bakalauro kvalifikacinis laipsnis.
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacijos vienetus sudarančios kompetencijos Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka gali būti tobulinamos tęstinėse studijose, taip pat plečiant specialiąsias profesines žinias, tobulinant valstybės valdymo ir viešojo administravimo įgūdžius bei gebėjimus (paties valstybės tarnautojo arba valstybės ar savivaldybės institucijos ar įstaigos iniciatyva per visą tarnybos, einant pareigas arba siekiant aukštesnių valstybės tarnautojo pareigų, laiką). Teisės aktuose nustatytais atvejais, asmuo turi atitikti teisės aktuose nustatytus reikalavimus, būtinus išduodant asmens patikimumo pažymėjimą ir leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija.
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas teisės aktų nustatyta tvarka.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

15. Kvalifikacijos pavadinimas: viešojo saugumo specialistas, LTKS VI

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	<p>Veiklos objektas: žmogaus asmens, o taip pat žmogaus, visuomenės ir valstybės turto ir teisėtų interesų apsauga.</p> <p>Tipinės darbo priemonės: kompiuteris, speciali programinė įranga, technika, priemonės ir ginkluotė, atsižvelgiant į atskirų specializacijų veiklos ypatumus. Viešojo saugumo specialisto atributai yra uniforma ir pareigas patvirtinantis pažymėjimas.</p> <p>Tipinės darbo sąlygos: patalpos, kabinetas, transporto priemonės, lauko vietovės.</p> <p>Papildoma informacija: viešojo saugumo specialistas savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais viešojo saugumo veiklą reglamentuojančiais dokumentais. Kvalifikaciją įgijęs asmenys galės dirbti viešojo saugumo specialistais: kriminalinės žvalgybos pareigūnais ikiteisminio tyrimo ir žvalgybos funkcijas atliekančiose įstaigose, policijos veiklos specialistais policijos įstaigose, valstybės sienos apsaugos specialistais valstybės sienos apsaugos įstaigose, asmenų ir turto apsaugos specialistais Vadovybės apsaugos departamente ir kitose apsaugos funkcijas vykdančiose įstaigose.</p>	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>

1. Žmogaus teisių, visuomenės saugumo ir viešosios tvarkos užtikrinimas (LTKS VI)	1.1. Užtikrinti žmogaus teisių ir laisvių apsaugą.	Grėsmių žmogaus teisėms ir laisvėms, atsirandančių viešojo saugumo srityje, suvaldymas. Tarptautinių ir nacionalinių žmogaus teisių ir laisvių apsaugos standartų įdiegimas ir palaikymas. Viešųjų ir privačių teisių ir laisvių balanso ir sinergijos užtikrinimas.
	1.2. Užtikrinti viešąjį saugumą.	Viešosios tvarkos užtikrinimas ir viešųjų vietų kontrolė policijos priemonėmis. Viešosios tvarkos užtikrinimas ekstremalių situacijų metu (grupinių viešosios tvarkos pažeidimų, masinių riaušių, stichinių nelaimių, epidemijų, radioaktyvaus ir bakteriologinio teritorijos užkrato ir kitais ekstremaliais atvejais). Sulaikytų ir suimtų asmenų, o taip pat laisvės atėmimo bausme nuteistųjų apsaugos ir konvojavimo organizavimas. Saugaus eismo priežiūros organizavimas ir vykdymas. Vidaus tarnybos įstaigos kompetencijai priskirtos licencijuojamos ūkinės, komercinės veiklos kontrolė. Migracijos procesų administravimas kontroliuojant legaliąją ir nelegaliąją migraciją. Vidaus tarnybos įstaigų struktūrinių padalinių veiklos administravimas ir pajėgų valdymas.
	1.3. Užtikrinti valstybės sienos apsaugos režimą ir jos kirtimo kontrolę.	Informacijos apie grėsmes ES išorinės sienos saugumui analizė ir rizikų vertinimas. Sienos stebėjimo organizavimas ir pajėgų koordinavimas. Žmonių ir transporto, kertančių valstybės sieną, reguliavimas. Pasienio patikrų organizavimas ir koordinavimas. Nelegalių migrantų sulaikymas ir deportavimas.
	1.4. Naudotis tarptautinio teisės saugos institucijų bendradarbiavimo priemonėmis ir būdais.	Veikla įgyvendinant Europos Sąjungos teisyną ir dalyvaujant ES teisės saugos sistemoje (bendradarbiavimas su: Europos

		<p>Sjungos kriminalinės žvalgybos agentūra – Europos policijos biuras (Europol), Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (Frontex), Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF); dalyvavimas: Europos Sąjungos šalių antiteroristinius padalinius vienijančioje organizacijoje (ATLAS), Europos kelių policijos tinkle (TISPOL), Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūroje (CEPOL)). Tarptautinių policijos organizacijų veikla kovojant su organizuotu nusikalstamumu. Kitos valstybių policijos pajėgų bendradarbiavimo priemonės. Europos arešto orderis. Ekstradicijos vykdymas.</p>
<p>2. Nusikalstamų veikų ir administracinių teisės pažeidimų prevencija ir užkardymas (LTKS VI)</p>	<p>2.1. Vykdyti bendrąją nusikalstamų veikų ir administracinių teisės pažeidimų prevenciją ir teikti socialinę pagalbą.</p> <p>2.2. Vykdyti individualiąją nusikalstamų veikų ir administracinių teisės pažeidimų prevenciją.</p>	<p>Visuomenės, nevyriausybinių organizacijų, privačių įmonių ir kitų institucijų, kurios tiesiogiai nesusijusios su nusikalstamų veikų prevencija, taip pat pavienių asmenų aktyvaus dalyvavimo nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų prevencijoje organizavimas. Policijos rėmėjų ir kito visuomenės aktyvo veiklos organizavimas. Socialinė pagalba asmenims ir asmenų grupėms, esančioms viešojo saugumo institucijų interesų lauke. Bendruomenės konsultavimas ir socialinės pagalbos teikimas viešojo saugumo institucijos kompetencijai priskirtais klausimais. Prevencinių programų (projektų) rengimas, įgyvendinimas, rezultatų apibendrinimas ir analizavimas.</p> <p>Rizikos grupės asmenų ir viešojo saugumo požiūriu reikšmingų asmenų (vaikų, nusikalsti linkusių ir probacijoje esančių asmenų, nuteistųjų, paleistųjų iš laisvės atėmimo vietų ir kt.) kontrolė. Individualus poveikis asmenims, kurie linkę daryti teisės</p>

		pažeidimus ar ateityje gali tapti nusikaltėliais arba aukomis. Recidyvinio nusikalstamumo, vaikų teisės pažeidimų, narkomanijos, smurto prieš vaikus ir vaikų seksualinio išnaudojimo, smurto šeimoje ir kt. prevencija.
	2.3. Vykdyti organizuoto nusikalstamumo užkardymo priemones.	Kriminalinės žvalgybos ir kitos informacijos analizė, nustatant su organizuotu nusikalstamumu susijusių asmenų keliamą grėsmę viešajam saugumui. Medžiagos rengimas ir pateikimas teismui dėl apribojimų nustatymo su organizuotu nusikalstamumu siejamiems asmenims. Nustatytų apribojimų laikymosi kontrolė.
3. Nusikalstamų veikų ir administracinių nusižengimų nustatymas ir tyrimas (LTKS VI)	3.1. Kvalifikuoti administracinius nusižengimus ir nusikalstamas veikas (nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus).	Ikiteisminio tyrimo arba administracinio nusižengimo fakto įvertinimas ir (arba) tyrimo pradėjimas pagal gaunamus pranešimus arba pačios viešojo saugumo institucijos iniciatyva. Sprendimų dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo suderinimas su ikiteisminiam tyrimui vadovaujančiais prokurorais. Sprendimų dėl administracinių nusižengimų bylų žinybingumo priėmimas. Procesiniai ir kardomieji veiksmai, užtikrinantys įtariamai neteisėtu būdu įgyto turto depozitą.
	3.2. Vykdyti administracinių nusižengimų tyrimą.	Įrodymų administracinių nusižengimų bylose paieška ir procesinis informinimas. Asmenų, kuriems pagal Administracinių nusižengimų kodeksą gali būti skirtas administracinis areštas, sulaikymas, tokių asmens teisių ir laisvių užtikrinimas ir tinkamų laikymo sąlygų užtikrinimas. Sprendimų viešojo saugumo institucijoms žinybingose administracinių nusižengimų bylose priėmimas arba bylų teikimas teisėjo sprendimui.
	3.3. Vykdyti kriminalinę žvalgybą.	Kriminalinę žvalgybą reglamentuojančių teisės aktų

		<p>taikymas organizuojant ir atliekant kriminalinės žvalgybos veiksmus ir vykdant neviešo pobūdžio priemones, kuriomis siekiama nustatyti nusikalstamų veikų faktus arba asmenis, padariusius nusikalstamas veikas. Nacionalinė ir tarptautinė asmenų paieška. Asmens tapatybės nustatymas.</p>
	3.4. Vykdyti finansinę žvalgybą.	<p>Veikla įgyvendinant pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemones, atitinkamas ES normas ir tarptautinių susitarimų nuostatas. Neteisėtai įgytų pajamų ir turto paėmimas.</p>
<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Kriminalinės žvalgybos pareigūno veikla (LTKS VI)	1.1. Vykdyti kriminalinės žvalgybos veiksmus.	<p>Kriminalinės žvalgybos ir procesinių veiksmų fiksavimas, kontrolė ir analizė. Vykstančių kriminogeninių procesų ir su jais susijusių kriminalinių veiksmų stebėjimas ir fiksavimas. Kriminalinės žvalgybos ir kitos informacijos rinkimas, kaupimas, sisteminimas ir analizavimas.</p>
	1.2. Planuoti bei atlikti ilgalaikius kriminalinės žvalgybos tyrimus.	<p>Įstatymų numatytais priemonėmis ir metodais informacijos apie rengiamus ir padarytus nusikaltimus, juos rengiančius ar padariusius asmenis rinkimas, kaupimas, sisteminimas ir analizavimas. Priemonių, kad šie asmenys būtų patraukti baudžiamojon atsakomybėn, taikymas.</p>
	1.3. Užkardyti, atskleisti ir tirti nusikalstamas veikas, pagal kompetenciją tarptautinio pobūdžio nusikalstamas veikas.	<p>Aptarnaujamoje teritorijoje daromų labai sunkių, sunkių ir kitų, sukėlusių atgarsį, nusikaltimų užkardymas, atskleidimas ir tyrimas. Specialiųjų tikslinių policijos operacijų bei kitų priemonių nusikalstamoms veikoms užkardyti ir atskleisti organizavimas ir vykdymas.</p>
	1.4. Tvarkyti ir vykdyti pavedimus ir paklausimus,	<p>Pagal kompetenciją tarnybinės veiklos srityje bendradarbiavimas</p>

	<p>keičiantis informacija su Lietuvos ir užsienio teisėsaugos, teisėtvarkos ir kitomis institucijomis tiriant nusikalstamas veikas.</p>	<p>ir keitimasis turima informacija su kitomis policijos įstaigomis, kriminalinės žvalgybos subjektų padaliniais, teisėsaugos ir kitomis institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis. Užsienio valstybių teisėsaugos institucijų, tarptautinių organizacijų, Europos Sąjungos agentūrų perduotos viešos ir įslaptintos informacijos analizė.</p>
	<p>1.5. Analizuoti ir apibendrinti informaciją apie padarytas asmenų ar nusikalstamų grupių nusikalstamas veikas, teikti siūlymus dėl nusikalstamų veikų prevencijos.</p>	<p>Kriminalinės žvalgybos problemų analizė bei pasiūlymų gerinimo klausimais teikimas. Pagal kompetenciją siūlymų, praktinės ir metodinės pagalbos teikimas apskrities struktūrinių policijos komisariatų pareigūnams kriminalinės žvalgybos klausimais, dalyvavimas tyrimo grupėse analizuojant informaciją.</p>
	<p>1.6. Užtikrinti dokumentų apskaitos tvarkymą kriminalinės žvalgybos srityje.</p>	<p>Dokumentų, įslaptintų dokumentų apskaitos ir tvarkymo, asmens duomenų apsaugos reikalavimų užtikrinimas, vykdymas, atsakomybė už kriminalinės žvalgybos tyrimo metu gautų duomenų, teikiamų registrams ir informacinėms sistemoms, teisingumą, pagrįstumą, išsamumą ir pateikimo terminus, naudojasi informaciniais registrais.</p>
<p>2. Policijos pareigūno veikla (LTKS VI)</p>	<p>2.1. Vykdyti administracinę teiseną.</p>	<p>Fizinių ir juridinių asmenų prašymų, skundų ir pranešimų priėmimas, registravimas ir nagrinėjimas. Administracinių nusižengimų tyrimas ir nutarimų priėmimas šiose bylose.</p>
	<p>2.2. Užtikrinti viešąją tvarką ir visuomenės saugumą.</p>	<p>Neatidėliotinos pagalbos, reikalingos gyvybei, sveikatai ar turtui išsaugoti nukentėjusiems nuo nusikalstamų veikų ir administracinių nusižengimų ar bejėgiškos būklės asmenims teikimas. Viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo užtikrinimo priemonių taikymas dalyvaujant specialiose policijos priemonėse ir operacijose, renginiuose.</p>

		Patruliavimas ir aplinkos stebėjimas viešosiose vietose.
	2.3. Vykdyti teisės pažeidimų prevenciją prižiūrimojoje teritorijoje.	Konsultacijų teikimas teisės pažeidimų prevencijos klausimais susitikimų su gyventojais metu bei elektroninėmis ryšio ar kitomis priemonėmis. Informacijos apie policijos teikiamas viešąsias ar administracines paslaugas sklaida. Saugios kaimynystės grupių kūrimosi skatinimas vietos bendruomenėse, jų veiklos koordinavimas. Nusikalstamų veikų kontrolės ir prevencijos priemonių tarpinstitucinis įgyvendinimas, bendrų priemonių rengimas.
	2.4. Gerinti visuomenės pasitikėjimą policija.	Teminių renginių organizavimas gyventojams (atvirų durų dienos, policijos ataskaitos bendruomenei, susitikimai su visuomene ir pan., skirti visuomenei supažindinti su policijos veikla).
	2.5. Analizuoti situaciją dėl įvykdytų teisės pažeidimų ir atlikti aplinkos saugumo vertinimą.	Nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų prižiūrimose teritorijose taktinės ir operatyvinės analizės atlikimas, aplinkos saugumo veiksnių vertinimas ir taikytinų prevencinių priemonių nustatymas.
	2.6. Skatinti policijos ir bendruomenės komunikaciją.	Naudojimosi socialiniais tinklais ir kitomis komunikacijos priemonėmis didinimas, siekiant operatyviai informuoti bendruomenę apie ypatingus įvykius teritorijoje ir gauti grįžtamąjį ryšį (pvz., informaciją apie padarytų teisės pažeidimų aplinkybes ir kt.).
3. Valstybės sienos apsaugos pareigūno veikla (LTKS VI)	3.1. Organizuoti bei vykdyti tarnybą, numatytą užkardos vado sprendime dėl valstybės sienos apsaugos, vadovauti pasienio sargyboms.	Siekiant užkardyti galimus pasienio incidentus, operatyvus reagavimas į galimus ar esamus pažeidimus, nuolatinis informacijos apie padėtį užkardos saugomame valstybės sienos ruože rinkimas, kaupimas. Pasikeitus situacijai saugomame ruože (objekte), tiesioginio vadovo operatyvus informavimas apie tai

		<p>bei reikiamų priemonių padėčiai kontroliuoti ėmimasis. Bendravimas su pasienio ruožo gyventojais, informacijos apie jiems žinomus valstybės sienos kirtimo tvarkos ar pasienio teisinio režimo pažeidimų faktus, potencialius pažeidėjus rinkimas. Valstybės sienos pagal nustatytas tarnybines užduotis saugojimas.</p>
	<p>3.2. Vykdyti užkardos pamainos vyresniojo ar pasienio tikrinimo posto pamainos vyresniojo funkcijas.</p>	<p>Valstybės sienos pagal nustatytas tarnybines užduotis saugojimas. Pasienio sargybų patikrinimų vykdymas. Viešosios tvarkos ir eismo kontrolės pasienio ruože užtikrinimas. Pasienio teisinio režimo ir valstybės sienos kirtimo tvarkos užtikrinimas. Neteisėtos migracijos prevencija ir kontrolė. Su Specialiąja tranzito schema susijusių veiksmų atlikimas. Įstatymų nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos vizų išdavimas.</p>
	<p>3.3. Nustatyta tvarka priimti užsieniečių prašymus suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje ir atlikti pirminius su tuo susijusius veiksmus.</p>	<p>Prieglobsčio prašymų suteikti prieglobstį priėmimas, prašymo pateikimo datos, laiko ir vietos nurodymas. Prieglobsčio prašytojo asmens ir daiktų apžiūra. Pirminė prieglobsčio prašytojo apklausa. Surinktų dokumentų kopijų bei visos informacijos perdavimas Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos. Tinkamos sulaikytų asmenų bei prieglobsčio prašytojų laikymo tvarkos užtikrinimas. Esant tarnybiniam būtinumui, konvojavimo vykdymas.</p>
	<p>3.4. Pagal teisės aktų suteiktus įgaliojimus priimti administracinius sprendimus.</p>	<p>Asmenų apžiūra, transporto priemonių, gabenamų krovinių ir kitų materialinių vertybių bei dokumentų patikra. Asmenų pristatymas į pasienio užkardos, pasienio kontrolės punkto arba muitinės, policijos įstaigų patalpas. Administracinių nusižengimų bylų teisenos pradėjimas ir vykdymas.</p>

	3.5. Vykdyti valstybės gynybą karo metu ginkluotųjų pajėgų sudėtyje ir vykdyti susijusius veiksmus taikos metu bei ginkluotos kovos metu.	Kovinių veiksmų atlikimas karinio padalinio (skyriaus) sudėtyje. Kario - motorizuoto šaulio veiksmai, atliekami karinėse pratybose (taikos metu), karo padėties metu ir ginkluotos kovos (karinės operacijos) metu.
4. Muitinės pareigūno veikla (LTKS VI)	4.1. Organizuoti ir vykdyti muitinės veiklą pagal organizacines vertybes, profesinius standartus ir elgesio kodekso normas, taikant muitų teisės aktus ir muitinės veiklą reglamentuojančius teisės aktus bei atsižvelgiant į kontekstą.	Teisės aktų, reglamentuojančių muitinės veiklą, taikymas organizuojant, planuojant, vykdant arba kontroliuojant muitinės pamainos ar muitinės struktūrinio padalinio (skyriaus) darbą. Kontrabandos, muitų taisyklių pažeidimų prevencijos vykdymas. Muitinės veiklos organizavimas, vykdymas ir kontroliavimas taip, kad būtų išvengta sisteminių korupcijos apraiškų muitinės poste. Kontrabandos ir kitokios neteisėtos prekių apyvartos netoleravimas. Fizinė ir juridinių asmenų žodinių ir rašytinių prašymų, skundų nagrinėjimas, paaiškinimų ir informacijos teikimas muitinio tikrinimo, kitų muitinės formalumų atlikimo ir įforminimo klausimais. Muitų teisės aktų pažeidimų identifikavimas, teisingas jų kvalifikavimas, teisinės atsakomybės taikymas. Metodinės pagalbos teikimas muitinės pareigūnams dėl teisės aktų, už kurių įgyvendinimą atsakinga muitinė, taikymo.
	4.2. Atlikti muitinės formalumus, apimant muitinės priežiūrą, dokumentų tvarkymą, darbą su informacija, veiklos koregavimą ir susijusias sritis.	Muitiniam įforminimui pateiktų dokumentų tvarkymas muitinės poste. Muitinės posto ar muitinės struktūrinio padalinio (skyriaus) kompetencijai priskirtų muitinės priežiūros priemonių taikymo kontroliavimas. Sprendimų dėl muitinei pateikiamų dokumentų muitinio tikrinimo ir muitinio įforminimo priėmimas. Importuojamų į Sąjungos muitų teritoriją, eksportuojamų iš Sąjungos muitų teritorijos ar

		<p>tranzitu gabenamų per Sąjungos muitų teritoriją prekių, muitinės sandėlių, importo ir eksporto terminalų ir kitų muitinės prižiūrimų laikinojo saugojimo vietų aptarnavimo kontroliavimas. Muitinės informacinių sistemų naudojimas. Muitinės struktūrinio padalinio statistinių duomenų, pranešimų ir kitokios informacijos kaupimas, sisteminimas ir analizavimas pagal atliekamos analizės pobūdį ir tikslus, darbo rodiklių, tarnybinių ir drausminių nusižengimų analizavimas, veiklos, atsižvelgiant į veiklos rezultatų analizę, koregavimas.</p>
	<p>4.3. Priimti sprendimus dėl prekių tarifinio klasifikavimo, prekių kilmės dokumentų tikrinimo, prekių muitinės vertės nustatymo, muitų ir mokesčių apskaičiavimo, garantijų taikymo, muitų, kitų mokesčių ir rinkliavų rinkimo.</p>	<p>Ypatingų sprendimų priėmimas dėl prekių tarifinio klasifikavimo, tarifinių preferencijų taikymo, muitinės vertės nustatymo, muitų ir mokesčių apskaičiavimo, garantijų taikymo. Nestandartinių situacijų dėl prekių mėginių (pavyzdžių) ėmimo, prekių kilmės įrodymų priėmimo, muitinės vertės nustatymo, muitų ir mokesčių apskaičiavimo, mokesčių prievolių įvykdymo užtikrinimo sprendimas. Muitinės informacinių sistemų (Lietuvos Respublikos integruoto tarifo (LITAR) duomenų bazės, Internetinės integruoto muitų tarifo (TARIC) duomenų bazės, Prekių muitinio įvertinimo informacinės sistemos (PREMI IS)) naudojimas.</p>
	<p>4.4. Priimti per muitinės postą gabenamų ar poste deklaruojamų prekių, transporto priemonių ir keleivių bagažo muitinio tikrinimo ir muitinio įforminimo sprendimus.</p>	<p>Lokalaus rizikos valdymo poste kontroliavimas. Prekių tiekimo grandinės rizikos vertinimo, pagrindinių rizikos profilių ir kriterijų taikymas. Darbas su Europos Sąjungos ir nacionalinėmis rizikos informacinėmis kontrolės sistemomis (CRMS – Sąjungos rizikos valdymo informacinė sistema, RIF – Rizikos</p>

		<p>informacijos sistema, NAS – Numerių atpažinimo sistema ir RIKS – Rizikos įvertinimo ir kontrolės sistema, AFIS – kovos su sukčiavimu informacinė sistema). Muitinio tikrinimo veiksmingumo didinimas, pažangių muitinio tikrinimo priemonių ir būdų taikymas. Sudėtingesnių sprendimų dėl asmenų (keleivių) aprangos ir kūno apžiūros, asmenų (keleivių) daiktų (bagažo) tikrinimo, transporto priemonių (lengvųjų ir krovininių automobilių, traukinių vagonų, orlaivių, laivų, jūrinių konteinerių) tikrinimo, specialiųjų transporto priemonių, siuntų tikrinimo priėmimas.</p>
	<p>4.5. Užtikrinti muitinei pavestų saugumo ir saugos reikalavimų, draudimų ir apribojimų tinkamą taikymą.</p>	<p>Akcizais apmokestinamų, draudžiamų ir ribojamų, pavojingų gyventojams ir aplinkai prekių nelegalaus patekimo į rinką užtikrinimas, aptinkant draudžiamas ir ribojamas prekes mutinio tikrinimo metu ar užkardant muitinės pažeidimus. Kova su nesąžininga ir neteisėta tarptautine prekyba, nusikalstamumu ir grėsmėmis nacionaliniam ir tarptautiniam saugumui.</p>
<p><i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i></p>	<p>Aukštasis visuomenės saugumo studijų krypties išsilavinimas, profesinio bakalauro arba bakalauro kvalifikacinis laipsnis. Pagrindinių kvalifikacijos vienetų kompetencijos įgyjamos koleginiuose visuomenės saugumo krypties studijose, specializacijos kvalifikacijos vienetų kompetencijos įgyjamos universitetinėse visuomenės saugumo krypties studijose.</p>	
<p><i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i></p>	<p>Netaikomi.</p>	
<p><i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i></p>	<p>Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas teisės aktų nustatyta tvarka.</p>	

<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.
--	------------

16. Kvalifikacijos pavadinimas: viešosios ekonomikos specialistas, LTKS VI

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	<p>Veiklos objektas: ekonominių procesų analizė ir vertinimas. Tipinės darbo priemonės: biuro įranga – kompiuteris, telefonas, internetas, įvairios duomenų apdorojimo programos, teksto redagavimo programos, kanceliarinės priemonės ir kt. Tipinės darbo sąlygos: individualus ir komandinis darbo pobūdis, darbas uždaroje aplinkoje. Papildoma informacija: viešosios ekonomikos specialistas savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Europos Sąjungos teisės aktų, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimais. Kvalifikaciją įgijęs asmenys galės dirbti valstybės ar savivaldybių institucijose ir įstaigose, valstybių ir savivaldybių įmonėse, viešosiose įstaigose, asociacijose.</p>	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Viešųjų finansų valdymo procesų analizė, vertinimas ir viešųjų finansų valdymo sprendimų projektų parengimas (LTKS VI)	1.1. Analizuoti ir vertinti valstybės ir savivaldybių biudžetų asignavimų panaudojimo ir kitus valstybės ar įstaigos finansinius rodiklius.	Teisės aktų, reglamentuojančių valstybės ir savivaldybių biudžetų, įstaigos biudžeto sudarymą ir vykdymą, viešojo sektoriaus finansinę atskaitomybę ir buhalterinę apskaitą, išmanymas ir taikymas.
	1.2. Prognozuoti valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamas.	Teisės aktų, reglamentuojančių valstybės ir savivaldybių biudžetų mokestines pajamas, išmanymas ir taikymas.
	1.3. Rengti valstybės ir savivaldybių biudžetų programų projektus.	Teisės aktų, reglamentuojančių valstybės ir savivaldybių biudžetų, įstaigos biudžeto sudarymą ir vykdymą, strateginį planavimą, finansinę atskaitomybę ir buhalterinę apskaitą, išmanymas ir taikymas. Strateginio planavimo pagrindų išmanymas.
2. Ekonominių ir socialinių procesų analizė, vertinimas ir viešojo valdymo sprendimų ir strateginių planų projektų parengimas (LTKS VI)	2.1. Analizuoti ekonominius procesus įvairiuose visuomenės sektoriuose.	Ūkio šakos (sektoriaus) raidos rodiklių statistinė analizė (laiko eilučių analizė, regresinė analizė ir kt.). Statistikos duomenų bazių ir statistinės analizės programinės įrangos naudojimas. Viešojo valdymo sisteminė analizė. Viešosios politikos formavimo

		<p>proceso ciklo (problemų formulavimo, sprendimų priėmimo, įgyvendinimo, vertinimo) supratimas. Ekonominius procesus aiškinančių teorijų supratimas.</p>
	<p>2.2. Rengti viešojo valdymo sprendimų ir strateginių planų projektus.</p>	<p>Teisės aktų, reglamentuojančių strateginį planavimą ir aplinkos poveikio vertinimą, išmanymas ir taikymas. Strateginės analizės metodų (PESTLE (politinė, ekonominė, socialinė, technologinė, teisinė, aplinkosauginė) analizės. SSGG (stiprybių, silpnybių, grėsmių, galimybių) analizės ir kt.) taikymas. Veiklos rodiklių nustatymas. Suinteresuotų grupių analizė.</p>
<p>3. Investicinių projektų ekonominė analizė, vertinimas ir pasiūlymų dėl investicinių projektų pasirinkimo parengimas (LTKS VI)</p>	<p>3.1. Atlikti investicinių projektų ekonominę analizę.</p>	<p>Teisės aktų, reglamentuojančių investicinių projektų rengimą, išmanymas ir taikymas. Investicinių projektų vertinimas. Kaštų-naudos analizė. Kaštų-veiksmingumo analizė. Diskonto norma.</p>
	<p>3.2. Rengti pasiūlymus dėl investicinių projektų pasirinkimo.</p>	<p>Teisės aktų, reglamentuojančių investicinių projektų rengimą, išmanymas ir taikymas. Sprendimų rekomendavimo metodų išmanymas ir taikymas. Galimybių studijų rengimo metodų išmanymas ir taikymas.</p>
<p>4. Viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesų efektyvumo analizė, vertinimas ir veiklos procesų tobulinimo sprendimų projektų parengimas (LTKS VI)</p>	<p>4.1. Analizuoti viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesus.</p>	<p>Teisės aktų, reglamentuojančių viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesus, išmanymas ir taikymas. Kokybės vadybos metodų (sugretinimo, kokybės vadybos sistemų standartizavimo, lieknosios vadybos, šešių sigma, apribojimų teorijos ir kt.) išmanymas ir taikymas. Veiklos rodiklių nustatymas.</p>
	<p>4.2. Rengti sprendimų dėl viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesų tobulinimo projektus.</p>	<p>Teisės aktų, reglamentuojančių viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesus, išmanymas ir taikymas. Veiklos rodiklių nustatymas. Sprendimų rekomendavimo metodų išmanymas ir taikymas.</p>

5. Viešojo sektoriaus rinkodaros procesų analizė, vertinimas ir rinkodaros sprendimų projektų parengimas (LTKS VI)	5.1. Analizuoti viešojo sektoriaus rinkodaros procesus.	Rinkodaros aplinkos analizė. Rinkodaros kompleksas (produktai, paslaugos, kainodara, paskirstymo kanalai, rinkodaros komunikacija). Rinkų segmentavimo metodų išmanymas ir taikymas. Rinkos ir rinkodaros tyrimų informacijos panaudojimas. Socialinė rinkodara. Skaitmeninė rinkodara.
	5.2. Rengti viešojo sektoriaus rinkodaros sprendimų projektus.	Teisės aktų, reglamentuojančių mokamų paslaugų kainas, reklamą, asmens duomenų apsaugą, išmanymas ir taikymas. Rinkodaros kompleksas (produktai (paslaugos), kainodara, paskirstymo kanalai, rinkodaros komunikacija). Rinkos ir rinkodaros tyrimų informacijos panaudojimas. Socialinė rinkodara. Skaitmeninė rinkodara. Rinkodaros plano ir veiklos rodiklių parengimas.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Aukštasis ekonomikos studijų krypties išsilavinimas, profesinio bakalauro arba bakalauro kvalifikacinis laipsnis.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas teisės aktų nustatyta tvarka.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.	

17. Kvalifikacijos pavadinimas: karys, LTKS VII

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: krašto gynyba. Tipinės darbo priemonės: individualios apsaugos priemonės, ginklai, speciali apranga, ryšio priemonės, naktinio matymo
------------------------------------	--

	<p>priemonės, darbo biure priemonės. Karių pagrindinis atributas yra uniforma su skiriamaisiais ženklais, nurodančiais karinių laipsni, priklausymą pajėgų rūšiai ir daliniui, apdovanojimus ir turimas kompetencijas.</p> <p>Tipinės darbo sąlygos: darbas biure, darbas lauko sąlygomis, darbas padidinto pavojingumo aplinkoje.</p> <p>Papildoma informacija: karys savo veikloje vadovaujasi Karo tarnybos statutu, Kariuomenės drausmės statutu, Kovinių ginklų naudojimo Lietuvos kariuomenėje statutu, Karinės jėgos naudojimo statutu, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais kario veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Sveikatos būklės reikalavimus nustato krašto apsaugos ir sveikatos apsaugos ministrai. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės vykdyti operacinio lygmens karininko veiklą arba seržanto majoro veiklą.</p>	
<p><i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i></p>	<p><i>Kompetencijos</i></p>	<p><i>Kompetencijų ribos</i></p>
<p>1. Vadovavimas kariuomenės daliniams, viršininkavimas dalinių štabams, štabų skyriams ir poskyriams (LTKS VII)</p>	<p>1.1. Vadovauti daliniui arba viršininkauti štabui.</p>	<p>Karinių sprendimų priėmimo proceso žinios ir įgūdžiai, vadovavimas padaliniais ar dalinių štabams, štabo specialistų ir padalinių veiklos koordinavimas, dalinio veiklos planavimas ir dalinio kovinių bei kovinės paramos operacijų įgyvendinimas. Projektų vadybos įgūdžiai, finansų valdymo pagrindai, bendravimas daugiakultūrinėje aplinkoje, bataliono ir brigados operacijų vykdymas, kritinis mąstymas, viešoji komunikacija, konfliktų valdymas, tarptautinis saugumas, jungtinių operacijų planavimas ir įgyvendinimas, gynybos vadyba ir tarptautinė teisė. Kiti kariuomenės nustatyti gebėjimai pagal specializaciją, kariuomenės nustatyti papildomi gebėjimai reikalingi eiti pareigoms.</p>
	<p>1.2. Atlikti štabo specialisto užduotis, analizuoti dalinio operacijoms svarbius duomenis ir jų pagrindu rengti dalinio kovinių bei kovinės paramos operacijų planus.</p>	<p>Karinių sprendimų priėmimo procesas, kiti kariuomenės nustatyti gebėjimai pagal specializaciją, kariuomenės nustatyti papildomi gebėjimai reikalingi eiti pareigoms.</p>

2. Paramos vadams ir štabų viršininkams teikimas (LTKS VII)	2.1. Suteikti administracinę paramą kariuomenės dalinio, pajėgų rūšies jungtinių pajėgų ar kariuomenės vadams ir štabų viršininkams.	Kritinis mąstymas, edukologijos teorijos, nacionalinis saugumas, strateginė lyderystė, veiklos integracija.
	2.2. Vykdyti brigados lygmens dalinio ar aukštesnio dalinio ar kariuomenės pajėgų administravimą.	Teisiniai kariuomenės statuso aspektai ir veiklos reglamentavimas bei procesų vadyba.
<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Operacinio lygmens karininko veikla (LTKS VII)	1.1. Vykdyti operacinę veiklą, susijusią su karinėmis operacijomis ir tyrimais.	Karinių operacijų planavimas, koordinavimas ir įgyvendinimas, validžių ir teisingų operacinės aplinkos tyrimų atlikimas.
	1.2. Vadovauti daliniams.	Greitas ir veiksmingas organizacinių dalinio iššūkių įveikimas, demonstruojant asmeninį pavyzdį ir komandinę lyderystę.
2. Seržanto majoro veikla (LTKS VII)	2.1. Padėti karininkams karinėse operacijose ir susijusiose srityse.	Pagalba karininkams planuojant, koordinuojant ir įgyvendinant karines operacijas, įskaitant administracinę paramą kariuomenės dalinio, pajėgų rūšies jungtinių pajėgų ar kariuomenės vadams ir štabų viršininkams.
	2.2. Administruoti dalinį ar kariuomenės pajėgas.	Dalinio ar kariuomenės pajėgų administravimas, vadovaujantis nustatytu reglamentavimu, įskaitant kasdienę dalinio karių ir padalinių veiklos koordinaciją. Greitas ir veiksmingas organizacinių ir veiklos iššūkių įveikimas, daliniui demonstruojant asmeninį pavyzdį ir komandinę lyderystę.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Lietuvos Respublikos pilietybė, atitikti minimaliems sveikatos ir fizinio parengtumo reikalavimams, išklaustas bazinis kario kursas, ne jaunesnis kaip 18 metų amžius, tinkumas eiti kario pareigas pagal amžių, kaip jį nustato galiojantys teisės aktai, vidurinis išsilavinimas (puskarininkiams) arba aukštasis išsilavinimas (karininkams).	

<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacijos vienetus sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami iš profesinės veiklos patirties ir išėjus taktinio bei operacinio lygmens karininkų karjeros kursus ar seržantų majorų kursus. Kvalifikacijos vienetai įstatymų nustatyta tvarka privalomai tobulinami mokymų ir pratybų metu.
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį pagal nustatytas specializuotas Lietuvos Kariuomenės organizuojamas arba jos pripažįstamas (sajungininkų ir partnerių valstybėse) mokymų programas.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

18. Kvalifikacijos pavadinimas: teisininkas, LTKS VII

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	<p>Veiklos objektas: teisės aktų ir dokumentų rengimas ir vertinimas ir teisinių paslaugų teikimas.</p> <p>Tipinės darbo priemonės: kompiuteris, speciali programinė įranga atsižvelgiant į atskirų teisininko specializacijų veiklos ypatumus. Advokato atributai yra mantija ir advokato pažymėjimas. Notaro atributai yra notaro pažymėjimas. Prokurorų atributai yra prokuroro mantija su simboliu – Lietuvos valstybės herbu, prokuroro pažymėjimas, prokuroro ženklas, garbės ar kiti pasižymėjimo ženklai. Teisėjų atributai yra Lietuvos Respublikos teismų teisėjų valdžios simboliai – mantija ir ženklas – Lietuvos valstybės herbo atvaizdas. Teisėjas taip pat privalo turėti teisėjo pareigas patvirtinantį teisėjo pažymėjimą.</p> <p>Tipinės darbo sąlygos: patalpos, kabinetas.</p> <p>Papildoma informacija: teisininkas savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais teisininko darbus reglamentuojančiais dokumentais. Kvalifikaciją įgijęs asmenys galės dirbti teisininkais teisinės paslaugas teikiančiose įstaigose, įmonėse, organizacijose, teisėjais teismų sistemoje, advokatais advokatų kontorose, prokurorais prokuratūros sistemoje, notarais notarų biuruose.</p>	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Teisės aktų ar jų projektų ir teisinių dokumentų rengimas, teisės normų analizė ir aiškinimas (LTKS VI)	1.1. Kurti teisės aktus ar jų projektus.	Teisės aktų rengimas. Teisėkūra. Teisėkūros subjektai ir principai. Teisėkūros būdai ir rūšys. Teisėkūros juridinė technika. Teisės normos struktūra. Teisės normų klasifikacija. Reikalavimai, keliami teisės aktų formai ir turiniui. Teisės aktų hierarchija.

		Teisės aktų rūšys. Teisės aktų rengimo taisyklės. Teisės aktų priėmimas ir priėmimo tvarka. Teisės aktų galiojimas. Teisės aktų keitimas ir keitimo tvarka. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Teisės aktų sisteminimas ir jo rūšys. Teisės šakos. Teisės aktai, reglamentuojantys atskiras teisės šakas.
	1.2. Rengti teisinius dokumentus.	Nustatytos formos ir turinio teisinių dokumentų rengimas. Dokumentų rūšys. Reikalavimai, keliami dokumento formai ir turiniui. Dokumentų rengimo taisyklės. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka.
	1.3. Teikti siūlymus ir pastabas dėl dokumentų ir teisės aktų normų pakeitimo ir tobulinimo.	Siūlymų ir pastabų dėl teisinių dokumentų ir teisės aktų teikimo tvarka. Teisės aktų priėmimas ir priėmimo tvarka. Teisės aktų galiojimas. Teisės aktų nauja redakcija. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka.
	1.4. Aiškinti teisės aktų normas ir dokumentų nuostatas.	Teisės aiškinimo priežastys. Teisės aiškinimo sąvoka ir stadijos. Teisės aiškinimo būdai. Teisės aiškinimo rūšys. Teisės aiškinimo aktai: sąvoka ir rūšys. Teisės aktų rūšys. Teisės normų rūšys.
2. Vienodos teisinės praktikos formavimas (LTKS VII)	2.1. Analizuoti teisės aktų priimtų sprendimų nuostatas.	Teisės aktai ir jų rūšys. Priimti sprendimai ir jų turinys. Teisės aiškinimas ir aiškinimo būdai. Teisės normos ir jų turinys. Teisės aktų normų analizė ir apibendrinimas. Skirtingos teisinės praktikos analizė ir apibendrinimas.
	2.2. Formuoti vienodą teisinę praktiką.	Vienodos teisinės praktikos formavimas. Subjektai, formuojantys vienodą teisinę praktiką. Vienodos teisinės praktikos pateikimas; pateikimo būdai ir priemonės. Vienodos teisinės praktikos reikšmė sprendžiant teisinius ginčus ir priimant teisinius sprendimus.

<p>3. Teisinių veiksmų atlikimas ir teisinių ginčų sprendimas (LTKS VI)</p>	<p>3.1. Atlikti teisinius veiksmus ir priimti sprendimus dėl teisinių ginčų, taikant teisės aktų normas.</p>	<p>Teisės aktai, reglamentuojantys atskiras teisės šakas. Teisinių veiksmų atlikimo tvarka ir vieta. Atliekamų veiksmų rūšys ir ypatumai. Atliekamų veiksmų subjektai. Teisės aktai, reglamentuojantys atliekamus veiksmus. Sprendimų priėmimo tvarka. Sprendimų priėmimo terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Dokumentų surašymo (užpildymo) tvarka. Dokumentų blankai. Teisės aktai, reglamentuojantys atliekamus veiksmus. Dokumentų surašymo tvarka. Teisės normų įgyvendinimas. Teisės taikymas. Teisės taikymo stadijos ir principai. Atstovavimas. Atstovavimo rūšys.</p>
	<p>3.2. Nustatyta tvarka rinkti reikšmingus duomenis ir juos vertinti.</p>	<p>Teisės aktai, reglamentuojantys duomenų rinkimą. Teisininko etikos laikymasis, renkant duomenis. Reikšmingi duomenys ir jų panaudojimas. Duomenų rinkimo būdai ir tvarka. Leistinumai ir liečiamumas. Įrodymai ir jų rūšys. Įrodymų rinkimo būdai. Įrodymų vertinimas.</p>
	<p>3.3. Spręsti teisinius ginčus.</p>	<p>Teisinių problemų nustatymas, analizė, sprendimas: gebėjimas kvalifikuoti teisinę situaciją ar ginčą bei siūlymas pateikti situacijos (ginčo) šalims situacijos ar ginčo sureguliuavimo būdus ir priemones. Ginčų sprendimo būdai ir tvarka. Ginčų sprendimo terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Apskundimo tvarka ir terminai. Atstovavimas. Atstovavimo rūšys. Teisininko etika ir jos vaidmuo sprendžiant teisinius ginčus.</p>
	<p>3.4. Konsultuoti asmenis ir nustatyta tvarka teikti informaciją asmenims teisiniais klausimais.</p>	<p>Asmenų informavimas teisiniais klausimais. Konsultavimas. Teisinės pagalbos teikimas. Asmenų supažindinimo su dokumentais ir teisės aktais tvarka. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka.</p>

		Teisininko profesinės etikos ypatumai teikiant informaciją asmenims.
4. Teisinių procesų planavimas, organizavimas ir veiklos kokybės užtikrinimas (LTKS VII)	4.1. Planuoti veiklą teisiniuose procesuose.	Teisiniai procesai ir jų sudėtingumo įvertinimas. Planavimo esmė ir kriterijai. Planavimo principų taikymas planuojant veiklą. Planų rūšys. Tolygaus darbo krūvio skaičiavimas. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka.
	4.2. Organizuoti veiklą teisiniuose procesuose.	Teisiniai procesai ir jų sudėtingumo įvertinimas. Veiklos organizavimo pagrindai. Veiklos organizavimo principų taikymas atliekant užduotis. Darbo formų taikymas teisiniuose santykiuose. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Bendradarbiavimas su įstaigomis, įmonėmis, organizacijomis. Keitimosi informacija pagrindai ir tvarka. Teisės aktai, reglamentuojantys informacijos pateikimą. Informacijos pateikimo terminai.
	4.3. Paskirstyti darbus (veiklas) pavaldiems darbuotojams.	Darbo krūvio apskaita. Darbo krūvio paskirstymas ir skaičiavimas. Tolygaus darbo krūvio skaičiavimo metodika. Darbo tolyginimo būdai.
	4.4. Teikti metodinę pagalbą pavaldiems darbuotojams.	Metodinės pagalbos ir patarimų teikimas ir jos vaidmuo veikloje. Rekomendacijų pateikimas dėl veiklos turinio ir formos. Teisininko profesinės etikos principų taikymas ir principų reikšmė.
	4.5. Parengti įstaigos ar padalinio veiklos ataskaitas.	Veiklos ir darbo rezultatų santykis. Veiklos analizė. Darbo rezultatų apibendrinimas. Ataskaitų rengimas. Duomenų, būtinų ataskaitai, analizavimas, apibendrinimas, susisteminimas. Ataskaitų rašymas. Reikalavimai, keliami ataskaitos turiniui ir formai.
	4.6. Kontroliuoti pavaldžių darbuotojų veiklą.	Veiklos kontrolė. Atsiskaitymas. Kontrolės būdai. Veiklos efektyvumas. Veiklos rezultatai.

<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Advokato veikla (LTKS VII)	1.1. Konsultuoti klientus ir parengti teisinius dokumentus.	Asmenų informavimas teisiniais klausimais. Konsultavimas. Teisinės pagalbos teikimas. Asmenų prašymų ir skundų forma ir turinys. Asmenų supažindinimo su dokumentais ir teisės aktais tvarka. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Dokumentų rūšys. Reikalavimai, keliami dokumento formai ir turiniui. Dokumentų rengimo taisyklės. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Teisės šakos. Teisiniai dokumentai. Prašymai ir skundai. Teisinių dokumentų turinys ir reikalavimai teisinių dokumentų turiniui.
	1.2. Rinkti reikalingus duomenis, skirtus teisinėms paslaugoms.	Duomenų iš valstybės ir savivaldybių institucijų, taip pat registru, valstybės informacinių sistemų jų turimos ar tvarkomos ir teisinėms paslaugoms teikti reikalingos informacijos, duomenų ir dokumentų gavimas. Prašymas pateikti duomenis ir jo turinys. Prašymo parengimas nurodant pagrindžiant faktus gauti duomenis. Duomenys, įrodantys prašomų pateikti dokumentų ar jų nuorašų ryšį su teisinių paslaugų teikimu. Teisės aktai, reglamentuojantys duomenų rinkimą. Reikšmingi duomenys ir jų panaudojimas. Duomenų rinkimo būdai ir tvarka. Savarankiškas duomenų rinkimas ir jo ypatumai. Leistinumai ir liečiamumas. Įrodymai ir jų rūšys. Įrodymų rinkimo būdai.
	1.3. Ginti klientus ir atstovauti jiems teisės klausimais sprendžiant ginčus.	Atstovavimas klientams sprendžiant teisinius ginčus tarp asmenų įmonėse, įstaigose, organizacijose. Teisinių problemų nustatymas, analizė, sprendimas: gebėjimas kvalifikuoti teisinę situaciją ar ginčą bei siūlymas pateikti situacijos (ginčo) šalims

		<p>situacijos ar ginčo sureguliuavimo būdus ir priemones. Ginčų sprendimo būdai ir tvarka. Ginčų sprendimo terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Apskundimo tvarka ir terminai. Atstovavimas. Atstovavimo rūšys. Atstovavimo ypatumai ikiteisminio tyrimo ir proceso veiksmuose. Ikiteisminio tyrimo stadija. Ikiteisminio tyrimo subjektai. Prokuroro ir ikiteisminio tyrimo pareigūno įgaliojimai. Ikiteisminio tyrimo teisėjo įgaliojimai. Ikiteisminio tyrimo veiksmai ir jų rūšys. Ikiteisminio tyrimo veiksmų stadijos (etapai). Veiksmų atlikimo tvarka ir taktika. Ikiteisminio tyrimo veiksmų atlikimo eigos ir rezultatų fiksavimas. Teisės turėti gynėją išaiškinimas. Gynėjo dalyvavimas ikiteisminio tyrimo veiksmuose. Atstovo dalyvavimas ikiteisminiame tyrime. Atstovavimo ypatumai teisminėje stadijoje. Teisiamojo posėdžio tvarkos reglamentas. Teisių ir pareigų išaiškinimas. Proceso dalyvių prašymų nagrinėjimas. Prašymų nagrinėjimo tvarka. Įrodymų tyrimas. Dokumentų surašymo tvarka ir turinys. Kaltinamojo (teisiamojo) teisės ir pareigos. Susipažinimas su ginamojo atžvilgiu priimtu nuosprendžiu. Nuosprendžio apskundimas.</p>
	<p>1.4. Rengti teisės aktus ir teikti siūlymus dėl teisės aktų tobulinimo.</p>	<p>Teisėkūros subjektai ir principai. Teisėkūros būdai ir rūšys. Teisėkūros juridinė technika. Teisės normos struktūra. Teisės normų klasifikacija. Reikalavimai, keliami teisės aktų formai ir turiniui. Teisės aktų rūšys. Teisės aktų rengimo taisyklės. Teisės aktų priėmimo tvarka. Teisės aktų galiojimas. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Teisės aktų sisteminimas ir jo rūšys. Teisės</p>

		<p>šakos. Teisės aktai, reglamentuojantys atskiras teisės šakas. Siūlymų dėl teisės aktų projektų rengimo, panaikinimo ar pataisų teikimo tvarka.</p>
<p>2. Notaro veikla (LTKS VII)</p>	<p>2.1. Tvirtinti sandorius ir dokumentus.</p>	<p>Sandoriai. Sandorių samprata ir rūšys. Sandorių formos. Notarinė sandorių forma. Teisinė sandorių registracija. Negaliojantys sandoriai. Teisnumas. Veiksnumas. Tvirtinamasis įrašas. Notaro profesinė etika ir jos reikšmė notaro veikloje. Pagalbos priimant sprendimus sutarties tvirtinimas. Išankstinio nurodymo registravimas. Išankstinio nurodymo turinys. Išankstinio nurodymo įsigaliojimas. Išankstinio nurodymo papildymas, pakeitimas, panaikinimas. Dokumentų legalizavimo ir tvirtinimo pažymos (<i>Apostille</i>) parengimas ir išdavimas. Dokumento legalizavimas. Dokumentų tvirtinimas pažyma. Legalizuojami ir pažyma tvirtinami dokumentai. Tvirtinimo procedūra. Tvirtinamų pažyma (<i>Apostille</i>) dokumentų registravimas.</p>
	<p>2.2. Išduoti įvairių rūšių juridinius faktus patvirtinančius liudijimus ir tvirtinti faktus.</p>	<p>Nuosavybės teisės įgijimo pagrindai. Paveldėjimo samprata. Paveldėjimo pagrindai. Įpėdiniai. Paveldėjimas pagal įstatymą. Paveldėjimas pagal testamentą. Privalomoji palikimo dalis. Testamentų rūšys. Asmeninis testamentas. Testamentų registras. Testamento panaikinimas, papildymas ir pakeitimas. Palikimo apyrašas. Palikimo priėmimas. Pareiškimas dėl palikimo priėmimo (atsisakymo). Paveldėjimo bylos užvedimas. Paveldėjimo teisės liudijimas. Paveldėjimo teisės liudijimų išdavimas. Nuosavybės į dalį sutuoktinių bendro turto liudijimus išdavimas. Santuokos institutas. Nuosavybės teisės įgijimo</p>

		<p>pagrindai. Bendroji sutuoktinių nuosavybė. Asmeninė sutuoktinių nuosavybė. Bendro turto dalys. Rašytinis pareiškimas pergyvenusiajam sutuoktiniui dėl pusės bendro turto, įgyto santuokos metu. Mirusiojo sutuoktinio dalį nustatantis liudijimas. Dokumentų nuorašų ir jų išrašų, taip pat parašo dokumentuose tikrumą liudijimas. Dokumento turinys ir rekvizitai. Originalaus dokumento turinio identiškumas. Dokumento nuorašas. Dokumento nuorašo ar išrašo turinio atitikimas originalaus dokumento ar jo dalies turiniui. Dokumento turinys ir rekvizitai. Parašas. Parašo tikrumas. Parašo pavyzdys. Asmenų parašų dokumentuose notarinis liudijimas. Dokumentų vertimo iš vienos kalbos į kitą tikrumą liudijimas. Originalaus dokumento teksto turinys ir rekvizitai. Vertimas. Išversto dokumento teksto turinys. Notarinis liudijimas. Dokumentų pateikimo laiką ar faktą, kad fizinis asmuo yra gyvas ir yra tam tikroje vietovėje, liudijimas. Dokumentų pateikimo laikas. Juridinis faktas. Fizinio asmens pareiškimas patvirtinti, kad jis yra gyvas ir yra tam tikroje vietovėje. Fizinio asmens buvimo vieta. Dokumentų dėl juridinių asmenų registrai pateikiamų duomenų tikrumo ir juridinio asmens registravimo, juridinių asmenų steigimo dokumentų atitikimo įstatymų reikalavimams surašymas ir tvirtinimas. Juridinio asmens sąvoka. Juridinio asmens steigimo dokumentai. Juridinio asmens steigimo tvarka. Juridinių asmenų registravimas. Juridinių asmenų registras. Juridinių asmenų registro nuostatai. Juridinių asmenų steigimo dokumentų atitikimas</p>
--	--	--

		<p>įstatymų reikalavimams. Dokumentų legalizavimo ir tvirtinimo pažyma (<i>Apostille</i>) tvarkos aprašas. Vienu fizinių ir juridinių asmenų pareiškimų kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims perdavimas. Pareiškimas. Pareiškimo perdavimas adresatui. Pranešimo gavimas. Į pareiškimą gautas atsakymas ir jo turinys.</p>
	<p>2.3. Priimti saugoti oficialiesiems testamentams prilyginamus testamentus ir asmeninius testamentus ir pinigines sumas.</p>	<p>Testatorius. Testamentų rūšys. Oficialieji testamentai. Asmeniniai testamentai. Testamentų turinys. Testamentų registras. Testamentų perdavimas saugoti. Testamentų panaikinimas, papildymas ir pakeitimas. Depozitinė sąskaita. Skolininko prašymas. Kreditoriaus prašymas. Depozitinės sumos išmokėjimas.</p>
	<p>2.4. Surašyti protestus ir protestuoti vekselius ir čekius.</p>	<p>Jūrinių protestų priėmimas. Lietuvos Respublikos prekybinės laivybos įstatymas. Lietuvos uostas. Užsienio valstybės uostas. Laivo atplaukimo į uostą momentas. Laivo kapitonas. Laivo žurnalas. Uosto kapitono pažyma. Laivo avarija. Kroviniui ar laivui padaryta žala. Jūrinio protesto aktas. Pareiškimas dėl jūrinio protesto akto surašymo ir jo pateikimas. Jūrinio protesto turinys, surašymo tvarka. Oficialūs rašytiniai įrodymai. Vekselis. Įsakomieji ir paprastieji vekseliai. Čekis. Vekselių ir čekių protestavimo taisyklės. Prašymas informuoti protestą. Vekselių ir čekių protestų informinimas. Protesto aktas. Protestas dėl atsisakymo apmokėti čekį. Protestas dėl atsisakymo akceptuoti įsakomąjį vekselį. Protestas dėl akcepto datos nenurodymo įsakomajame vekselyje. Protestą dėl atsisakymo vizuoti paprastąjį vekselį ir nurodyti vizos data. Protestas dėl</p>

		atsisakymo apmokėti vekselį. Užprotestuotų vekselių viešas registras.
	2.5. Atlikti vykdomuosius įrašus.	Vykdomųjų įrašų pagal notarine forma patvirtintus sandorius, iš kurių atsiranda piniginės prievolės atlikimas. Sandoriai. Sandorių samprata ir rūšys. Sandorių formos. Notarinė sandorių forma. Vykdomųjų įrašų pagal notarine forma patvirtintus sandorius, iš kurių atsiranda piniginės prievolės, atlikimo tvarkos aprašas. Vykdomieji įrašai užprotestuotuose arba neprotestuotuose vekseliuose ir čekiuose. Vekselis. Užprotestuoti ir neužprotestuoti vekseliai. Čekis. Vekselių ir čekių protestavimo taisyklės. Asmens rašytinis prašymas išieškoti pinigus iš skolininko. Vykdomasis įrašas. Vykdomųjų įrašų atlikimas. Vykdomojo įrašo išdavimas.
	2.6. Atlikti mediaciją.	Civilinis ginčo sprendimas. Ginčo šalys ir jų teisės ir pareigos. Mediacija. Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymas. Taikinimo tarpininkų skyrimo procedūros išmanymas. Taikinamojo tarpininkavimo vykdymas. Taikinimo procedūra. Taikinamojo tarpininkavimo pabaiga. Taikos sutarties sudarymo procedūros išmanymas. Notaro profesinės etikos principų taikymas ir vaidmuo mediacijoje.
3. Prokuroro veikla (LTKS VII)	3.1. Organizuoti ikiteisminį tyrimą ir jam vadovauti.	Pavedimas ikiteisminio tyrimo įstaigai atlikti ikiteisminį tyrimą. Ikiteisminio tyrimo subjektų įgaliojimai. Ikiteisminio tyrimo įstaigos. Ikiteisminio tyrimo pradžia. Prokuroro veiksmai pradedant ikiteisminį tyrimą. Ikiteisminio tyrimo pareigūnų veiksmai pradedant ikiteisminį tyrimą. Rekomendacijų dėl ikiteisminio tyrimo organizavimo ir vadovavimo jam nuostatų

		<p>išmanymas ir taikymas. Rekomendacijų dėl ikiteisminio tyrimo pradžios ir jos registravimo tvarkos nuostatų išmanymas ir taikymas. Prokuroro profesinė etika ir jos nuostatų taikymas. Ikiteisminio tyrimo plano sudarymas. Pavedimas tyrėjui sudaryti ikiteisminį tyrimą atliekančiam pareigūnui. Ikiteisminio tyrimo planavimas. Planavimo rūšių ir planų sudarymo principų išmanymas. Ikiteisminio tyrimo planas ir jo struktūrinės dalys. Atskaitomybė už plane numatytų veiksmų įgyvendinimą. Rekomendacijos dėl ikiteisminio tyrimo organizavimo ir vadovavimo jam. Ikiteisminio tyrimo pareigūnų teisės ir pareigos. Prokuroro įgaliojimai atliekant ikiteisminį tyrimą. Pavedimai ir nurodymai ikiteisminiame tyrime. Atskirieji pavedimai. Pavedimų ir nurodymų vykdymas. Rekomendacijos dėl ikiteisminio tyrimo organizavimo ir vadovavimo jam. Ikiteisminio tyrimo grupės sudarymas. Bylos sudėtingumas ir apimtis. Ikiteisminio tyrimo grupės sudarymas. Nutarimas sudaryti ikiteisminio tyrimo grupę. Rekomendacijų dėl tarptautinių bendrų (jungtinių) tyrimo grupių sudarymo ir veiklos nuostatų išmanymas ir taikymas. Kreipimasis į ikiteisminio tyrimo teisėją dėl ikiteisminio tyrimo veiksmų atlikimo. Ikiteisminio tyrimo teisėjo įgaliojimai. Pareiškimas dėl ikiteisminio tyrimo ar kitų proceso veiksmų atlikimo. Sprendimų dėl tyrimo sujungimų ir atskyrimų, dėl tyrimų sustabdymo ir nutrauktų ikiteisminių tyrimų atnaujinimo, dėl tyrimo užbaigimo įstatymo numatytais pagrindais priėmimas. Ikiteisminio tyrimo sustabdymas.</p>
--	--	--

		<p>Ikiteisminio tyrimo nutraukimo atvejai ir tvarka. Nutarimas nutraukti ikiteisminį tyrimą. Nutraukto ikiteisminio tyrimo atnaujinimo tvarka. Ikiteisminio tyrimo pabaiga. Kaltinamasis aktas ir jo turinys. Kaltinamojo akto perdavimas teismui. Supaprastintas procesas. Teismo baudžiamasis įsakymas. Pagreitintas procesas.</p>
	<p>3.2. Atlikti ikiteisminio tyrimo ar proceso veiksmus.</p>	<p>Prokuroro įgaliojimai atliekant ikiteisminį tyrimą. Ikiteisminio tyrimo veiksmai ir jų rūšys. Ikiteisminio tyrimo veiksmų stadijos (etapai). Veiksmų atlikimo tvarka. Ikiteisminio tyrimo veiksmų atlikimo eigos ir rezultatų fiksavimas. Procesinių prievartos priemonių rūšys. Procesinių prievartos priemonių skyrimo tvarka ir pagrindai. Prokuroro profesinės etikos principų taikymas.</p>
	<p>3.3. Kontroliuoti ikiteisminio tyrimo pareigūnų veiklą.</p>	<p>Ikiteisminio tyrimo medžiagos susipažinti pateikimas. Baudžiamojo proceso kodekso paskirtis. Ikiteisminio tyrimo subjektai. Ikiteisminio tyrimo įstaigos. Ikiteisminio tyrimo organizavimas. Prokuroro įgaliojimai atliekant ikiteisminį tyrimą. Ikiteisminio tyrimo pradžia. Pranešimas apie pradėtą ikiteisminį tyrimą. Ikiteisminio tyrimo eiga. Pranešimas apie ikiteisminio tyrimo eigą. Ikiteisminio tyrimo pareigūnų teisės ir pareigos. Rekomendacijų dėl ikiteisminio tyrimo organizavimo ir vadovavimo jam nuostatų išmanymas ir taikymas. Ikiteisminio tyrimo terminų kontrolės tvarkos aprašo nuostatų išmanymas ir taikymas. Ikiteisminio tyrimo ar atskirų veiksmų terminų nustatymas ir pranešimų apie ikiteisminio tyrimo eigą pateikimo periodiškumas.</p>

		<p>Skundų dėl ikiteisminio tyrimo pareigūnų veiksmų ir esant būtinumui nušalinti ikiteisminio tyrimo pareigūnus nagrinėjimas. Nušalinimo teisė. Nušalinimo pagrindas. Nušalinimas ikiteisminio tyrimo metu. Ikiteisminio tyrimo pareigūno nušalinimas. Ikiteisminio tyrimo pareigūno proceso veiksmų ir nutarimų apskundimas. Skundų dėl ikiteisminio tyrimo pareigūno išsprendimas. Reagavimo raštai. Ikiteisminio tyrimo trūkumų pateikimas. Reikalavimas ištaisyti trūkumus. Ikiteisminio tyrimo pareigūno teisės ir pareigos. Ikiteisminio tyrimo padalinio vadovas ir jo įgaliojimai. Prokuroro įgaliojimai atliekant ikiteisminį tyrimą. Ikiteisminio tyrimo trūkumai. Baudžiamojo proceso pažeidimai. Pagrindai reagavimo raštui. Drausmės bylos iškėlimo pagrindai. Skatinimas. Rekomendacijos dėl ikiteisminio tyrimo organizavimo ir vadovavimo jam.</p>
	<p>3.4. Palaikyti valstybinį kaltinimą baudžiamosiose bylose.</p>	<p>Dalyvavimas parengiamojoje teisiamojo posėdžio dalyje. Prokuroro teisės ir pareigos parengiamojoje teisiamojo posėdžio dalyje. Prokuroro susipažinimas su papildoma bylos medžiaga. Prašymų pateikimas. Kaltinime nurodytos veikos esminių faktinių aplinkybių ir jos kvalifikavimo pakeitimas teisme. Kaltinimo pakeitimas ir kaltinimo atsisakymas. Bylos nagrinėjimas teisme. Įrodymų tyrimas. Įrodymų tyrimo pradžia. Kaltinamojo akto paskelbimas. Klausimų uždavimas teisiamojo posėdžio metu. Prokuroro teisė pateikti papildomus įrodymus. Baigiamosios kalbos. Prokuroro baigiamoji kalba.</p>

	<p>3.5. Pateikti nuosprendį vykdymui ir kontroliuoti jo vykdymą.</p>	<p>Nuosprendžių priėmimas. Teisė apskųsti teismo nuosprendį apeliacine tvarka. Apeliacinis skundas. Nuosprendžio apskundimo tvarka ir terminai. Apeliacinio skundo padavimo pasekmės. Pranešimai apie paduotus apeliacinius skundus. Apeliacinis procesas. Nuosprendžio vykdymas. Kasacinis skundas. Bylų procesas kasacinės instancijos teisme. Nuosprendžio vykdymas. Bausmės rūšys. Bausmės keitimas. Bauda. Baudos išieškojimo procedūra. Laikinosios nuosavybės apribojimo priemonės. Žalos atlyginimas. Nuteistojo prašymas paleisti nuo likusios bausmės atlikimo. Išteisinamasis teismo nuosprendis. Įrodymai. Įrodymų vertinimas. Baudžiamojo proceso pažeidimai. Klaidų analizė ir apibendrinimas. Praktikos formavimas.</p>
	<p>3.6. Koordinuoti ikiteisminio tyrimo įstaigų veiksmus.</p>	<p>Ikiteisminio tyrimo pareigūnų teisės ir pareigos. Prokuroro įgaliojimai atliekant ikiteisminį tyrimą. Bylos sudėtingumas ir apimtis. Ikiteisminio tyrimo grupės sudarymas iš kelių ikiteisminio tyrimo įstaigų pareigūnų. Tyrimo grupės sudėtis. Tyrimo grupės vadovas. Nutarimas sudaryti ikiteisminio tyrimo grupę. Rekomendacijos dėl ikiteisminio tyrimo organizavimo ir vadovavimo jam. Rekomendacijos dėl tarptautinių bendrų (jungtinių) tyrimo grupių sudarymo ir veiklos. Reikšmingos ikiteisminiam tyrimui informacijos iš ikiteisminio tyrimo įstaigų, kitų įstaigų, įmonių ar organizacijų gavimas. Bendradarbiavimo ypatumai ikiteisminiame tyrime. Bendradarbiavimo rūšys, formos ir tvarka. Informacijos pateikimo tvarka. Rekomendacijos dėl ikiteisminio tyrimo pradžios ir jos</p>

		<p>registravimo tvarkos. Rekomendacijos dėl ikiteisminio tyrimo organizavimo ir vadovavimo jam. Ikiteisminio tyrimo įstaigų ir kitų kompetentingų institucijų koordinacinių susirinkimų organizavimas. Nusikalstamų veikų tyrimo taktika ir metodika. Reikšmingos informacijos analizė ir keitimasis. Ikiteisminio tyrimo praktika tiriant atskirų rūšių nusikalstamas veikas. Gerosios praktikos pavyzdžiai. Atskirų rūšių nusikalstamų veikų tyrimo veiklos algoritmai (modeliai).</p>
	<p>3.7. Ginti viešąjį interesą.</p>	<p>Prokuratūroje gautų asmenų prašymų, skundų nagrinėjimas arba inicijuotas tyrimas dėl galimai pažeisto viešojo intereso gynimo ir sprendimo priėmimas. Asmenų skundų dėl prokurorų sprendimų, kuriais buvo atsisakyta ginti viešąjį interesą, nagrinėjimas. Rekomendacijų dėl viešojo intereso gynimo nuostatų išmanymas ir taikymas. Teisės akto pažeidimo, kuriuo pažeidžiamos asmens, visuomenės, valstybės teisės ir teisėti interesai, nustatymo pagrindai. Prašymo nagrinėjimo terminas. Tarnybinis pranešimas apie prokuroro inicijuojamą tyrimą. Prokuroro priimami sprendimai. Reikalavimas iš valstybės ar savivaldybių institucijų jų veiklos srityje spręsti dėl priemonių teisės pažeidimams pašalinti taikymo. Nutarimas įspėti valstybės pareigūną, valstybės tarnautoją ar jiems prilygintą asmenį, kad nedarytų teisės pažeidimų. Nutarimas dėl reikalavimo atlikti valstybės pareigūno, valstybės tarnautojo ar jiems prilyginto asmens veiklos tarnybinį patikrinimą ir siūlymo patraukti juos drausminėn ar tarnybinėn atsakomybėn.</p>

		<p>Rekomendacijų dėl viešojo intereso gynimo nuostatų išmanymas ir taikymas. Prokuroro teisės kreiptis į teismą ginant viešąjį interesą. Teisės akto pažeidimo, kuriuo pažeidžiamos asmens, visuomenės, valstybės teisės ir teisėti interesai, nustatymo pagrindai. Prokuroro ieškinys, pareiškimas, prašymas. Asmenų skundų, prašymų dėl fizinių asmenų išskeldinimo iš gyvenamųjų patalpų nagrinėjimas, išskeldinimo sankcionavimas. Teisės akto pažeidimo, kuriuo pažeidžiamos asmens, visuomenės, valstybės teisės ir teisėti interesai, nustatymo pagrindai. Prašymo nagrinėjimo terminas. Tarnybinis pranešimas apie prokuroro inicijuojamą tyrimą. Prokuroro priimami sprendimai. Nutarimas dėl fizinių asmenų išskeldinimo iš gyvenamųjų patalpų. Prokurorų ir teismų praktikos dėl viešojo intereso gynimo priemonių taikymo analizė ir apibendrinimas. Teismų praktika viešojo intereso gynimo srityje. Teisės akto pažeidimo, kuriuo pažeidžiamos asmens, visuomenės, valstybės teisės ir teisėti interesai, nustatymo pagrindai.</p>
	3.8. Nagrinėti asmenų prašymus ir skundus.	<p>Asmenų prašymų ir skundų pateikimo ir jų nagrinėjimo tvarka ir terminai. Asmenų informavimas apie priimtą sprendimą. Priimtų sprendimų apskundimas. Rekomendacijų dėl ikiteisminio tyrimo pradžios ir jos registravimo tvarkos nuostatų išmanymas.</p>
	3.9. Rengti ir tvirtinti teisės aktus, teikti siūlymus dėl jų tobulinimo.	<p>Siūlymų dėl teisės aktų projektų rengimo, panaikinimo ar pataisų teikimo tvarka. Teisėkūra. Teisėkūros subjektai ir principai. Teisėkūros būdai ir rūšys. Teisėkūros juridinė technika. Teisės normos struktūra. Teisės</p>

		<p>normų klasifikacija. Reikalavimai, keliami teisės aktų formai ir turiniui. Teisės aktų rūšys. Teisės aktų rengimo taisyklės. Teisės aktų priėmimo tvarka. Teisės aktų galiojimas. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Teisės aktų sisteminimas ir jo rūšys. Teisės aktai, reglamentuojantys atskiras teisės šakas. Nacionalinės ir tarptautinės nusikalstamų veikų prevencijos programos ir jų įgyvendinimas. Priemonių planų sudarymas įgyvendinant prevencijos programas, planuojamų priemonių rūšys, terminai ir vykdytojai. Atskaitomybė už nacionalinių ir tarptautinių nusikalstamų veikų prevencijos programų įgyvendinimo rezultatus.</p>
	<p>3.10. Organizuoti padalinių veiklą.</p>	<p>Darbo krūvio paskirstymas pavaldiems darbuotojams. Tolygus darbo krūvis ir jo skaičiavimas. Bylų ypatumai ir jų specializacija. Padalinio veiklos ypatumai. Padalinio veiklos krūvis. Prokuroro veiklos ypatumai. Prokuroro darbo krūvis. Metodinės pagalbos teikimas. Rekomendacijų dėl teisės normų taikymo nuostatų taikymas. Geroji patirtis ikiteisminėje ir teisminėje praktikoje. Teisės saugos bendradarbiavimo stiprinimas gerinant veiklos rezultatus. Ikiteisminės ir teisminės praktikos formavimas. Prokuroro etika, etikos principų taikymas ir etikos nuostatų stiprinimas. Padalinių veiklos ataskaitos rengimas. Veiklos rezultatai ir jų vertinimas. Veiklos ataskaitos forma ir turinys. Padalinio veiklos ataskaita. Padalinio veiklos atskaitomybė. Veiklos efektyvinimas. Padalinio veiklos kontrolė. Pavaldaus prokuroro veiklos kontrolė. Veiklos kontrolės tikslai ir būdai. Atskaitomybė.</p>

4. Teisėjo veikla (LTKS VII)	4.1. Nagrinėti bylas.	<p>Baudžiamųjų, civilinių, administracinių teisės pažeidimų bylų, taip pat bylų dėl skundų (prašymų) dėl viešojo ir vidinio administravimo subjektų priimtų administracinių aktų bei veiksmų, taip pat hipotekos teisėjų kompetencijai priskirtų bylų bei su sprendimų ir nuosprendžių vykdymu susijusių bylų nagrinėjimas ir sprendimų priėmimas. Bylos parengimas nagrinėti teisme. Darbo organizavimo ir planavimo principai. Turimo darbo krūvio įvertinimas. LR baudžiamojo proceso kodekso reikalavimai, numatyti rengiantis bylos nagrinėjimui. Bylos medžiaga. Bylos aplinkybės. Nutartis dėl tolimesnės bylos eigos. Bylos parengimo nagrinėti teisme metu priimamų nutarčių rūšys. Teisingumas. Bylos perdavimo ir nagrinėjimo teisiamejame posėdyje pradžios terminai. Teismo posėdžio organizavimas. Teismo posėdžio datų numatymas. Proceso dalyvių šaukimas į teismo posėdį. Šaukimo į teisiamejį posėdį tvarka. Šaukimo turinys. Proceso dalyvių prašymų nagrinėjimas. Prašymų nagrinėjimo tvarka. Galimų sprendimų išnagrinėjus prašymą rūšys. Dokumentų surašymo tvarka ir turinys. Teisėjo profesinė etika ir etikos nuostatų taikymas. Parengiamojo teismo posėdžio organizavimas. Nagrinėjimo teisme ribų numatymas. Informacijos dėl nagrinėjamos bylos pristatymas. Teisiamejo posėdžio tvarkos reglamentas. Garso ir vaizdo įrašymo priemonių naudojimo teisiamejame posėdyje tvarka. Kaltinamojo asmenybės nustatymas. Teismo sudėties paskelbimas. Teisių ir pareigų išaiškinimas. Įrodymai ir jų</p>
------------------------------	-----------------------	--

		<p>tyrimas. Liudytojų prisaikdinimas. Proceso dalyvių apklausos. Apklauskos tvarka. Išklauskymas proceso dalyvių parodymų, paaiškinimų ir pareiškimų. Klausimų uždavimas proceso dalyviams. Duotų ikiteisminio tyrimo metu parodymų perskaitymas. Proceso veiksmų atlikimas. Dokumentų perskaitymas ir daiktinių įrodymų apžiūra. Įrodymų tyrimo pradžia. Įrodymų tyrimo tvarka. Sutrumpintas įrodymų tyrimas. Įrodymų tyrimo teisme pabaiga. Bendravimo su proceso dalyviais pagrindai. Teisiamajame posėdyje dalyvaujančių prokuroro, nukentėjusiojo arba jo atstovo, civilinio ieškovo, civilinio atsakovo arba jų atstovų, gynėjo arba gynėjo neturinčio kaltinamojo baigiamosios kalbos. Kaltinamojo paskutinio žodžio išsakymai. Įrodymų tyrimo teisme atnaujinimas. Pranešimas apie nuosprendžio paskelbimo laiką ir vietą. Sprendimo ar nuosprendžio surašymas išnagrinėtoje byloje. Sprendimo ar nuosprendžio struktūrai keliami reikalavimai. Sprendimo ar nuosprendžio paskelbimas. Sprendimo ar nuosprendžio pagarsinimas. Sprendimo ar nuosprendžio paskelbimo tvarka. Nagrinėjimo teisme dalyviams sprendimo ar nuosprendžio apskundimo tvarkos ir terminų išaiškinimas. Kaltinamajam paskirtų bausmių vykdymo ypatumų išaiškinimas. Sprendimo ar nuosprendžio nuorašo įteikimas proceso dalyviams.</p>
	<p>4.2. Sankcionuoti procesines priemones ir atlikti ikiteisminio tyrimo ir kitus proceso veiksmus.</p>	<p>Ikiteisminio tyrimo teisėjo įgaliojimai. Procesinių prievartos priemonių skyrimas ir sankcionavimas. Procesinių prievartos priemonių rūšys ir jų ypatumai. BPK numatyti terminai,</p>

		<p>taikomi atskiroms procesinių prievartos priemonių rūšims. Procesinių prievartos priemonių skyrimo pagrindai ir tvarka. Kardomųjų priemonių samprata. Kardomųjų priemonių rūšys ir jų skyrimo tvarka ir ypatumai. Suėmimo kaip griežčiausios kardomosios priemonės skyrimo ypatumai. Suėmimo terminai. Liudytojų, nukentėjusiųjų, įtariamųjų prisaikdinimas. Reikalavimai liudytojo priesaikai. Ikiteisminio tyrimo veiksmi. Reikalavimai liudytojų ir nukentėjusiųjų apklausai. Reikalavimai įtariamąjo apklausai. Pasirengimas apklausai. Liudytojo ir nukentėjusiojo apklausų taktika. Apklausų fiksavimas. Įtariamąjo apklausos taktika. Liudytojo apklausos protokolas. Sprendimų nutraukti ikiteisminį tyrimą priėmimas. Ikiteisminio tyrimo nutraukimo atvejai. Ikiteisminio tyrimo nutraukimo tvarka. Nutarimų nutraukti ikiteisminį tyrimą turinys ir tvarka. Prokurorų nutarimų nutraukti ir atnaujinti ikiteisminį tyrimą tvirtinimas. Prokuroro įgaliojimai. Ikiteisminio tyrimo nutraukimo atvejai. Nutarimas nutraukti ikiteisminį tyrimą. Nutarimų nutraukti ikiteisminį tyrimą ir atnaujinti ikiteisminį tyrimą tvirtinimo tvarka. Procesu dalyvių skundų dėl pareigūnų ir prokurorų veiksmų nagrinėjimas. Procesu dalyvių skundai ir prašymai. Skundų ir prašymų padavimo tvarka. Skundų ir prašymų turinys. Procesu dalyvių skundų nagrinėjimo tvarka ir terminai.</p>
	<p>4.3. Nagrinėti prašymus dėl užsienio valstybių ir tarptautinių teismų bei arbitražo sprendimų pripažinimo ir vykdymo Lietuvoje.</p>	<p>Prašymų dėl užsienio teismų ir arbitražų sprendimų civilinėse bylose pripažinimo ir (arba) leidimo vykdyti Lietuvos Respublikoje nagrinėjimas. Užsienio teismų (arbitražų)</p>

		<p>sprendimų pripažinimo sąlygos. Tarptautinės sutartys. Kreipimasis dėl sprendimo pripažinimo. Pareiškėjas. Pareiškėjo atstovas. Prašymas dėl užsienio teismo arba arbitražo sprendimo civilinėje byloje pripažinimo (atsisakymo pripažinti) ir (arba) leidimo vykdyti Lietuvos Respublikoje. Europos Sąjungos valstybės narės teismo sprendimas. Bylos dėl užsienio teismo sprendimo pripažinimo nagrinėjimas. Sprendimų dėl prašymų dėl užsienio teismų ir arbitražų sprendimų civilinėse bylose pripažinimo ir (arba) leidimo vykdyti Lietuvos Respublikoje priėmimas. Nutartis pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje. Kiti sprendimai. Nutartis pripažinti Lietuvos Respublikoje. Sprendimas leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje. Sprendimas atsisakyti pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje. Sprendimas prašymą dėl užsienio teismo (arbitražo) sprendimo pripažinimo ir (arba) leidimo vykdyti Lietuvos Respublikoje patenkinti iš dalies (pripažinti ir (arba) leisti vykdyti tik dalį užsienio teismo (arbitražo) sprendimo ir pan.). Nutartis prašymą palikti nenagrinėtą. Nutartis nutraukti bylą. Užsienio teismų (arbitražų) sprendimų pripažinimo teisinė reikšmė.</p>
	<p>4.4. Rengti teisės aktus, rengti ir įgyvendinti nacionalines ar tarptautines nusikalstamų veikų prevencijos programas.</p>	<p>Siūlymų dėl teisės aktų projektų rengimo, panaikinimo ar pataisų pateikimas. Teisėkūra. Teisės aktų rengimas. Teisėkūros subjektai ir principai. Teisėkūros būdai ir rūšys. Teisėkūros juridinė technika. Teisės normų klasifikacija. Reikalavimai, keliami teisės aktų formai ir turiniui. Teisės aktų rūšys. Teisės aktų rengimo taisyklės. Teisės aktų priėmimo tvarka. Teisės aktų</p>

		galiojimas. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Teisės aktų sisteminimas ir jo rūšys. Nacionalinės ir tarptautinės nusikalstamų veikų prevencijos programų rengimas. Programų įgyvendinimas. Priemonių planų sudarymas įgyvendinant prevencijos programas, planuojamų priemonių rūšys, terminai ir vykdytojai. Atskaitomybė už nacionalinių ir tarptautinių nusikalstamų veikų prevencijos programų įgyvendinimo rezultatus.
	4.5. Vertinti įstatymų ir kitų teisės aktų atitikimą Lietuvos Respublikos Konstitucijai.	Teisės akto konstitucingumo ištyrimas. Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo įgaliojimai. Prašymai ir jų priėmimo tvarka. Prašymų nagrinėjimo tvarka. Teisės akto atitikimas Konstitucijai. Konstitucinio Teismo išvados. Rinkimų įstatymai per Respublikos Prezidento ar Seimo narių rinkimus ir jų pažeidimas. Respublikos Prezidento sveikatos būklė ir leidimas jam ir toliau eiti pareigas. Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys ir jų atitikimas Konstitucijai. Seimo narių ir valstybės pareigūnų, kuriems pradėta apkaltos byla, konkretūs veiksmų atitikimas Konstitucijai.
	4.6. Formuoti vienodą teisminę praktiką taikant įstatymus ir kitus teisės aktus.	Teismų praktikos formavimas. Teismų sprendimų analizė. Teisės aiškinimas. Teismai, aiškinantys teisės aktus. Teisės aiškinimo būdai. Vienodos teismų praktikos formavimas. Lietuvos Respublikos Aukščiausiojo teismo įgaliojimai. Lietuvos Vyriausiojo administracinio teismo įgaliojimai. Bendrosios kompetencijos teismų praktika aiškinant ir taikant įstatymus ir kitus teisės aktus. Administracinių teismų praktika aiškinant ir taikant įstatymus ir kitus teisės aktus.

	4.7. Organizuoti darbą padaliniuose.	Tolygus darbo krūvis ir jo paskirstymas. Bylų specializacija. Teisėjo veiklos ypatumai. Padalinio veiklos ypatumai. Padalinio veiklos krūvio skaičiavimas. Teisėjo darbo krūvio apskaita. Metodinė pagalba ir jos vaidmuo veikloje. Rekomendacijos dėl teisės normų taikymo. Gerosios patirties sklaida ikiteisminėje ir teisminėje praktikoje. Teisėsaugos institucijų stiprinimas gerinant teisminę ir ikiteisminę praktiką. Teisminės ir ikiteisminės ir praktikos formavimas. Profesinė teisėjų etika ir jos reikšmė įgyvendinant teisingumą. Profesinės teisėjų etikos principų taikymas ir etikos nuostatų stiprinimas. Institucijos ir jos padalinių veiklos ataskaitų rengimas. Veiklos rezultatai. Veiklos ataskaitos forma ir turinys. Padalinio veiklos ataskaita. Padalinio veiklos atskaitomybė. Veiklos efektyvinimas ir efektyvinimo galimybės. Padalinio darbo kontrolė. Teisėjo darbo kontrolė. Darbo kontrolės tikslai ir būdai.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Aukštasis teisės studijų krypties išsilavinimas, magistro kvalifikacinis laipsnis.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Advokatas privalo: turėti ne žemesnį kaip aukštąjį universitetinį teisės studijų krypties išsilavinimą ir būti įgijęs teisės bakalauro ir teisės magistro ar teisininko profesinį kvalifikacinį laipsnį; turėti ne mažesnį kaip penkerių metų teisinio darbo stažą arba atlikti ne trumpesnę kaip dvejų metų advokato padėjėjo praktiką; išlaikyti advokatų kvalifikacinį egzaminą. Kvalifikaciniai reikalavimai advokatui numatyti Lietuvos Respublikos advokatūros įstatyme. Notaras privalo: turėti aukštąjį universitetinį teisės studijų krypties išsilavinimą ir būti įgijęs teisės bakalauro ir teisės magistro ar teisininko profesinį kvalifikacinį laipsnį; turėti ne mažiau kaip dvejų metų kandidato į notarus (asesoriaus) stažą ir būti išlaikęs notaro kvalifikacinį egzaminą arba turėti teisės	

	<p>krypties socialinių mokslų daktaro ar habilituoto daktaro, turėti ne mažesnę kaip penkerių metų pedagoginio ar mokslinio darbo stažą ir būti atlikęs ne trumpesnę kaip šešių mėnesių notaro praktiką, arba turėti ne mažesnę kaip penkerių metų teisinio darbo stažą, būti išlaikęs notaro kvalifikacinį egzaminą ir būti atlikęs ne trumpesnę kaip šešių mėnesių notaro praktiką; laimėti viešą konkursą eiti notaro pareigas. Kvalifikaciniai reikalavimai notarui numatyti Lietuvos Respublikos notariato įstatyme.</p> <p>Prokuroras privalo: turėti aukštąjį universitetinį teisės studijų krypties išsilavinimą ir būti įgijęs teisės bakalauro ir teisės magistro ar teisininko profesinį kvalifikacinį laipsnį; turėti trejų metų teisinio darbo stažą; išlaikyti pretendentų į prokurorus egzaminą. Kvalifikaciniai reikalavimai prokurorui numatyti Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatyme.</p> <p>Teisėjas privalo: turėti aukštąjį universitetinį teisės studijų krypties išsilavinimą ir būti įgijęs teisės bakalauro ir teisės magistro ar teisininko profesinį kvalifikacinį laipsnį; turėti reikiamą teisinio darbo stažą; būti išlaikęs pretendento į teisėjus egzaminus. Kvalifikaciniai reikalavimai teisėjui numatyti Lietuvos Respublikos teismų įstatyme.</p>
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas teisės aktų nustatyta tvarka.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

19. Kvalifikacijos pavadinimas: viešojo administravimo specialistas, LTKS VII

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	<p>Veiklos objektas: viešojo administravimo veikla.</p> <p>Tipinės darbo priemonės: kompiuteris, telefonas, internetas, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų bei ES institucijų informacinės sistemos ir registrai, įvairios techninės priemonės, reikalingos pavestoms funkcijoms atlikti.</p> <p>Tipinės darbo sąlygos: individualus ir komandinis darbo pobūdis, darbas viešojo administravimo įstaigos patalpose, darbas asmenų aptarnavimo vietoje, darbas kontroliuojamame ar prižiūrimame subjekte (jei yra nustatyta pagal įgaliojimus).</p> <p>Papildoma informacija: viešojo administravimo specialistas savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, Europos Sąjungos teisės aktuose, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose viešojo administravimo veiklą, nustatytais reikalavimais. Kvalifikaciją įgijęs asmenys galės dirbti valstybės ar savivaldybių institucijose ir įstaigose, valstybių ir savivaldybių įmonėse, viešosiose įstaigose, asociacijose, kurios įgalios atlikti viešąjį administravimą, taip</p>
------------------------------------	---

	pat kitose viešojo sektoriaus organizacijose, kurioms viešojo administravimo įgaliojimai nėra suteikti.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Administracinis reglamentavimas ir jo organizavimas (LTKS VII)	1.1. Inicijuoti, rengti norminių teisės aktų projektus ir priimti norminius teisės aktus.	Viešosios politikos principų laikymasis. Sprendimų priėmimo proceso valdymas. Sprendimų priėmimas. Teisėkūros procesą reglamentuojančių teisės aktų, dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos taisyklių taikymas. Teisėkūros principų laikymasis. Teisės akto projekto formai, struktūrai, turiniui ir kalbai keliamų reikalavimų išmanymas. Teisės akto projekte numatomo naujo teisinio reguliavimo poveikio įvertinimas ekonomikai, valstybės finansams, socialinei aplinkai, viešajam administravimui, teisei sistemai, kriminogeninei situacijai, korupcijos mastui, aplinkai, administracinei naštai, regionų plėtrai ir kitoms sritims.
	1.2. Organizuoti norminių teisės aktų projektų turinio su suinteresuotaisiais asmenimis derinimą.	Darbo grupių (komisijų) sudarymas. Vadovavimas darbo grupių (komisijų) darbui. Bendravimas su teisės akto projekto rengimo grupės (komisijos) nariais. Konsultavimasis ir bendravimas su kitais suinteresuotais asmenimis (valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, gyventojais, jų grupėmis ir kt.). Suinteresuotų asmenų pateiktų pastabų ir pasiūlymų parengtiems teisės aktų projektams vertinimas ir argumentuotos pozicijos dėl šių pastabų ir pasiūlymų teikimas.
	1.3. Dirbti su teisės aktų ir kitomis valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų informacinėmis sistemomis ir registrais.	Darbas su Teisės aktų registru ir informacinėmis sistemomis, kuriose yra kaupiama informacija apie teisės aktus ar rengiamus teisės aktų projektus, taip pat

		kitomis informacinėmis sistemomis, kurias valdo ar tvarko Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, atlikdamos joms teisės aktais pavestas funkcijas, ES institucijų informacinėmis sistemomis ir registrais, viešojo administravimo įstaigos vidaus administravimui naudojamomis informacinėmis sistemomis.
2. Įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė ir jos organizavimas (LTKS VII)	2.1. Kontroliuoti, kaip pavaldūs subjektai įgyvendina įstatymus ir administracinius sprendimus.	Pavaldžių subjektų kontrolę reglamentuojančių teisės aktų taikymas. Konfliktinių situacijų sprendimas. Tarybinės (drausminės, materialinės) atsakomybės taikymas pavaldiems subjektams.
	2.2. Organizuoti ir kontroliuoti nepavaldžių subjektų priežiūros procesą.	Nepavaldžių subjektų priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų taikymas. Konfliktinių situacijų sprendimas. Kontrolės proceso įgyvendinimas. Priimtų sprendimų įgyvendinimo peržiūra.
3. Administracinių paslaugų teikimo organizavimas (LTKS VII)	3.1. Organizuoti administracinių paslaugų gavėjų prašymų ir skundų priėmimą.	Bendravimo su administracinių paslaugų gavėjais organizavimas. Prašymų ir skundų priėmimo ir administracinių paslaugų gavėjų aptarnavimo taisyklių taikymas. Viešojo administravimo principų (lygiateisiškumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, atsakomybės už priimamus sprendimus ir kt.) laikymasis.
	3.2. Organizuoti ir kontroliuoti administracinių paslaugų gavėjų prašymų ir skundų nagrinėjimą.	Prašymų ir skundų nagrinėjimo procedūrų viešojo administravimo subjektuose organizavimas. Nagrinėjimo terminų kontrolė. Neteisėto poveikio apraiškų atpažinimas. Neteisėto poveikio apraiškų prevencija. Administracinių paslaugų teikimą ir jų apmokėjimo sąlygas reglamentuojančių teisės aktų taikymas.
	3.3. Organizuoti informacijos teikimą administracinių paslaugų gavėjams.	Informacijos administracinių paslaugų gavėjams teikimo, jų konsultavimo atvykus į viešojo administravimo įstaigą ar

		eletroninėmis priemonėmis organizavimas.
4. Viešųjų paslaugų teikimo administravimo organizavimas (LTKS VII)	4.1. Organizuoti administruojamų viešųjų paslaugų teikimo stebėseną ir analizę.	Viešųjų paslaugų teikimo tobulinimo sprendimų priėmimas. Viešųjų paslaugų teikimo administravimo reikalavimų taikymas. Stebėsenos rodiklių analizė. Viešųjų paslaugų teikimo kokybės analizė. Viešųjų ir administracinių paslaugų stebėsenos ir analizės informacinės sistemos naudojimas.
	4.2. Organizuoti administruojamų viešųjų paslaugų teikimo kontrolę (priežiūrą – jei teikia nepavaldūs subjektai).	Viešųjų paslaugų teikimo kontrolės (priežiūros) sprendimų priėmimas. Viešųjų paslaugų teikimo kontrolės (priežiūros) proceso įgyvendinimo organizavimas. Bendravimas su viešąsias paslaugas teikiančiais subjektais. Bendravimas su viešųjų paslaugų gavėjais.
5. Viešojo administravimo subjekto vidaus administravimo organizavimas (LTKS VII)	5.1. Valdyti viešojo administravimo kokybę viešojo administravimo subjekto lygiu.	Viešojo administravimo kokybės valdymo sprendimų priėmimas. Viešojo administravimo pokyčių pastebėjimas, įvertinimas, neigiamų pasekmių prevencijos priemonių numatymas. Sprendimų priėmimas dėl viešojo administravimo įstaigos veiklos. Viešojo administravimo įstaigos veiklos planavimas ir organizavimas. Vidaus administravimo kontrolės vykdymas.
	5.2. Užtikrinti vidaus administravimo teisės normų įgyvendinimą.	Teisės aktuose ir viešojo administravimo įstaigos vidaus administravimo dokumentuose numatytos vidaus administravimo veiklos vykdymas. Nurodymų pavaldiniams davimas. Vadovo nurodymų vykdymas.
	5.3. Organizuoti ir dalyvauti darbo grupių, komisijų veikloje, bendradarbiauti su suinteresuotais asmenimis.	Darbo grupių, komisijų iniciavimas. Komisijų ir darbo grupių kompetencijos ribų nustatymas. Komisijų ir darbo grupių veiklos procesų įgyvendinimas. Vadovavimas darbo grupei, komisijai. Darbas

		grupėje. Asmeninė ir kolektyvinė atsakomybė. Bendradarbiavimas ir suinteresuotų šalių įtraukimas įgyvendinant viešojo administravimo procesus.
	5.4. Organizuoti vidaus administravimo dokumentų, ataskaitų rengimą.	Dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos taisyklių taikymas. Asmeninės atsakomybės už savo veiklos rezultatus prisiėmimas. Asmeninės atsakomybės už institucijos ar įstaigos veiklos rezultatus prisiėmimas.
<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Patarėjo veikla (LTKS VII)	1.1. Rinkti, vertinti, sisteminti, analizuoti ir apibendrinti informaciją.	Europos Sąjungos teisės aktų, Lietuvos Respublikos įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių viešąjį administravimą ir strateginį planavimą taikymas. Priskirtos viešojo valdymo srities išmanymas. Ekonominės, finansinės ir kitos informacijos apibendrinimas. Planavimo ir vykdymo analizė. Viešojo administravimo įstaigos administracijos padalinių turimos informacijos sisteminimas ir vertinimas. Viešojo administravimo įstaigos ir jos reguliavimo sričiai priskirtų organizacijų valdymo, veiklos organizavimo tvarkos išmanymas. Sklandus minčių dėstymas raštu ir žodžiu.
	1.2. Teikti išvadas, pastabas ir pasiūlymus, susijusius su priskirta viešojo valdymo sritimi.	Patarimas valstybės politikui, viešojo administravimo institucijos ar įstaigos vadovui valstybės politikos formavimo ir (arba) įgyvendinimo klausimais. Valstybės politikos formavimas arba įgyvendinimas. Viešojo administravimo institucijos ar įstaigos teisės aktų ir kitų dokumentų projektų rengimas. Kitų viešojo administravimo institucijų ir įstaigų parengtų teisės aktų projektų derinimas.

		Priskirtos veiklos srities išmanymas. Viešojo administravimo institucijos ar įstaigos planų, strateginių tikslų, Vyriausybės programos įgyvendinimas. Atsakymas į paklausimus.
	1.3. Atstovauti valstybės politikui, viešojo administravimo institucijos ar įstaigos vadovui, viešojo administravimo institucijai ar įstaigai.	Komunikavimas. Derybos. Komunikavimas užsienio kalba. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo institucijų ar įstaigų ir užsienio institucijų veiklos išmanymas.
2. Vadovavimas viešojo administravimo įstaigai ar padaliniui (LTKS VII)	2.1. Priimti strateginius sprendimus.	Viešojo administravimo institucijų ir įstaigų organizacinių principų ir jų vidaus administravimo santykių išmanymas. Veiklos stipriųjų ir silpnųjų vietų identifikavimas, konteksto analizė, galimybių ir grėsmių numatymas ir įvertinimas, ilgalaikių ir trumpalaikių veiksmų programų sudarymas ir įgyvendinimas.
	2.2. Organizuoti padalinio ar įstaigos veiklos procesus.	Materialinių ir kitų išteklių planavimas ir valdymas. Vadovavimo pobūdžio ir vadovavimo stilių išmanymas. Vadovo asmeninio stiliaus formavimas. Vadovų tipų išmanymas. Lyderystė. Vadovo asmeninių bruožų identifikavimas ir pritaikymas.
	2.3. Koordinuoti ir kontroliuoti pavaldžių subjektų darbą.	Viešojo administravimo įstaigos ar jos administracijos padalinio ir savo veiklos planavimas ir organizavimas. Valstybės tarnybos ir darbo santykių teisinio reguliavimo taikymas. Žmogiškųjų išteklių planavimas ir valdymas.
	2.4. Užtikrinti darbo procesų kokybę ir efektyvumą.	Darbo procesų ir darbo rezultatų santykio nustatymas. Darbo procesų analizė. Darbo rezultatų apibendrinimas ir įvertinimas. Ataskaitų rengimas. Duomenų, būtinų ataskaitai, analizavimas, apibendrinimas, susistemimas. Reikalavimų, keliamų ataskaitos

		turiniui ir formai, išmanymas. Viešojo administravimo įstaigos ar jos administracijos padalinio darbo procesų kokybės ir efektyvumo tobulinimo iniciavimas ir dalyvavimas tobulinant.
	2.5. Pagal įgaliojimus priimti administracinius sprendimus.	Vienasmenis sprendimų priėmimas. Vadovavimas priimant kolektyvinius sprendimus.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Aukštasis viešojo administravimo studijų krypties arba kitų studijų krypčių (verslo ir viešosios vadybos, teisės, socialinių mokslų studijų krypčių grupių ar kitų mokslų studijų krypčių grupių) išsilavinimas, magistro kvalifikacinis laipsnis.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacijos vienetų sudarančios kompetencijos Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka gali būti tobulinamos tęstinėse studijose, taip pat plečiant specialiąsias profesines žinias, tobulinant valstybės valdymo ir viešojo administravimo administravimo įgūdžius bei gebėjimus (paties valstybės tarnautojo arba valstybės ar savivaldybės institucijos ar įstaigos iniciatyva per visą tarnybos einant pareigas arba siekiant aukštesnių valstybės tarnautojo pareigų laiką). Teisės aktuose nustatytais atvejais, asmuo turi atitikti teisės aktuose nustatytus reikalavimus, būtinus išduodant asmens patikimumo pažymėjimą ir leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas teisės aktų nustatyta tvarka.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.	

20. Kvalifikacijos pavadinimas: viešosios ekonomikos specialistas, LTKS VII

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	<p>Veiklos objektas: ekonominių ir socialinių procesų analizė, vertinimas ir įrodymais grįstų viešojo valdymo sprendimų priėmimas.</p> <p>Tipinės darbo priemonės: biuro įranga – kompiuteris, telefonas, internetas, įvairios duomenų apdorojimo programos, teksto redagavimo programos, kanceliarinės priemonės ir kt.</p> <p>Tipinės darbo sąlygos: individualus ir komandinis darbo pobūdis, darbas uždaroje aplinkoje.</p> <p>Papildoma informacija: viešosios ekonomikos specialistas savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Europos Sąjungos teisės aktų, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimais. Kvalifikaciją įgijęs asmenys galės dirbti valstybės ar savivaldybių institucijose ir įstaigose, valstybių ir savivaldybių įmonėse, viešosiose įstaigose, asociacijose.</p>	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Viešųjų finansų valdymo procesų analizė, viešųjų finansų valdymo sprendimų priėmimas ir įgyvendinimo kontrolė (LTKS VII)	1.1. Analizuoti ir vertinti valstybės ir savivaldybių biudžetų asignavimų panaudojimo ir kitus valstybės / įstaigos finansinius rodiklius.	Teisės aktų, reglamentuojančių valstybės ir savivaldybių biudžetų, įstaigos biudžeto sudarymą ir vykdymą, viešojo sektoriaus finansinę atskaitomybę ir buhalterinę apskaitą, išmanymas ir taikymas.
	1.2. Prognozuoti valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamas.	Teisės aktų, reglamentuojančių valstybės ir savivaldybių biudžetų mokestines pajamas, išmanymas ir taikymas. Kiekybinių ir kokybinių prognozavimo metodų taikymas. Makroekonominis modeliavimas.
	1.3. Priimti sprendimus dėl valstybės ir savivaldybių biudžetų programų patvirtinimo..	Teisės aktų, reglamentuojančių valstybės ir savivaldybių biudžetų, įstaigos biudžeto sudarymą ir vykdymą, strateginį planavimą, finansinę atskaitomybę ir buhalterinę apskaitą, išmanymas ir taikymas. Biudžeto sudarymo metodų išmanymas ir taikymas. Strateginio planavimo pagrindų išmanymas.
	1.4. Vykdyti valstybės ir savivaldybių biudžetų programų įgyvendinimo (asignavimų panaudojimo) kontrolę.	Teisės aktų, reglamentuojančių valstybės ir savivaldybių biudžetų, įstaigos biudžeto sudarymą ir vykdymą, strateginį planavimą, finansinę atskaitomybę ir buhalterinę apskaitą, vidaus kontrolę ir auditą, išmanymas.

		Finansinis ir vidaus auditas. Efektyvumo ir veiksmingumo vertinimo metodų išmanymas ir taikymas.
2. Ekonominių ir socialinių procesų analizė, viešojo valdymo sprendimų priėmimas ir įgyvendinimo kontrolė (LTKS VII)	2.1. Analizuoti ekonominius procesus įvairiuose visuomenės sektoriuose.	Ūkio šakos (sektoriaus) raidos rodiklių statistinė analizė (laiko eilučių analizė, regresinė analizė ir kt.). Statistikos duomenų bazių ir statistinės analizės programinės įrangos naudojimas. Viešojo valdymo sisteminė analizė. Viešosios politikos formavimo proceso ciklo (problemų formulavimo, sprendimų priėmimo, įgyvendinimo, vertinimo) supratimas. Viešojo valdymo problemų formulavimo metodų išmanymas ir taikymas, nustatant viešojo valdymo problemas. Vertinimo metodų išmanymas ir taikymas. Ekonominius procesus aiškinančių teorijų supratimas.
	2.2. Atlikti ekonominės raidos įvairiuose visuomenės sektoriuose prognozavimą.	Ekonominių modelių sudarymas ir statistinis patikrinimas. Kiekybinių ir kokybinių prognozavimo metodų išmanymas ir taikymas.
	2.3. Priimti viešojo valdymo sprendimus ir tvirtinti strateginius planus.	Teisės aktų, reglamentuojančių strateginį planavimą, viešojo valdymo sistemos posistemes (pavyzdžiui, švietimą, socialinę apsaugą ir kt.) ir aplinkos poveikio vertinimą, išmanymas ir taikymas. Strateginės analizės metodų (PESTLE (politinė, ekonominė, socialinė, technologinė, teisinė, aplinkosauginė) analizė. SSGG (stiprybių, silpnybių, grėsmių, galimybių) analizė ir kt.) taikymas. Veiklos rodiklių nustatymas. Viešojo valdymo sprendimų rekomendavimo metodų išmanymas ir taikymas. Daugiakriterinio vertinimo metodų išmanymas ir taikymas. Suinteresuotų grupių analizė.
	2.4. Vykdyti viešojo valdymo sprendimų ir	Teisės aktų, reglamentuojančių strateginį planavimą, viešojo

	strateginių planų įgyvendinimo kontrolę.	valdymo sistemos posistemes (pvz., švietimą, socialinę apsaugą ir kt.), vidaus auditą ir kontrolę, išmanymas ir taikymas. Išeigos, išdavų, veiksmingumo rodiklių analizė. Vertinimo metodų išmanymas ir taikymas.
3. Investicinių projektų ekonominė analizė, sprendimų dėl projektų priėmimas ir įgyvendinimo kontrolė (LTKS VII)	3.1. Atlikti investicinių projektų ekonominę analizę.	Teisės aktų, reglamentuojančių investicinių projektų rengimą, išmanymas ir taikymas. Investicinių projektų vertinimas. Kaštų-naudos analizė. Kaštų-veiksmingumo analizė. Diskonto norma. Jautrumo analizė. Rizikos analizė.
	3.2. Priimti sprendimus dėl investicinių projektų pasirinkimo.	Teisės aktų, reglamentuojančių investicinių projektų rengimą, viešuosius pirkimus, viešojo ir privataus sektorių partnerystę, išmanymas ir taikymas. Sutarčių teisės išmanymas ir taikymas. Sprendimų rekomendavimo metodų išmanymas ir taikymas. Galimybių studijų rengimo metodų išmanymas ir taikymas.
	3.3. Vykdyti investicinių projektų įgyvendinimo kontrolę.	Teisės aktų, reglamentuojančių investicinių projektų rengimą, viešuosius pirkimus, viešojo ir privataus sektorių partnerystę, išmanymas ir taikymas. Sutarčių teisės išmanymas ir taikymas. Veiksmingumo ir efektyvumo vertinimo metodų išmanymas ir taikymas.
4. Viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesų efektyvumo analizė, veiklos procesų tobulinimo sprendimų priėmimas ir įgyvendinimo kontrolė (LTKS VII)	4.1. Analizuoti viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesus.	Teisės aktų, reglamentuojančių viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesus, išmanymas ir taikymas. Kokybės vadybos metodų (sugretinimo, kokybės vadybos sistemų standartizavimo, lieknosios vadybos, šešių sigma, apribojimų teorijos ir kt.), išmanymas ir taikymas. Veiklos rodiklių nustatymas. Kokybės vadybos auditas.
	4.2. Priimti sprendimus dėl viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesų tobulinimo.	Teisės aktų, reglamentuojančių viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesus, išmanymas ir taikymas. Veiklos rodiklių nustatymas.

		Sprendimų rekomendavimo metodų išmanymas ir taikymas..
	4.3. Vykdyti sprendimų dėl viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesų tobulinimo įgyvendinimo kontrolę.	Teisės aktų, reglamentuojančių viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesus, išmanymas ir taikymas. Efektyvumo vertinimo metodų išmanymas ir taikymas. Kokybės vadybos metodų (sugretinimo, kokybės vadybos sistemų standartizavimo, lieknosios vadybos, šešių sigma, apribojimų teorijos ir kt.) išmanymas ir taikymas. Pokyčių vadyba.
5. Viešojo sektoriaus rinkodaros procesų analizė, rinkodaros sprendimų priėmimas ir įgyvendinimo kontrolė (LTKS VII)	5.1. Analizuoti viešojo sektoriaus rinkodaros procesus.	Rinkodaros aplinkos analizė. Rinkodaros kompleksas (produktai, paslaugos, kainodara, paskirstymo kanalai, rinkodaros komunikacija). Rinkų segmentavimo metodai. Viešojo sektoriaus paslaugų paklausos ir paslaugų gavėjų elgsenos analizė. Rinkos ir rinkodaros tyrimų informacijos panaudojimas. Socialinė rinkodara. Skaitmeninė rinkodara.
	5.2. Priimti viešojo sektoriaus rinkodaros sprendimus.	Teisės aktų, reglamentuojančių mokamų paslaugų kainas, reklamą, asmens duomenų apsaugą, išmanymas ir taikymas. Rinkodaros kompleksas (produktai, paslaugos, kainodara, paskirstymo kanalai, rinkodaros komunikacija). Rinkos ir rinkodaros tyrimų informacijos panaudojimas. Socialinė rinkodara. Skaitmeninė rinkodara. Rinkodaros plano ir veiklos rodiklių parengimas. Sprendimų priėmimas.
	5.3. Vykdyti viešojo sektoriaus rinkodaros sprendimų įgyvendinimo kontrolę.	Teisės aktų, reglamentuojančių mokamų paslaugų kainas, reklamą, asmens duomenų apsaugą išmanymas ir taikymas. Rinkodaros kompleksas (produktai, paslaugos, kainodara, paskirstymo kanalai, rinkodaros komunikacija). Rinkos ir rinkodaros tyrimų informacijos

		panaudojimas. Socialinė rinkodara. Skaitmeninė rinkodara.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Aukštasis ekonomikos studijų krypties išsilavinimas, magistro kvalifikacinis laipsnis.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinių (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas teisės aktų nustatyta tvarka.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.	

21. Kvalifikacijos pavadinimas: karys, LTKS VIII

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	<p>Veiklos objektas: krašto gynyba.</p> <p>Tipinės darbo priemonės: individualios apsaugos priemonės, ginklai, speciali apranga, ryšio priemonės, naktinio matymo priemonės, darbo biure priemonės. Karių pagrindinis atributas yra uniforma su skiriamaisiais ženklais, nurodančiais karinį laipsnį, priklausymą pajėgų rūšiai ir daliniui, apdovanojimus ir turimas kompetencijas.</p> <p>Tipinės darbo sąlygos: darbas biure, darbas lauko sąlygomis, darbas padidinto pavojingumo aplinkoje.</p> <p>Papildoma informacija: karys savo veikloje vadovaujasi Karo tarnybos statutu, Kariuomenės drausmės statutu, Kovinių ginklų naudojimo Lietuvos kariuomenėje statutu, Karinės jėgos naudojimo statutu, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais kario veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Sveikatos būklės reikalavimus nustato krašto apsaugos ir sveikatos apsaugos ministrai. Kvalifikaciją įgijęs asmenys galės eiti kariuomenės vado pareigas, kitų krašto apsaugos sistemos institucijų vadovo, sąjungininkų dalinių vadų (įskaitant ekspedicinių misijų), tokių institucijų štabų viršininkų, štabų ir kitų struktūrinių padalinių skyrių bei poskyrių viršininkų arba specialistų pareigas, karo atašė pareigas Lietuvos diplomatinėse atstovybėse.</p>
------------------------------------	--

<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Vadovavimas ir strateginių valdymo sprendimų priėmimas kariuomenės, kitų krašto apsaugos sistemos institucijų, sąjungininkų dalinių lygmeniu (LTKS VIII)	1.1. Planuoti kariuomenės, kitų krašto apsaugos sistemos institucijų, sąjungininkų dalinių veiklą.	Vadyba, lankstus ir greitas sprendimų priėmimas, iniciatyva ir proaktyvus veikimas, ES ir NATO bei jos šalių narių strateginis gynybos ir saugumo planavimas ir strateginių planų analizė. Vadovavimas kariuomenės daliniams ir dalinių štabams, jų veiklos planavimas.
	1.2. Nustatyti kariuomenės, kitų krašto apsaugos sistemos institucijų, sąjungininkų dalinių strategiją ir plėtros kryptis, kontroliuoti strategijos įgyvendinimą.	Vadyba, lankstus ir greitas sprendimų priėmimas, iniciatyva ir proaktyvus veikimas, ES ir NATO bei jos šalių narių strateginis gynybos ir saugumo planavimas ir strateginių planų analizė. Vadovavimas kariuomenės daliniams ir dalinių štabams. Kariuomenės, kitų krašto apsaugos sistemos institucijų, sąjungininkų dalinių strategijos ir plėtros kryptių nustatymas, strategijos įgyvendinimo kontrolė.
2. Kariuomenės atstovavimas užsienyje (LTKS VIII)	2.1. Atstovauti Lietuvos kariuomenei ir valstybei Lietuvos diplomatinėse atstovybėse užsienyje.	Etiketas ir protokolas, tarptautiniai santykiai, tarptautinė teisė, diplomatinė tarnyba, nacionalinis ir tarptautinis saugumas.
	2.2. Lietuvos krašto gynybos tikslų planavimui ir įgyvendinimui rinkti ir analizuoti duomenis apie užsienio valstybių kariuomenių plėtrą ir veiklą, šių procesų pasekmes Lietuvos nacionaliniam saugumui.	Duomenų ir dokumentų analizės metodų taikymas.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Lietuvos Respublikos pilietybė, atitiktis minimaliems sveikatos ir fizinio parengtumo reikalavimams, išklaustyta bazinis kario kursas, ne jaunesnis kaip 18 metų amžius, tinkumas eiti kario pareigas pagal amžių, kaip jį nustato galiojantys teisės aktai, vidurinis išsilavinimas (puskarininkams) arba aukštasis išsilavinimas (karininkams).	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar</i>	Kvalifikacijos vienetus sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami išėjus strateginio lygmens karininkų karjeros kursas, iš profesinės veiklos patirties. Kvalifikacijos vienetai įstatymų nustatyta tvarka privalomai tobulinami mokymų ir pratybų metu.	

<i>Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį pagal nustatytas specializuotas Lietuvos Kariuomenės organizuojamas arba jos pripažįstamas (sąjungininkų ir partnerių valstybėse) mokymų programas.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.
